

Bastioni umjetnosti

Janković, Bruno

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

University of Split, Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy / Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:123:760176>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-10**

Repository / Repozitorij:

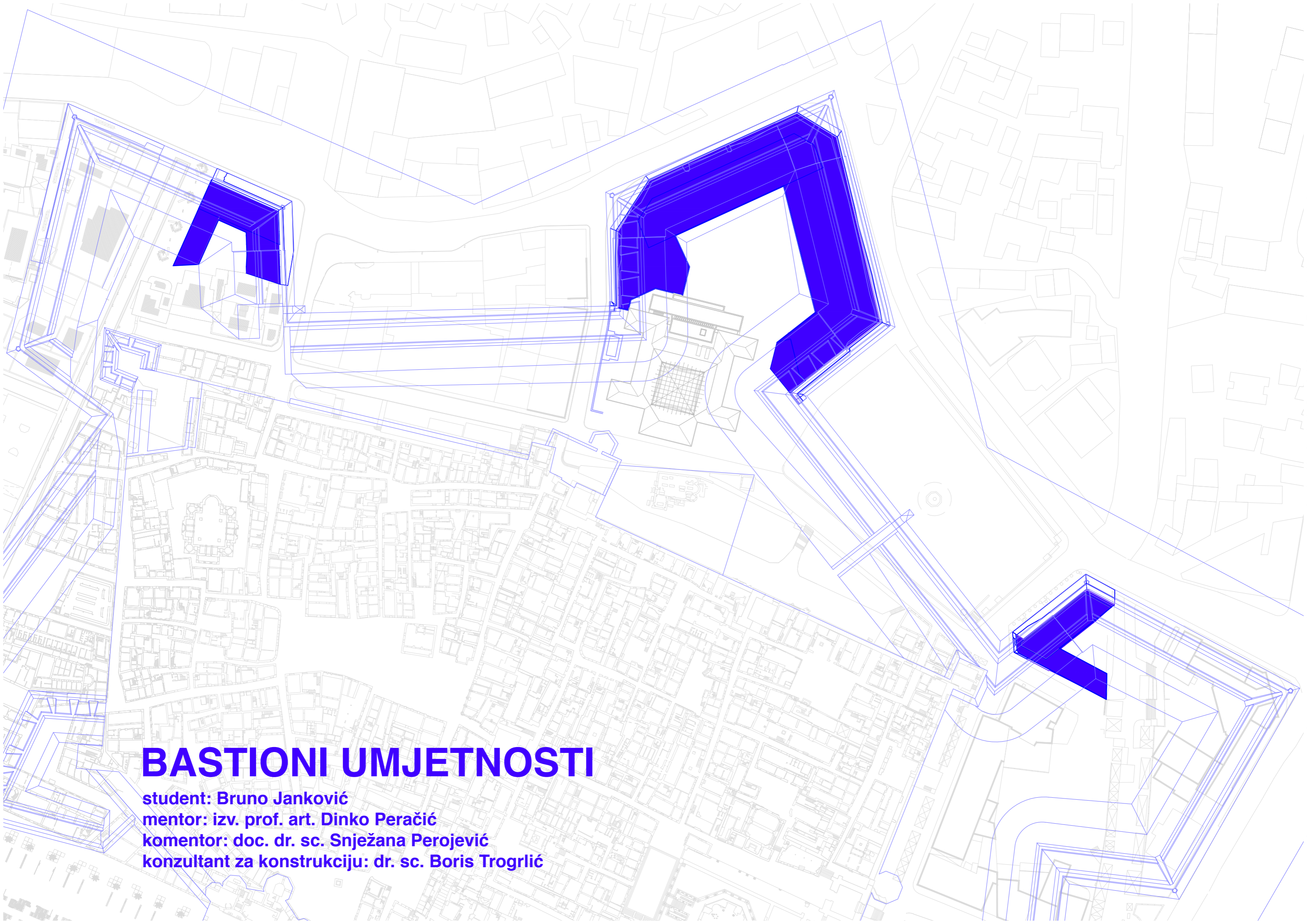
[FCEAG Repository - Repository of the Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

BASTIONI UMJETNOSTI

student: Bruno Janković

mentor: izv. prof. art. Dinko Peračić

komentor: doc. dr. sc. Snježana Perojević

konzultant za konstrukciju: dr. sc. Boris Trogrlić

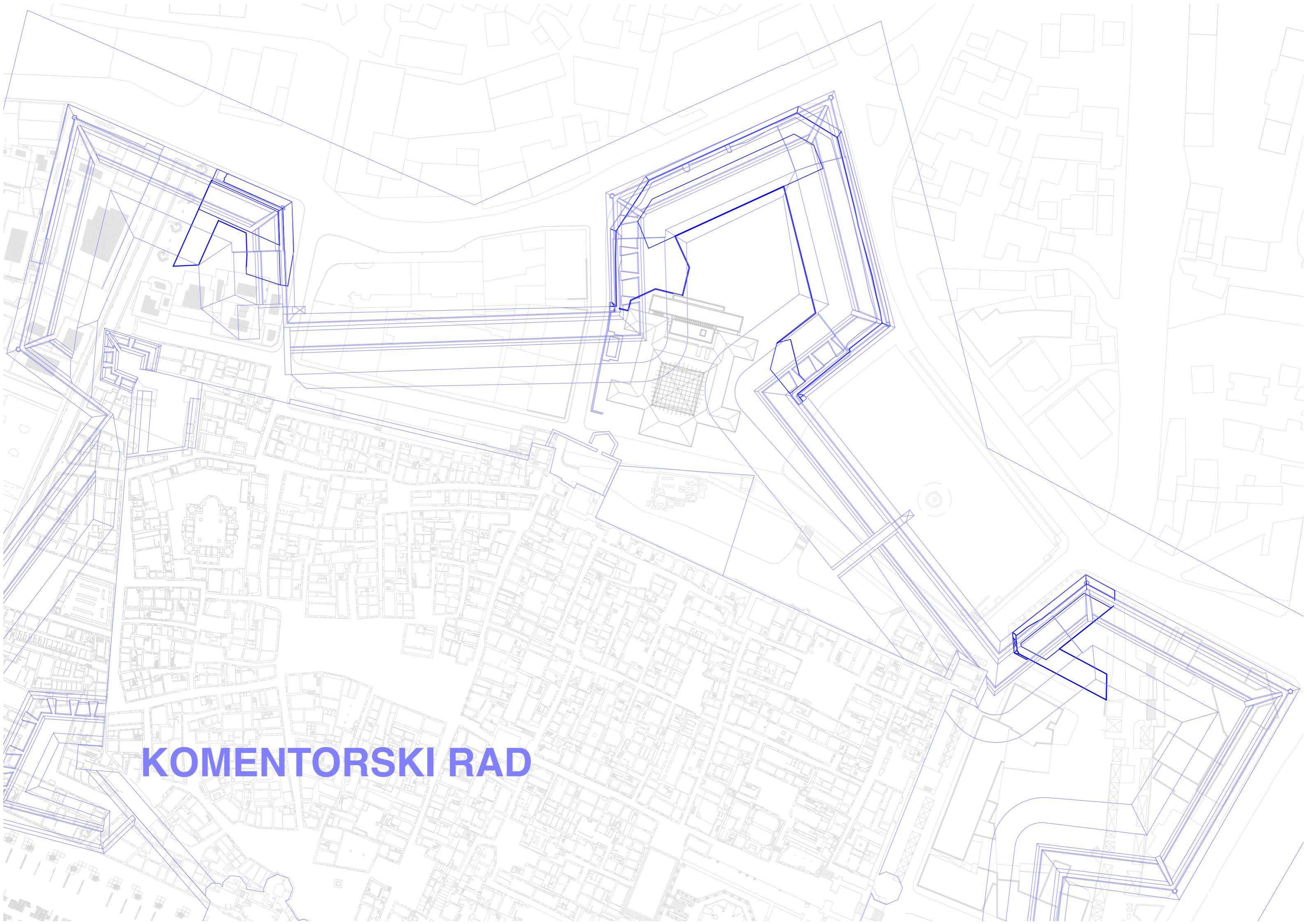
SADRŽAJ

KOMENTORSKI RAD

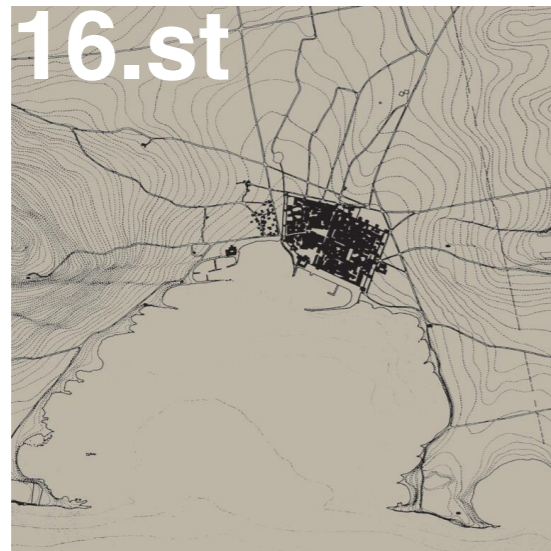
uvod
povijesna analiza
generalna analiza
bastion Cornaro
bastion Contarini
bastion Priuli
reference
izvori
osvr

DIPLOMSKI RAD

koncept
urbanizam
bastion Cornaro
bastion Contarini
bastion Priuli

KOMENTORSKI RAD

16.st

17.st

1782.

1831.

1882.

1914.

1941.

1985.

• Prostorni Razvoj Grada
Autor: Jerko Marasović,
suradnici: Katja Marasović,
Anka Plazibat, Anamarija
Mardešić, Anita Gamulin

UVOD

Bastioni umjetnosti u gradu Splitu

Grad Split ima problem koji se vrti oko pretjeranog oslanjanja na turizam, on je za grad glavni prihod novaca, ali je ujedno postao i glavni problem grada. Turizam je potjerao stanovnike grada iz centra koji je postao isključivo prostor za turiste, sa svim negativnim socio-ekonomskim posljedicama. U ovom projektu jedna od glavnih ideja je vratiti život u centar grada i u ostatku godine uvođenjem studijskih programa umjetničkih akademija – likovne, glazbene i dramske.

Grad Split je već 2009. objavio natječaj za Umjetničku Akademiju, kojim iskazuje potrebu za proširenjem postojećih kapaciteta koji su trenutno raspršeni po cijelom gradu. Umjetnička akademija se sastoji od 3 odjela: Likovni odjel, Glazbeni odjel i Dramski odjel, po potrebnim površinama je najveći Likovni.

Svaki od tih odjela ima specifične potrebe koji ih definiraju, to je jedan od razloga zašto se zalažem za decentraliziran pristup postavljanja takozvanog novog kampusa u prostor zapuštenih bedema u centru grada. Svaka od tih zgrada će imati zasebnu upravu, tehničke prostorije, dok će zajednički prostori biti postavljeni u najvećem bedemu (Cornaro).

Uz navedeno će biti dodani prostori namijenjeni gradu, kao depo galerije i dvorane koje se mogu monetizirati iznajmljivanjem, a postojeći kapaciteti UMAS-a će se nastaviti koristiti kao dodatni prostori za studente umjetničke akademije.

Bedemi – ograničenje ili potencijal?

Ostaci splitskog bastionskog sustava, izgrađenog u 17.st., svojom veličinom i oblikovanjem predstavljaju izvjesna ograničenja u definiranju prostora najuže jezgre grada. No, iz istih razloga oni su i potencijal za rješenja koja mogu doprinijeti artikulaciji izgleda gradske jezgre. Još važnije, uvođenjem atraktivnih sadržaja umjetničke edukacije u ovaj prostor, devastiran prekomjernim i nekontroliranim turizmom, mogli bi se privući građani Splita, osobito mladi. Time bi se napravio barem korak ka oživljavanju gradskog života i rehabilitaciji same jezgre.

U komentorskom dijelu rada valorizirat će se ostaci bedema i njihov odnos s okolnim prostorom. Također, analizirat će se relevantni primjeri prenamjene slične fortifikacijske arhitekture za nove namjene. Ukratko će se osvrnuti i na problem nefunkcioniranja povijesne jezgre grada u izvansezonskom razdoblju. Osim toga, propitat će se decentraliziran pristup definiranju pojedinih funkcija pri projektiranju novih prostora akademije, koji djeluje kao protuteža kampusu na Splitu. Pretpostavka je, koju će se analizirati u komentorskom radu, da je ovakav odabir teme i lokacija način da grad „ostane na životu“ i izvan turističke sezone.

Polilokacijski

Umjetnička akademija se dijeli na više lokacija kako bi se umanjio osjećaj ogromne zgrade UMAS-a u povijesnom centru grada koji nema definiranih velikih zgrada, već samo gotovo homogenu masu zgrada koje se isprepliću sa zidinama i antičkim zgradama. Osim homogene mase se nalaze prostorni reperi (Sv. Duje, Vestibul, itd) i voidovi koji dominiraju prostor svojom prazninom (Marmontova, JI palače, Pjaca, itd). Podjelom akademije na više lokacija se isto validira postojeće stanje koje je u ekstremnoj situaciji, gdje studenti trebaju ići relacijom do pola sata do sat od jednog predavanja do drugog (ovisno o situaciji), samo što ova situacija nudi puno bolje rješenje gdje su studenti udaljeni od svojih predavaona samo 5-10 minuta hodom od jednog bastiona do drugog. Tako da ova situacija ne negira postojeće stanje već ga unaprjeđuje. Naravno moguće je smjestiti cijelu akademiju u prostor Cornara, ali to rješenje previše preuzima i dominira povijesni prostor bez poštovanja konteksta.

Defenzivno

Obrambena narav zidina omogućuje samo par mogućih rješenja, koja su u većini slučajeva ekstremna u nekom smislu.

Introvertirano

Ako se ukopavamo u masu bedema dolazimo do problema prirodnog osvjetljenja, ventilacije, i generalno osjećaja koji prostor pruža koji je nalik podrumima palače, ali je ta varijanta puno senzibilnija prema prostoru koji ga okružuje i omogućava poštovanje gabarita bedema. Ta situacija je najpogodnija za bedem Cornaro koji je gotovo cijeli sačuvan i okružen s nižom izgradnjom koja bi samo dodatno naglasila novonastalu zgradu u slučaju da izlazi izvan granica bedema, uz to se nalazi do galerije umjetnina koja dominira glavni pristup novonastaloj akademiji. Iz pješačke vizure se ne može osjetiti novonastala zgrada iza bedema i galerije sve do drugog kata izgradnje.

Ekstrovertirano

U slučaju tvrđave Gripe se gradi na samom rubu bedema što stvara dojam hrama na postolju. U slučaju Contarinija se može pokušati izbalansirati dominaciju okolnih zgrada s dogradnjom na sam bedem, jer je već sada razrušen i reduciran na samo postotak povijesnih dimenzija. Gimnazija Nazor se nalazi u drugom kraju bedema te zatvara povijesni gabarit zidine, tako da se to uzima kao nekakva visinska granica za izgradnju. Svojom uskom formom koja je presječena postavljanjem željeznice omogućava stvaranje situacije nalik malom neboderu, vidilici ili čak radio tornju, te s tim asocijacijama se u njega stavlja glazbena akademija koja je najmanje programski povezana s ostatkom akademije.

Eksperimentalno

Za razliku od ostalih bedema Priuli se nalazi u najpotentnijoj situaciji što se tiče arhitektonske slobode, okružena je iznimno dominantnim kontekstom kojemu se ne smije predati jer sam kontekst nije homogen nego svaka zgrada ima svoju priču i razdoblje. Tako da Priuli treba postati mjerodavan u ideji s ostatkom konteksta, a ne zapostavljen bedem. On ima mogućnost da postane pozornica za cijeli Trg Gaje Bulata te da spoji povijesne gabarite bedema mostom iznad Marmontove.

POVIJESNA ANALIZA

Izgradnja bastionskog sistema utvrda

republike koja je posjedovala grad. Trgovina je bio izvor velikih profita za oboje i doprinosilo je održavanju stanja mira između Venecije i Osmanskog Carstva. Iz tog razloga se nije ni mislilo o utvrđivanju grada Splita po standardima donesenim razvojem barokne artiljerije. Većina gradskih obrambenih sustava, izuzev par manjih dijelova, je postavljena po ratnim standardima srednjeg vijeka. Sredinom 16. stoljeća se situacija zakomplicirala s političkom nestabilnosti i Kandijskim ratom 1645. godine između Venecije i Osmanskog carstva, koji je izbio zbog otoka Krete. Kandijski rat je potaknuo naglu potrebu za fortificiranje grada Splita po novim obrambenim standardima. Split se nalazi u teškoj situaciji geografski jer se nalazi u padini okružen brdima, koja ako bi bila osvojena od strane neprijatelja, mogu prevagnuti bitku. Pozicija grada je stvorila probleme projektu utvrđivanja u konceptu i u izvedbi, što je ujedno i jedan od glavnih razloga zašto grad nikad nije bio utvrđivan izuzev popravaka postojećih obrambenih pozicija. Kad je pokrenut projekt, vojni inženjeri su uspješno izveli projekt utvrđivanja grada, od kojih Antoine de Ville, jedan od osnivača Francuske škole utvrđivanja koja je karakterizirana bastionski sistemom obrane. On je ujedno i prvi od majstora koji rade na projektu koji je u 1630.-oj napravio detaljan projekt analize stanja grada Splita i obrambenih mogućnosti. Njegove analize su naglasile važnost Gripe u obrani grada, predlaže na brdu da se izgradi utvrda u obliku „tenaglia“. Točno je pretpostavio da su Gripe neophodne za obranu grada jer ta pozicija omogućuje kontroliranje pristupa gradu, i ujedno kontrolu nad samim gradom. Prvim napadom na grad Split u 1657.-oj godini se ispostavilo da je bio upravu, jer je prvi napad bio na utvrdu gripe.

„Najveće graditeljsko postignuće baroknog razdoblja u Splitu činio je zvjezdoliki kameni oklop grada, koji se sastojao od dva polubastiona i tri bastiona.“

„Od pet vrhova, danas su u većoj ili manjoj mjeri sačuvana tri bastiona, od kojih je središnji bastion Cornaro najbolje sačuvan i danas predstavlja jedan od najmarkantnijih urbanističkih elemenata u povijesnoj jezgri. Strateški se Split nalazi veoma nepovoljno, između uzvisina brda Marjan sa zapada i brijega Gripe s istoka, te rta Bačvice na ulazu u luku i s Turcima koji kontroliraju Klis, Solin i Kamen u njegovoj neposrednoj blizini.“

„U relativno kratkom periodu od tridesetak godina izgrađena su tri sistema utvrda. 17. je stoljeće ono koje Split gura na svjetlo europske pozornice, zahvaljujući trgovini i vojnoj disciplini koja svojim intervencijama štiti tu trgovinu, te grad iskače iz skromnih provincijskih okvira.“

Obrambeni prsten grada Splita se gradio u tri stadija: prvi sustav utvrđivanja – Strade Coperte (pokriveni putovi) 1648. godine, drugi sustav – Mezzalune 1656. godine, treći sustav – bastionski prsten oko grada 1660. godine.

Prvi sustav je projektirao Alessandro Magli, projekt utvrđenja je jednostavniji i bazirao se na unaprjeđenju srednjovjekovnih fortifikacija grada te dodatka Fortina koji se nalazio na sredini bastiona Cornara.

• Radovi na povezivanju Marmontove ulice i kazališnog trga kroz bedem Priuli.

Drugi sustav je projektirao Camillo Gonzaga, gdje on dodaje tzv. „polumjesece“ zapadno, sjeverno i istočno od grada. U ovom sustavu se gradi bastion Bernardi koji je djelomično sačuvan danas, te se predlaže gradnja tvrđave Gripe i utvrde na rtu Bačvice.

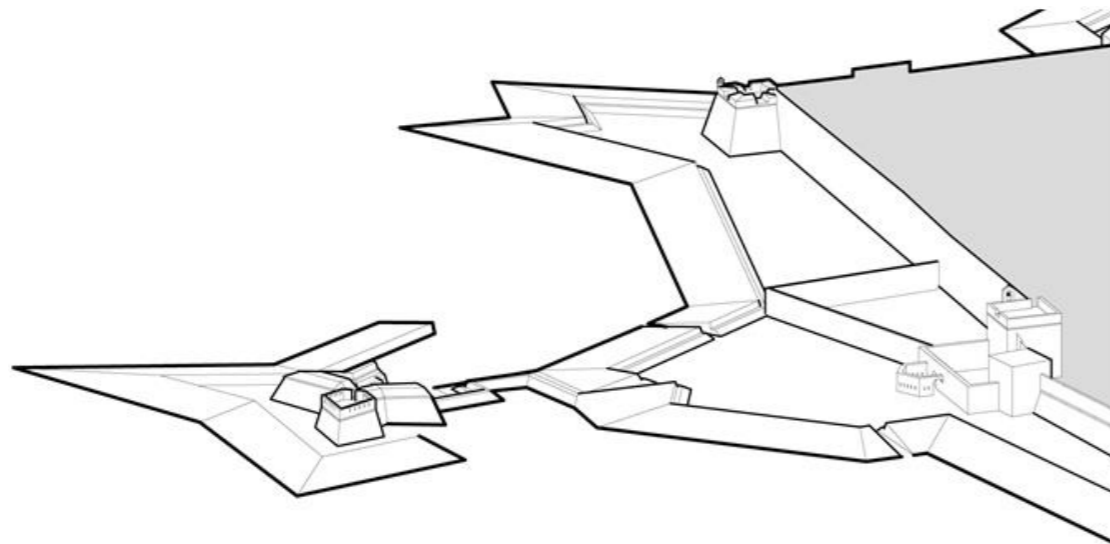
Treći i finalni sustav utvrda grada projektira Innocentio Conti te on predlaže sustav idealnog sedmerokuta, s dva polubastiona na krajevima, a među njima tri bastiona s odgovarajućim kortinama (zidovi između bastiona). Prvi se izgradio Cornaro a zadnji Priuli. Ovaj sustav isto sadrži contramine (tunele koji prolaze kroz bedeme), koji se naslućuju samo na slikama rušenja bedema Priuli.

Sustav utvrda grada Splita, koji su bili u finalnim stadijima nakon završetka Kandijskog rata, se sastoji od tri dijela: fortifikacijski sistem bastiona koji štite centar grada, utvrda na Bačvicama i utvrda Gripe. Jedino brdo koje je ostalo ne utvrđeno je Marjan, koji zbog svoje distance od grada nije stvarao prijetnju.

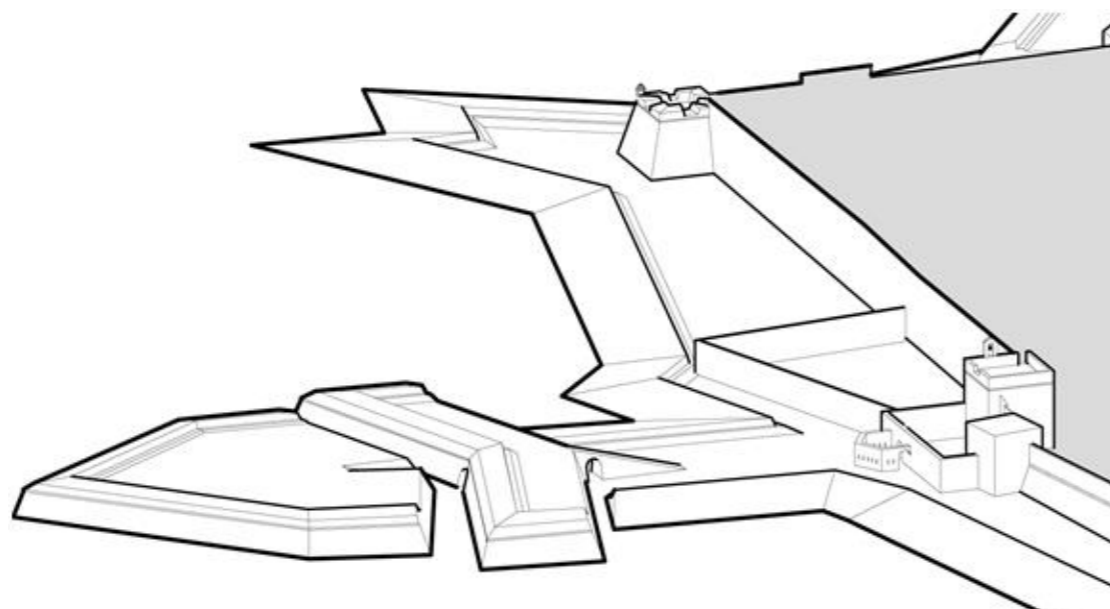
Karakteristike barutnog oružja, trajektorije, snaga udarca projektila su svi faktori koji su definirali oblik bastiona. Kako bi izdržali destruktivnu snagu oružja, zidovi su bili deblji, pod kutem od 70 stupnjeva (pokos od 1:3) i pokriveni s nabijenom zemljom iznutra. Na vrhu bastiona su se nalazili topovi i prostor za vojsku da može stajati, duljina zidova je definirano distancom kojom su tadašnja puške mogla pucati („Fucile“), kut zida je isto definiran kako bi „odbijao“ udare kugli iz topova.

Presjek Bedema se sastoji od zida koji završava vijencem polukružnog presjeka, zid na vrhu je širok 4 stope (jedna mletačka stopa iznosi 34.77 cm), na tom zidu se nalazi ophod širine 3 stope i zidić širine 1 stopa i visine 3 stope. Na isturenim rubovima bedema su bile okrugle stražarnice. Parapet bastiona je zemljani i sastojao se od vanjske kosine širine 6 stopa, srednjeg djela parapeta širine 18 stopa, unutarnjeg pokosa širine 1 stopu i bankete.

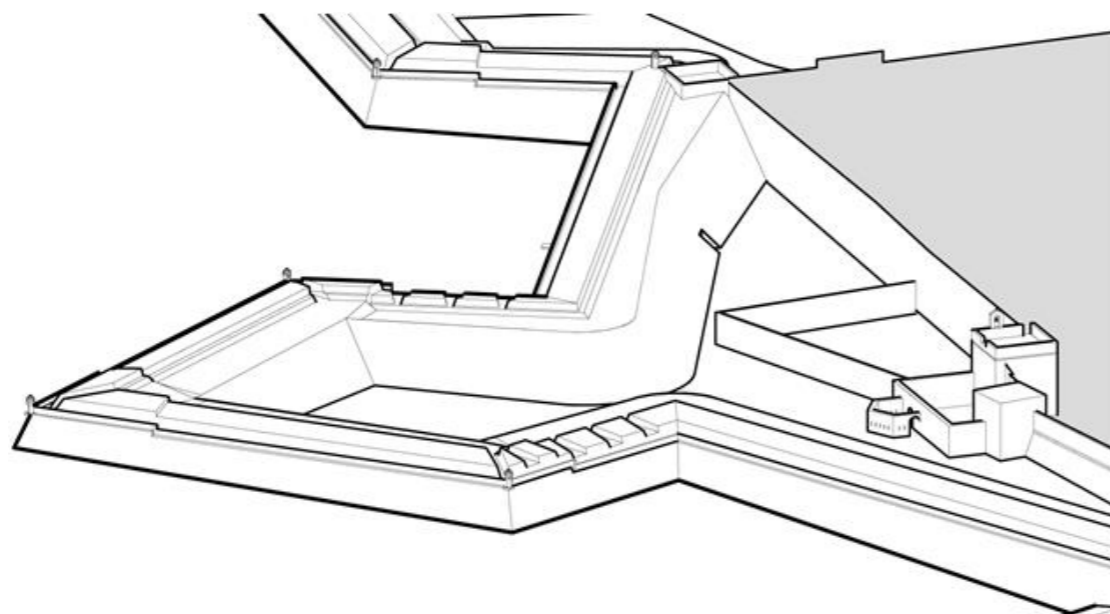
• Prvi sustav 1648.,
S. Perojević

• Drugi sustav 1656.,
S. Perojević

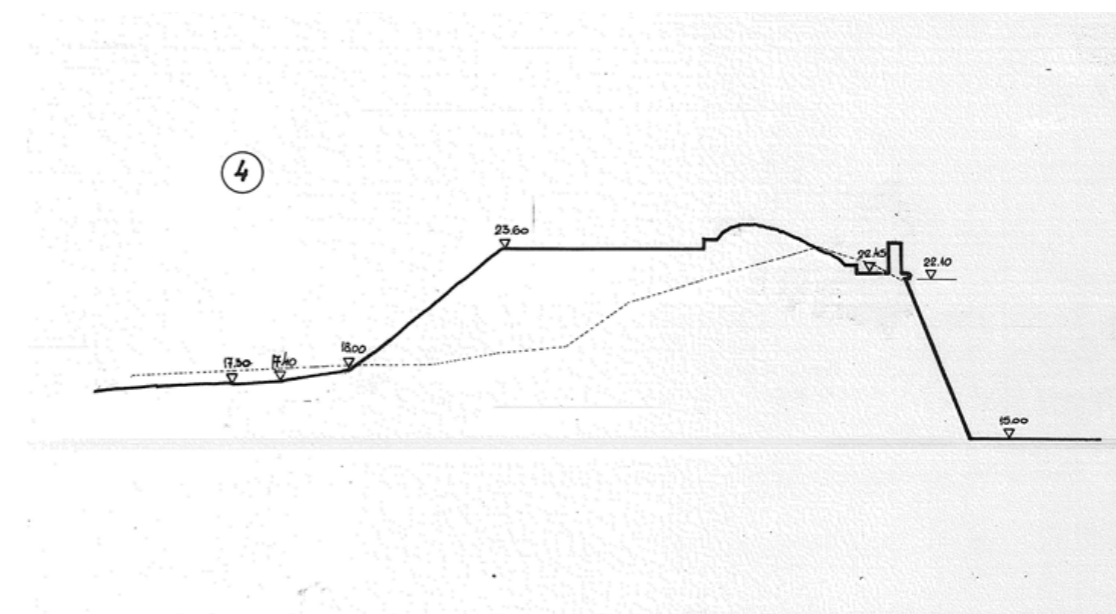
• Treći sustav 1660.,
S. Perojević

Visina parapeta uključujući banketu je 7 stopa, te oni su obloženi travom kako bi sačuvali svoj oblik. Parapeti na stranama su imali rupe za topove. Širina Terapijena (zemljani nasip uz parapet) na dnu, bez zida je 82 stope (28 m). Na bastionu Cornaro sačuvana su dva elementa koja se pojavljuju i na drugim dijelovima bastionskog prstena - visinski „skok“ i ostatci piazzse basse, fianco basso, što dokazuje da bastion u trenutnom stanju nije u originalnoj visini. Vanjsko lice bastiona je građeno od priklesanog kamena dok su uglovi građeni klesanim blokovima kamena koji su međusobno spojeni metalnim sponama. Klesani blokovi imaju horizontalne ležajnice dok priklesani imaju ležajnice okomite na lice bedema. Na bedemu Contarini, čija je zemljana ispuna nedavno uklonjena, može se vidjeti da je unutarne lice vertikalno i građeno lomljenim kamenom u vapnenom mortu s dodatkom mljevene opeke ili crvene zemlje. Između vanjskog i unutarnjeg lica je nabačaj kamena u vapnenom mortu s dodatkom mljevene opeke ili crvene zemlje.

Parametri su varirali za svaku od utvrda zbog njihovog odnosa s okolnim terenom i obrambenim elementima, smjerovima potencijalnih napada i jedan od glavnih elemenata je bio vrijeme i dostupnost materijala za izgradnju pojedinih utvrda.

Kroz vrijeme su svaki od bastiona proživjeli svoje nadogradnje, prenamjene i rušenja uvjetovana konceptima i mišljenjima koja su se mijenjala kroz stoljeća. Jedini koji je ostao u „jednom komadu“ je bastion Cornaro kojem su samo odrezana dva ruba i reducirana visina djelovanjem vremena. Bastion Priuli je proživio nadogradnje stambenih rezidencija unutar svog zemljanog parapeta i terapijena koja su kasnije presječena iz urbanističkih razloga produljivanja osi Marmontove ulice. Ona na kraju nije provedena u potpunosti, ali bedem je ostao presječen. Kod bastiona Contarini je situacija slična ali je on najmanje sačuvan od navedena tri. Contarini je isto presječen s osi austrijske željeznice i kasnije mu je porušen istočni rub i na njegovom mjestu je izgrađena velika Realka koja popunjava taj prostor jednako volumenski kao rub bedema. Polubastioni su porušeni i zamijenjeni zgradom i trgov.

• Uređenje bedema
Cornaro, J. Marasović
1979. Presjek

GENERALNA ANALIZA

Bastioni su prostorni elementi od izuzetne važnosti koji i danas utječu na urbanizam grada, iako to možda nije uvijek očito. Integrirani su u tkivo grada do te mjere da su mnogi od njih izgubljeni u vremenu, osim Cornara koji i dalje dominira prostorom i to diktira njegovu namjenu. Glavni problem s tim prostorima je njihova čvrsta definiranost koja ne ostavlja puno prostora za eksperimentiranje s novim funkcijama, za razliku od Dioklecijanove palače koja se tijekom stoljeća transformirala od carske rezidencije u grad pa sve do modernog turističkog odredišta gotovo poput Disneylanda.

Bastionski prostori ili su uništeni i zapušteni ili su ostavljeni da se raspadaju u svojim originalnim gabaritima. Priuli i Contarini su donekle sačuvani ali su psihološki izgubili svoju moć impresije zbog totalne integracije u okolno tkivo grada. S druge strane, Kapucinski bastion i polubastion S. Antonio (Šperun) su u potpunosti porušeni.

Iznimka je bedem Cornaro, koji još uvijek stoji na istom mjestu u istim dimenzijama, iako je deformiran njegov originalan pravilan oblik nedostatkom svojih rubova koji su uklonjeni zbog prometnih potreba.

Lokacija obuhvata se proteže uz Sjeverni zid Dioklecijanove palače od Marmontove ulice do pazara. Trenutno obuhvatom dominiraju sadržaji namijenjeni za turizam i ugostiteljstvo, uz točkasto raspršene kulturne i edukacijske sadržaje. Palača je u potpunosti izgubila sadržaje koji rade kroz cijelu godinu, uz par iznimki, kroz temu ovog projekta se to pokušava izbalansirati tako da centar grada ostane živ kroz cijelu godinu, a ne kroz razdoblje sezone. Uvođenjem studenata i mladih nazad u centar se pokušava vratiti grad građanima i nastaviti borbu protiv turistifikacije i gentrifikacije centra koja se širi sve više po ostatku kvartova koji okružuju palaču.

• Ortofoto centra Splita

„Grad Split ima dugu i bogatu tradiciju kulturnoga djelovanja izravno ugrađenu u temelje identiteta grada. Pri razmatranju kulturnoga identiteta grada najistaknutije mjesto ima graditeljska baština, a formalna potvrda te činjenice donesena je 1979. godine uvrštavanjem gradske jezgre na popis svjetske baštine UNESCO-a kao prostora iznimne kulturne i civilizacijske vrijednosti.“

„Kulturni sadržaji u Splitu većinom su koncentrirani u gradskoj jezgri i neposrednoj kontaktnoj zoni, dok su drugi dijelovi grada gotovo u potpunosti lišeni takvih sadržaja pa je tu očita potreba za „decentralizacijom“.“

„Muzejske institucije predstavljaju značajne dionike i velik potencijal splitske kulture, no utvrđeno je kako postoji problem neusklađenosti sa suvremenim standardima muzejske prezentacije i adekvatnim korištenjem multimedijjskih pomagala te velik prostor za podizanje kvalitete komunikacije s publikom putem mrežnih stranica i servisa.“

„Kazališna i glazbeno-scenska djelatnost institucionalno se najvećim dijelom realizira kroz rad HNK-a, najvećega proračunskog korisnika u kulturi grada Splita, ali i kroz rad GKL-a i GKMa, koji su više usmjereni radu s mladima. Najvidljiviji se rezultati postižu, pored standardne produkcije, kroz manifestacije među kojima se ističe Splitsko ljeto.“

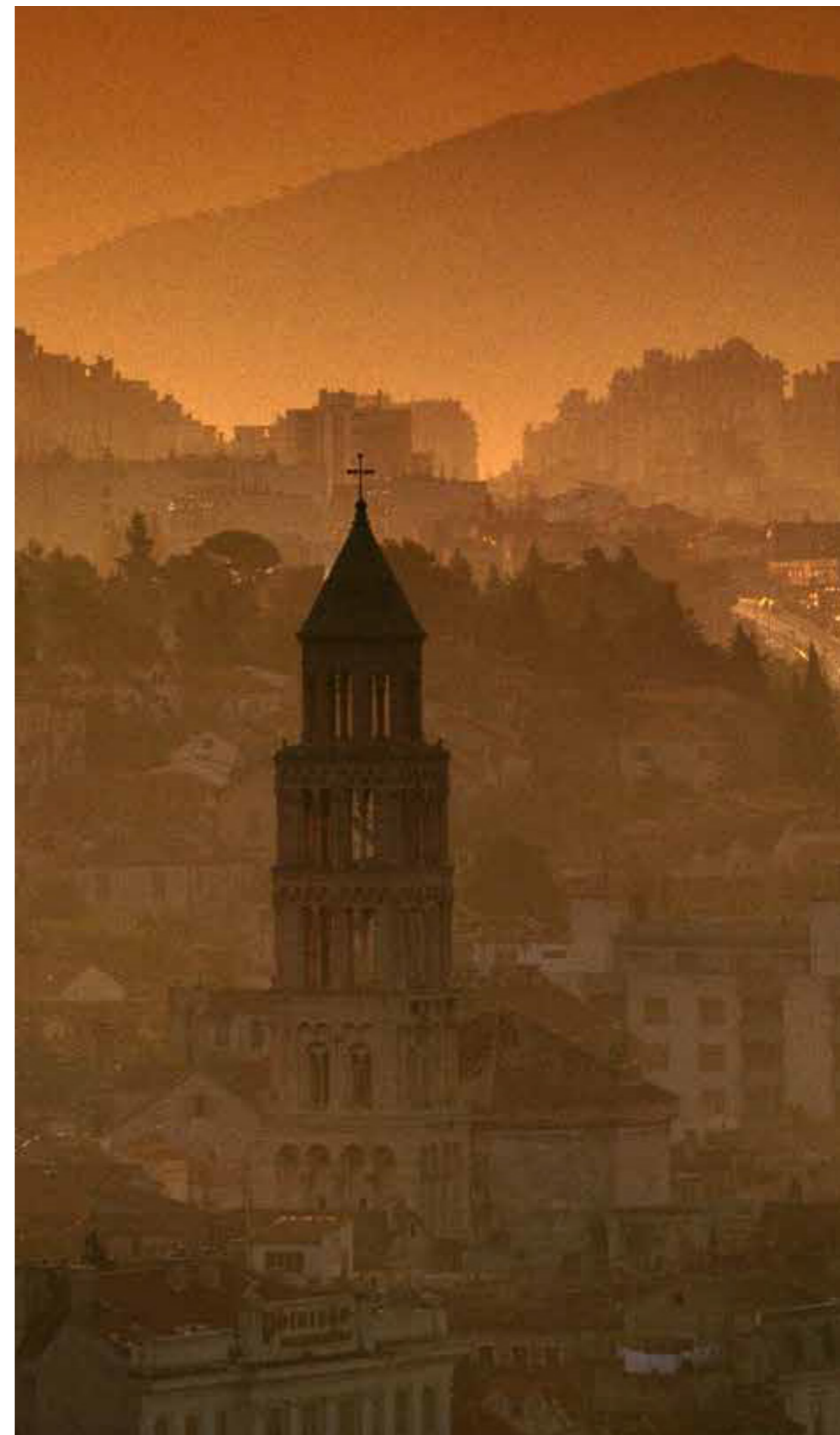
„Na polju glazbeno-scenske djelatnosti značajne međunarodne rezultate postižu udruge okupljene unutar Platforme glazbenih inicijativa Split, a očekuje se kako će velik poticaj toj djelatnosti dati i stavljanje u funkciju Koncertne dvorane, najveće investicije u splitskoj kulturi posljednjih godina, otvorene u zgradi Hrvatskoga doma u prosincu 2020. Da je udruživanje izvaninstitucionalnih dionika preduvjet postizanju značajnijih rezultata potvrđuje i djelovanje Platforme doma mladih, gdje se kroz suradnju s Multimedijalnim kulturnim centrom uspješno realizira organizacija, produkcija i promicanje kulturnih programa na polju likovnih, glazbenih i scenskih umjetnosti, filma i videa, tako predstavljajući istaknuti primjer sinergijskoga djelovanja na neuralgičnim točkama najšire zamišljene splitske kulturne i društvene scene.“

„S obzirom na izuzetno brojne aktivnosti GKM-a,- može se reći kako ova ustanova predstavlja jedan od ključnih dionika kulture u gradu Splitu. Zapažene i vidljive rezultate svojim književnim programima postižu i udruge Bookvica, Pričigin i Kurs.“

„Na području filmske i multimedijalne djelatnosti najznačajniji se rezultati postižu u polju kinoprikazivaštva, gdje se realiziraju zapaženi programi od strane Centra za kulturu i obrazovanje „Zlatna vrata“, Festivala mediteranskog filma Split, Split film festivala – Mediteranskog festivala novog filma i Multimedijalnog kulturnog centra.“

„S obzirom na atraktivnost kulturne i prirodne baštine Splita i Dalmacije, donedavni matchmaking ugovor Grada Splita s Hrvatskim audiovizualnim centrom, nisko proporcionalno ulaganje Grada Splita u područje filma i multimedije te nepostojanje filmskog studija, na tom polju kulturne djelatnosti postoji veliki prostor za napredak.“

Citirano iz: Analiza stanja s razvojnim potrebama i potencijalima strategija razvoja grada Splita do 2030. godine

* analiza stanja s razvojnim potrebama i potencijalima strategija razvoja grada splita do 2030. godine, Grad Split

Iz knjige „Strategije razvoja grada Splita do 2030. godine“ se može jasno zaključiti kako je centar sadržajno definiran kao kulturna zona grada Splita ali kako godine prolaze sve manje i manje je sadržaja tog tipa. Jasan je manjak isto sadržaja namijenjenih edukaciji što utječe iznimno na dolazak mladih u centar.

Svim tim prostorima navedenima treba dodatnih površina za obavljanje svojih funkcija, da se uloži u prostore tih namjena porasla bi posjećenost, kao što se vidi na primjeru renovacije

Hrvatskog doma 2020.-te. U situaciji gdje postoji akademija u centru grada, ona može udijeliti svoje prostore po potrebi s kulturnim ustanovama centra, jer u samom programu akademije se nalazi više dvorana koje bi mogle poslužiti kulturnim centrima te mnoštvo manjih prostorija i sadržaja koji bi potpomogli produkciji kulturnih sadržaja (sitotisak, studiji za snimanje glazbe/filma...).

Još jedan razlog za izgradnju akademije u centru grada je način na koji trenutno akademija funkcionira, ona je u potpunosti decentralizirana, studenti putuju po cijeli dan po gradu kako bi odslušali sve predmete.

U varijanti gdje se nalazi cijeli sadržaj UMAS-a na hodnoj udaljenosti, studenti imaju puno više slobodnog vremena koje je utrošeno na putovanje.

Iako je decentraliziran model fakulteta je nepoželjan kad je na većim distancama, poštujuem to kao trenutni način funkcioniranja fakulteta koji nije učestali model, pa kroz postavljanje akademije na više različitih bastiona se to pokušava valorizirati kao model funkcioniranja fakulteta.

Koncentracija javnih površina unutar šire situacije obuhvata je relativno dobra za zahtjeve grada, ali postojeće javne površine su većinski orijentirane na turizam i događaje povezane uz turizam, uz iznimke za događaje namijenjene kulturi grada.

Zelene površine su najizraženije u obuhvatu oko parka Jurja Strossmayera (Đardin) i osim toga je samo fragmentirana u obliku vrtnog zelenila i niskog raslinja, pa se opet javlja u obliku parkova što dalje idemo od palače. Zbog toga treba postojeće zelene površine dodatno naglasiti i povećati ako je ikako moguće.

*Izvadak iz dokumentacije **PARKOVI I NASADI d.o.o.**

U Splitu postoji javnih i gradskih zelenih površina, te oko 23.000 stabla, a proizvodi se i oko 180.000 raznih sadnica i sezonskog cvijeća.

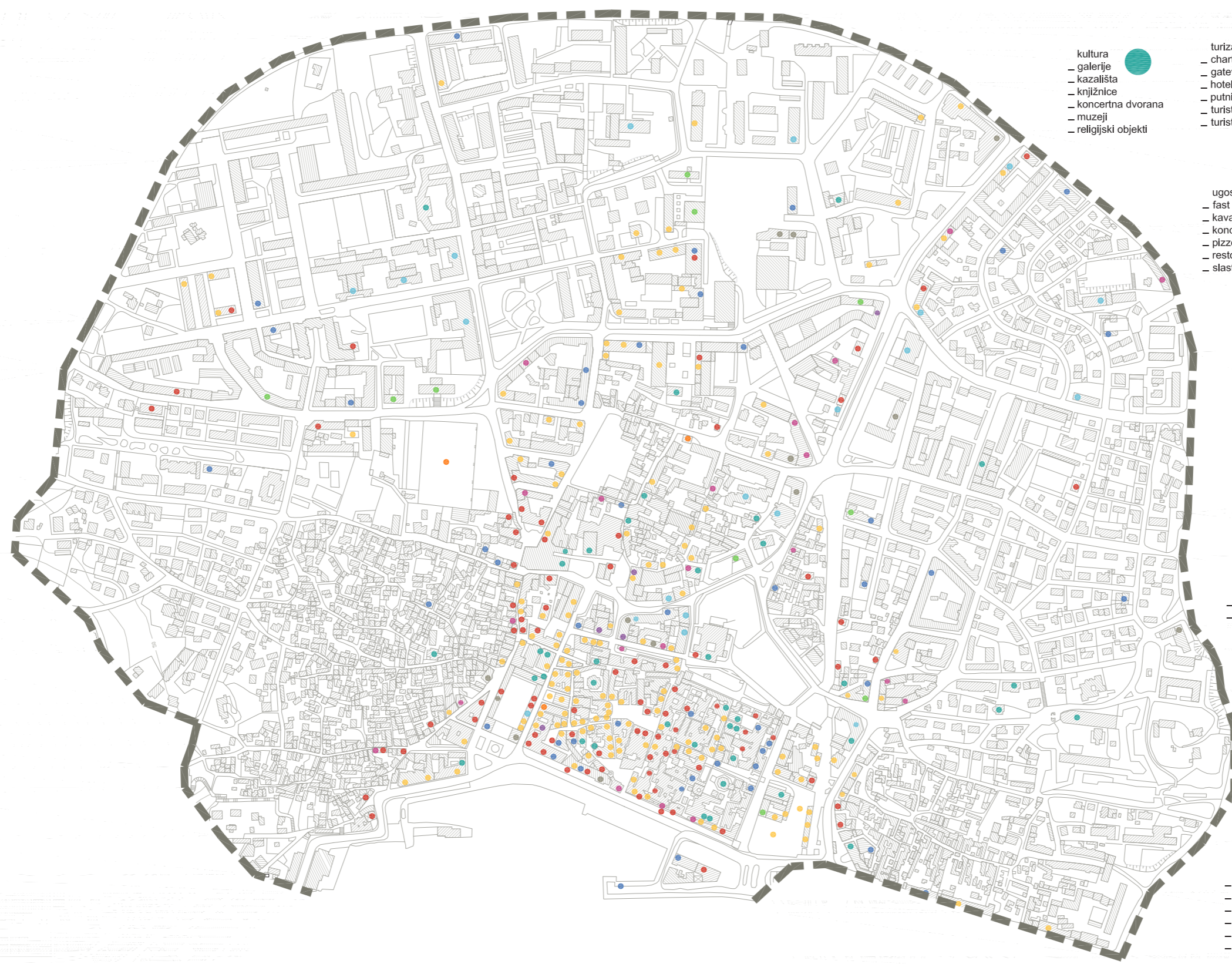
Podjela je izvedena na osnovu kvadrature uređenog zelenila tj. površina pod stablašicama, grmovima, travnjacima i cvjetnicama, a u skladu s mogućnostima prati se i ustroj grada po gradskim kotarima i mjesnim odborima.

Gradanima ovog grada ali i turistima dani su na korištenje **uređeni parkovi** *Emanuela Vidovića, Strossmayerov, Ljudevita Posavskog, Lučki prilaz, Katalinića brig, Matejuška, Trg Mihovila Pavlinovića, Sustipan, Uvala Baluni.*

- travnate, pošumljene površine
- ▨ grmlje i nisko raslinje
- ▩ vrtno zelenilo

POSTOJEĆI SADRŽAJI
UNUTAR OBUHVATA:

- kultura**
- galerije
  - kazališta
  - knjižnice
  - koncertna dvorana
  - muzeji
  - religijski objekti

- turizam**
- charter tvrtke
  - gatevi s kruzerima
  - hoteli, hosteli
  - putničke agencije
  - turistički info centar
  - turistička zajednica

- uprava i financije**
- gradska uprava
  - banke
  - poštanski uredi

- zdravstvo**
- bolnice i klinike
  - domovi zdravlja
  - ljekarne
  - spec. zdravstvene ordinacije

- ugostiteljstvo**
- fast food lokali
  - kavane
  - konobe
  - pizzerie
  - restorani
  - slastičarne

- uslužne djelatnosti**
- staklarski obrti
  - servisi el. uređaja i bijele tehnike
  - cvjećarnice
  - urarski obrti
  - kemijske čistionice i postolarski obrti
  - bravarske i stolarske radionice
  - zlatarne
  - grafičke i fotokopirne usluge

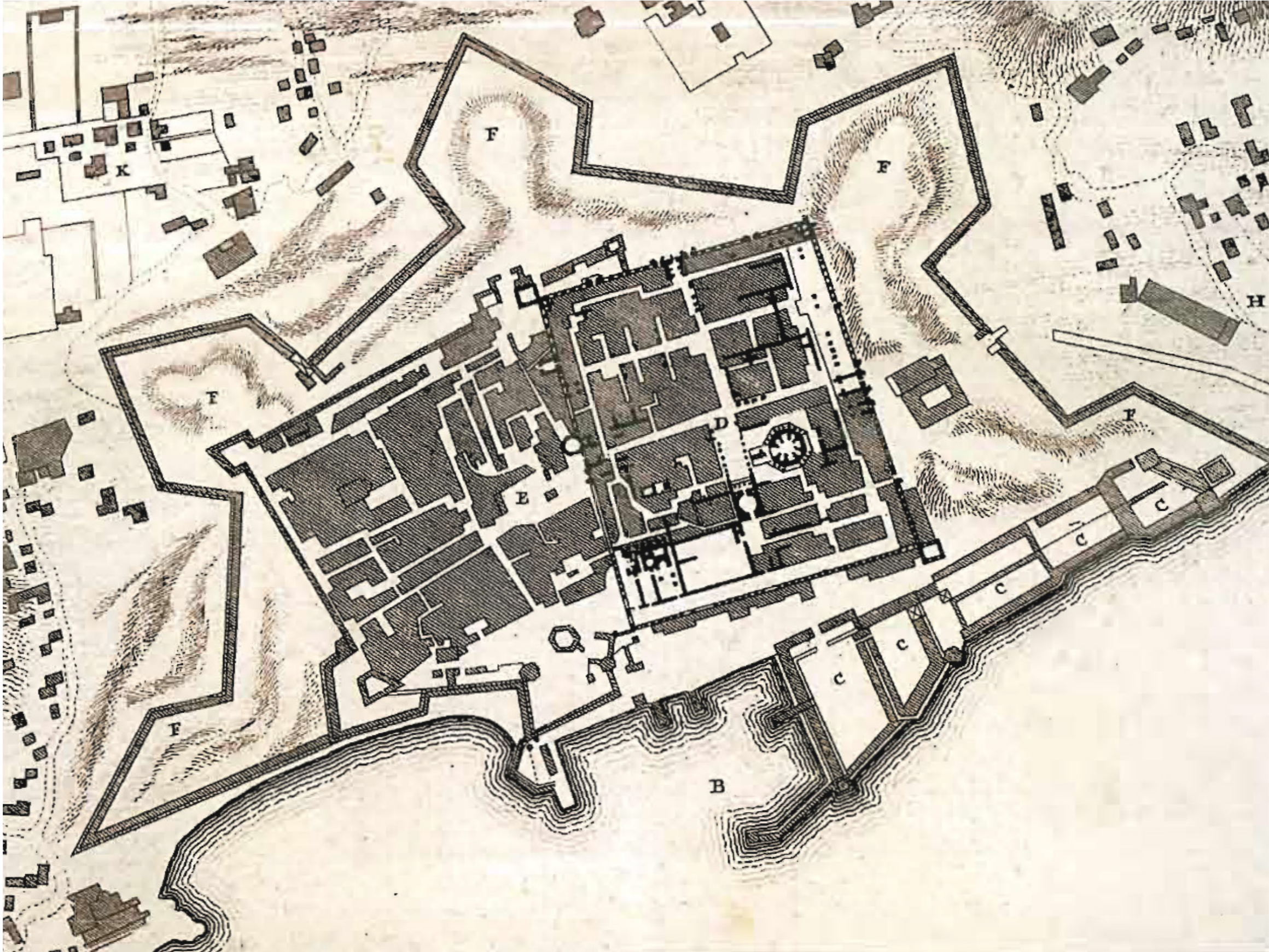
- sport i wellness**
- wellness centri
  - sportski tereni, stadioni

- zabava**
- automat klubovi i kladionice
  - kina

- trgovina**
- prehrambeni marketi
  - ribarnica
  - trgovine odjećom i obućom
  - trgovine ostalom robom
  - tržnica voćem i povrćem

- obrazovanje i odgoj**
- auto škole
  - osnovne škole
  - srednje škole
  - veleučilišta i sveučilišta
  - dječji vrtići
  - centri stranih jezika

BASTIONI

• R. Adam, plan Spilva iz 1757 (1764)

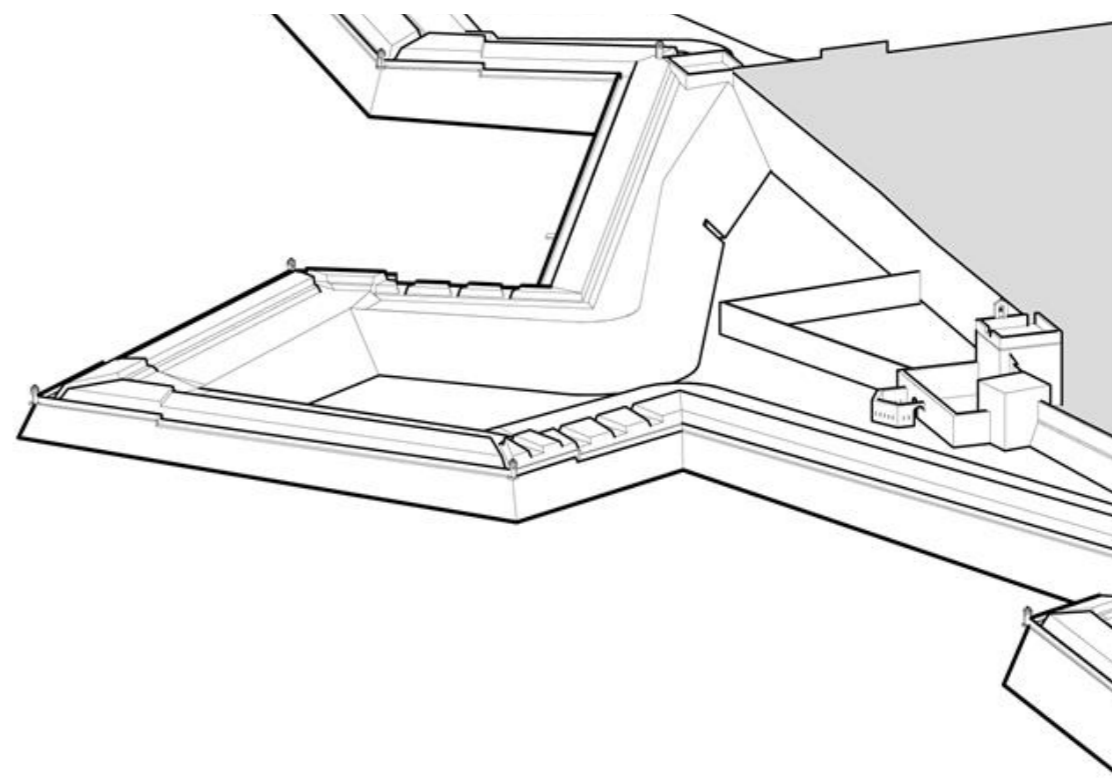
BASTION CORNARO

Što se tiče povijesnih intervencija i promjena, bastion Cornaro je prošao najbolje, zadržao je svoj volumen izuzev dva ruba koji su odstranjeni kako bi se omogućio promet oko bedema.

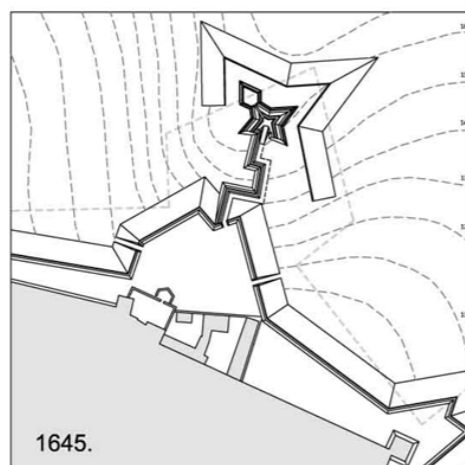
„U periodu od 1934. do 1935. porušeni su sjeverni i zapadni vrhovi bedema Cornaro jer su smetali odvijanju kolnog prometa oko povijesne jezgre.“

Izgradnja Civilne bolnice je definiralo bastion kao potpuno nedostupnu i introvertiranu površinu grada. Civilna bolnica (kasnije Muzej revolucije, pa Galerija umjetnina) je onemogućila prolaz do parka na bedemu sve do 1970.-ih kada je preuređena u Muzej revolucije projektom V. Bombardellija.

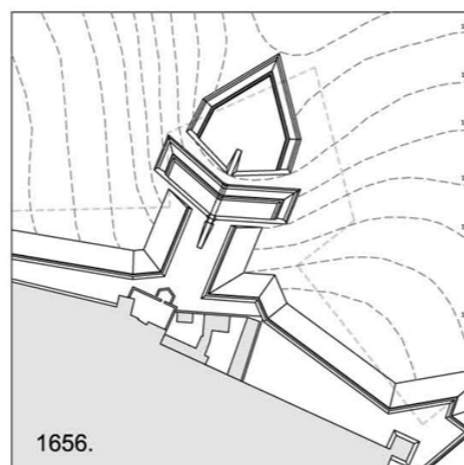
Kroz vrijeme je bedem izgubio svoju originalnu visinu, ali se još uvijek vide naznake visinskih skokova koji su bili na rubovima bedema. On je danas jednako impozantan kao što je bio u baroku. Ulica Domovinskog rata omogućava direktan pogled na bedem iz udaljenosti tako da se osjeti kako dijeli promet i grad svojom masom. Jedna zanimljivost kod bastiona Cornara je što je od kad postoji zadržao manjak konkretne funkcije, za razliku od palače koja je naseljena kroz stoljeća i promijenjena u više navrata i stilova.

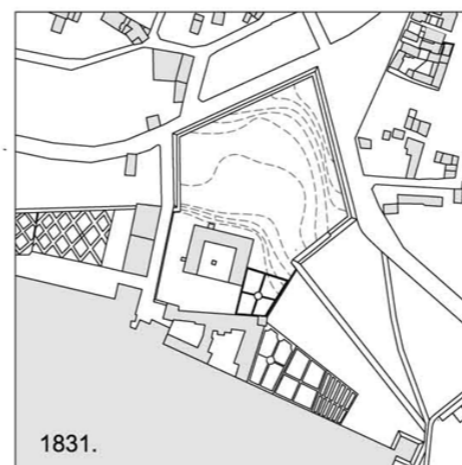
*Treći sustav 1660.,
S. Perojević

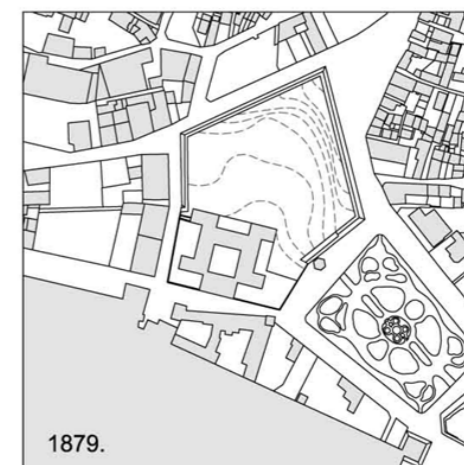
1645.

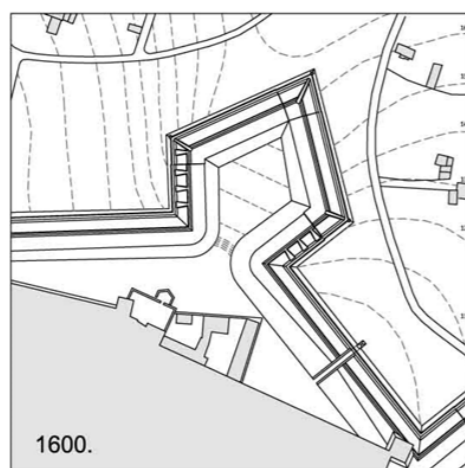
1656.

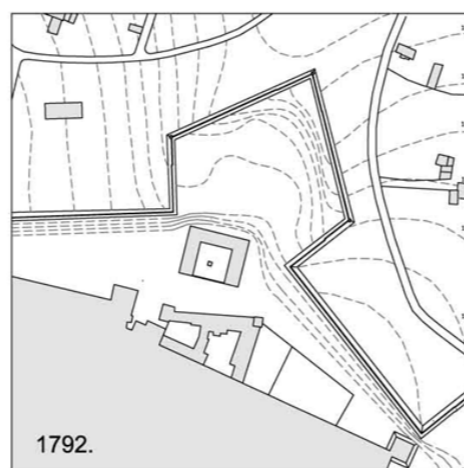
1831.

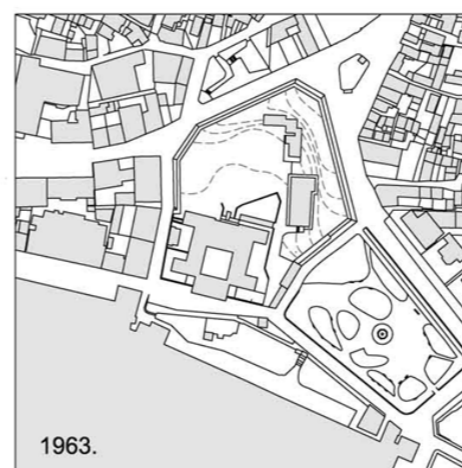
1879.

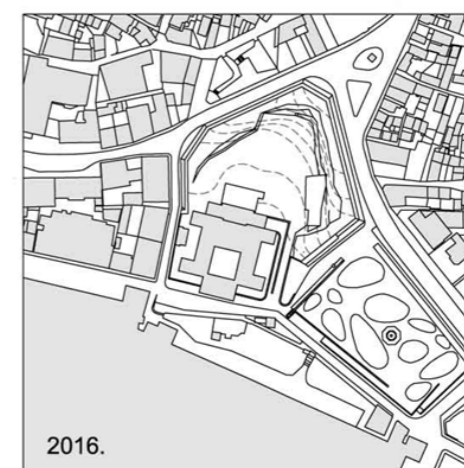
1600.

1792.

1963.

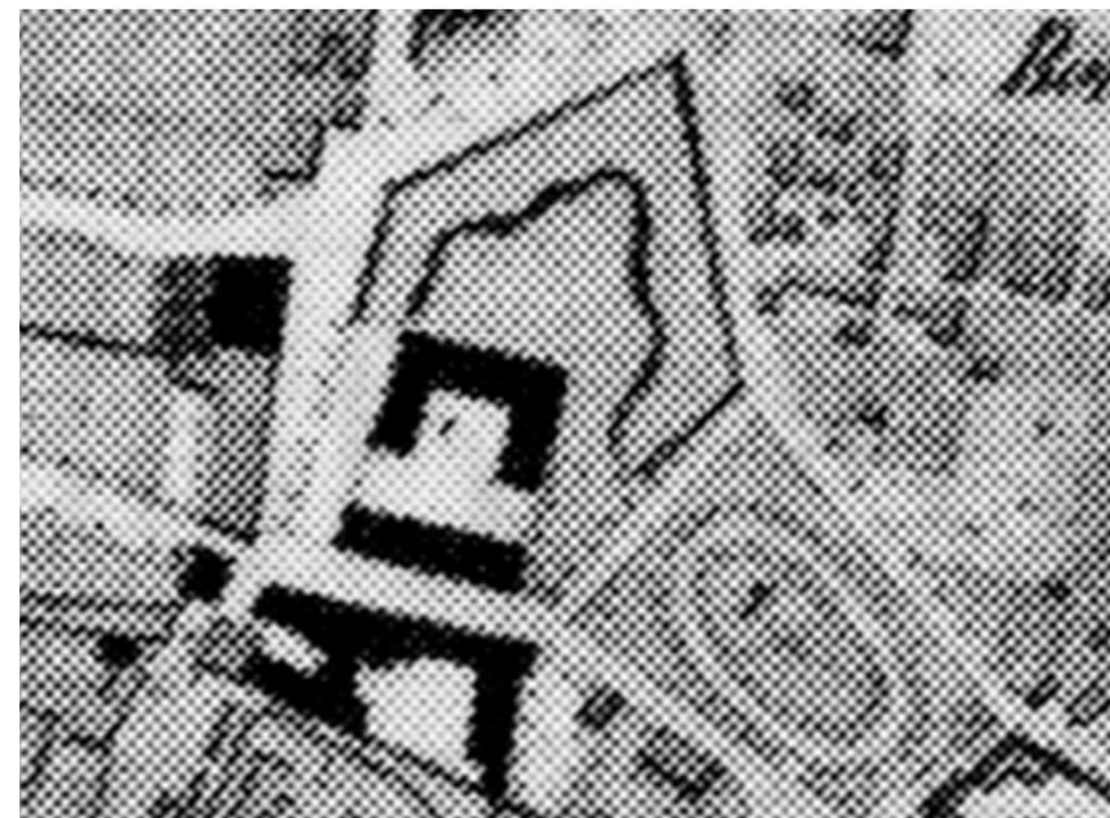
2016.

* Prostorni razvoj bedema
Cornaro. S. Perojević

Bastion se mijenjao ali je konstantno bio samo zelena površina, nalazile su se na njegovom prostoru minimalne intervencije kao ambulanta i slično, ali konkretno se nikada nije njegova trajna funkcija mijenjala. Forma bastiona je ustrajno dominantna kroz vrijeme da dopusti gradu da se naseli unutar njega. Naravno bilo je projekata koji su se pokušali uhvatiti te teme ali uvijek su bile minimalne intervencije koje nisu konkretno realizirane. Iako je prostor bastiona Cornara najveći površinski i visinski, činjenica da je skoro u potpunosti ostao očuvan je neopisivo bitna kod postavljanja koncepta i principa projektiranja. Sama struktura peterokuta s dva odrezana vrha stvara iznimno kompliciranu geometrijsku situaciju koja iznimno puno ograničava što se tu može raditi, u elaboratima je navedeno kako je tu najbolje napraviti blagu intervenciju s proširenjem depoa galerije, ali ostaviti prostor samo na tome nije dovoljno za doba u kojemu živimo.

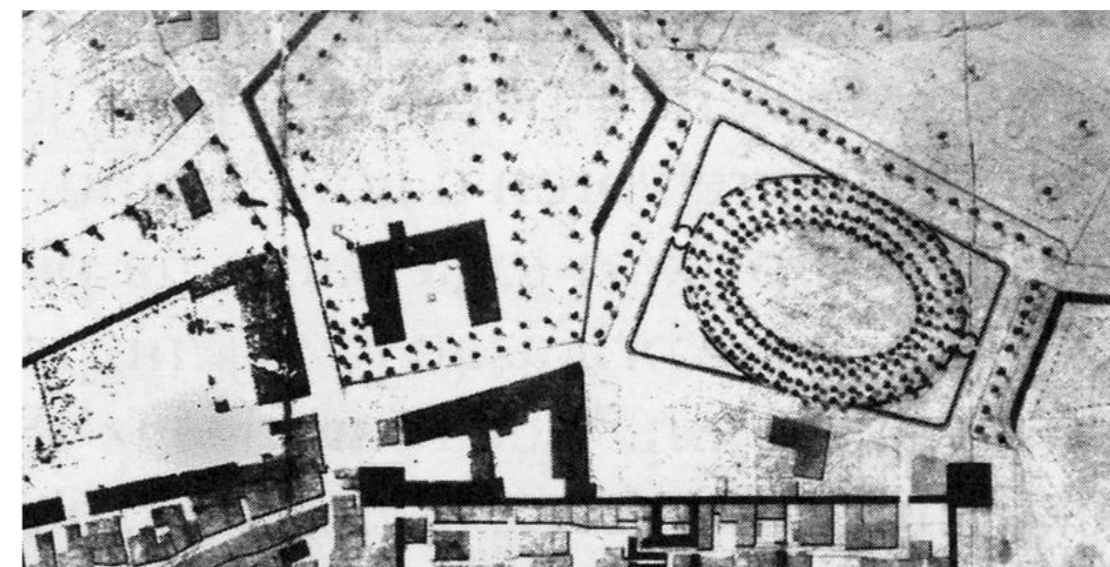
Prostor dimenzija kao Dioklecijanova palača, odmah do sjevernog srednjovjekovnog zida palače treba biti iskorišten za korist centra, a ne zapostavljen i zaboravljen. Jedan od razloga smještanja Likovnog odjela Umjetničke akademije grada Splita u prostor bastiona Cornara je vraćanje palače stanovnicima grada i odbijanje utjecaja turistifikacije centra grada.

• Visinski skokovi na bedemu Cornaro (Santini 1666., Juster 1708.)

• Plan splita 1868., Ratni arhiv u Beču

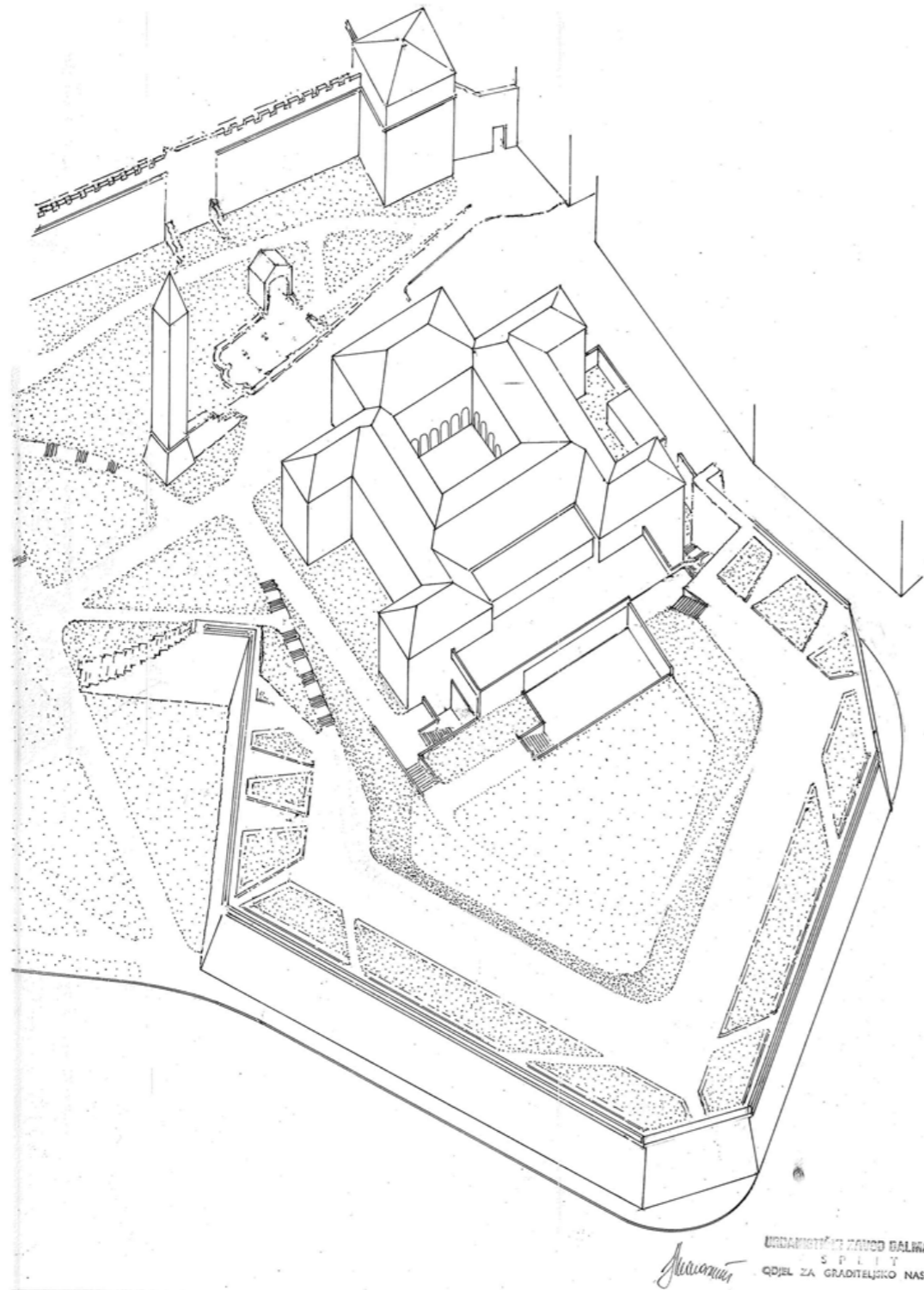
Fortifikacije na toj specifičnoj lokaciji su se izmijenile u 3 navrata kroz stoljeća, zbog toga što je to nekako najsmisleniji da opstane od svih vrhova baroknih bastiona Splita. On se nije našao na putu bitnih trajektorija grada kao što su se našli Priuli i Contarini, niti je bio lako zapostavljen i porušen kao S. Antonio i Kapucinski bedem koji su bili na rubu grada uz more. Jedan iznimno bitan faktor je svijetlo, osobito uz to da je dio zgrade podzeman. Koncept zgrade unutar bastiona Cornara je u principu vođen kroz presjek koji rješava problematiku manjka svijetla u dubokim zonama prostora, te ujedno djeluje kao zaštita od intenzivnog ljetnog sunca.

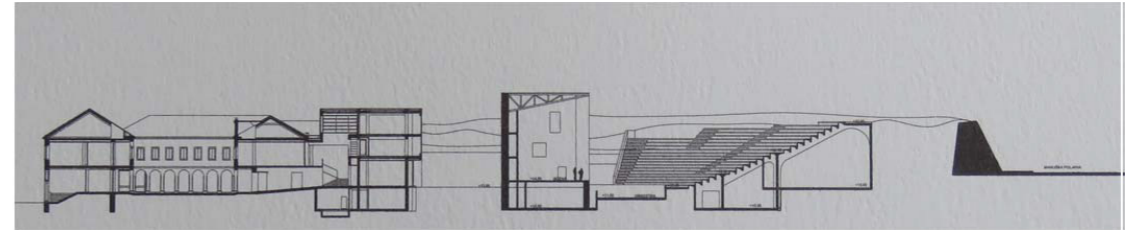
• Andrićev plan s parkom- vježbaljstom između bedema Cornaro i Contarini (oko 1850)

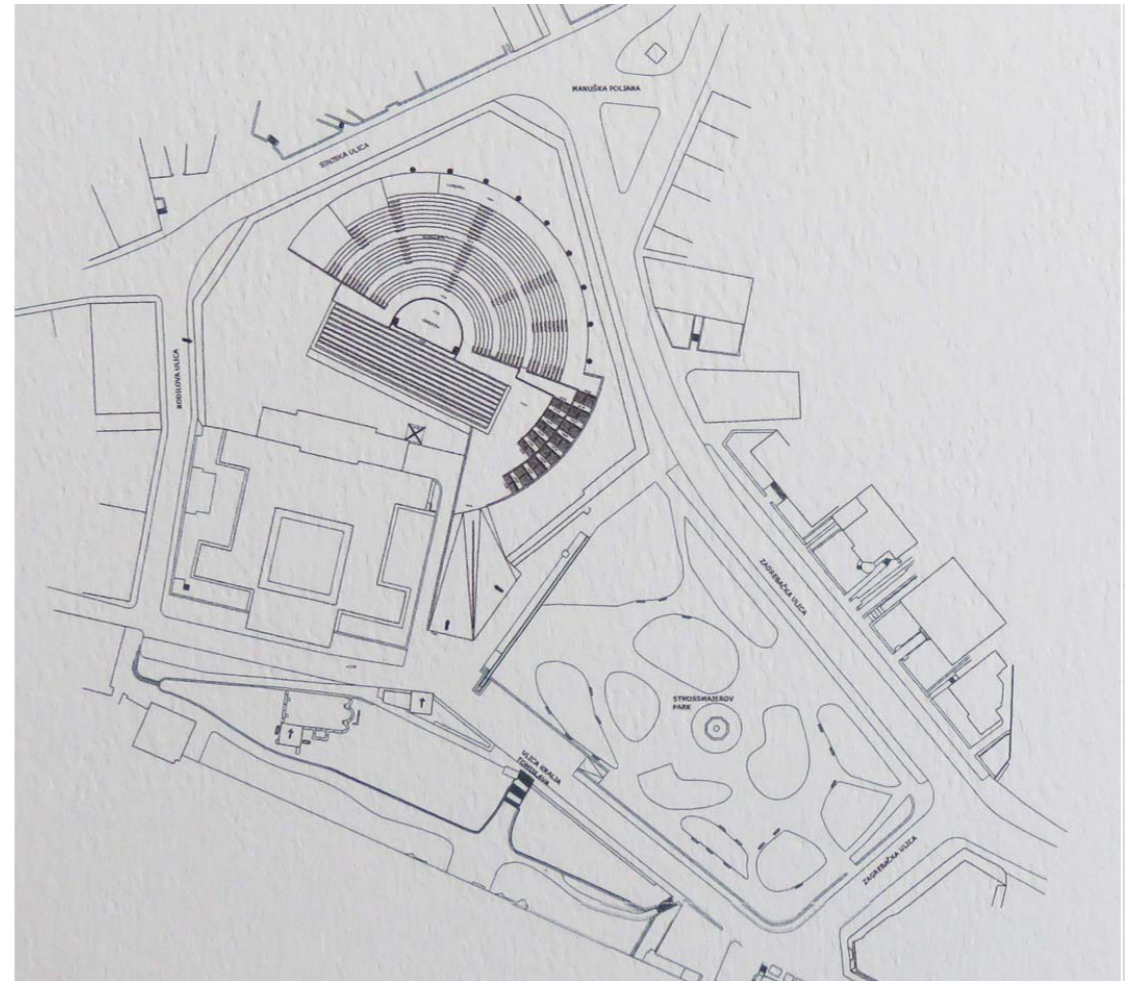
• Uređenje bedema
Cornaro, J. Marasović
1979. Aksonometrija
Varijanta 2

Uz navedene uvjete bastiona je zgrada Galerije Umjetnina koja penetrira u jug bastiona na način koji remeti postavljenu baroknu geometriju. Ona se javlja kao još jedan bitan čimbenik koji utječe na sam oblik unutarnjeg dvorišta akademije, te onemogućava potpuno praćenje povijesnih ideja postavljenih tom geometrijom. Pošto je bastion Cornaro najveći od tri preživjela bastiona, u njemu se nalazi većina zajedničkih sadržaja decentralizirane akademije, kao što su administracija, velike predavaonice i dvorana.

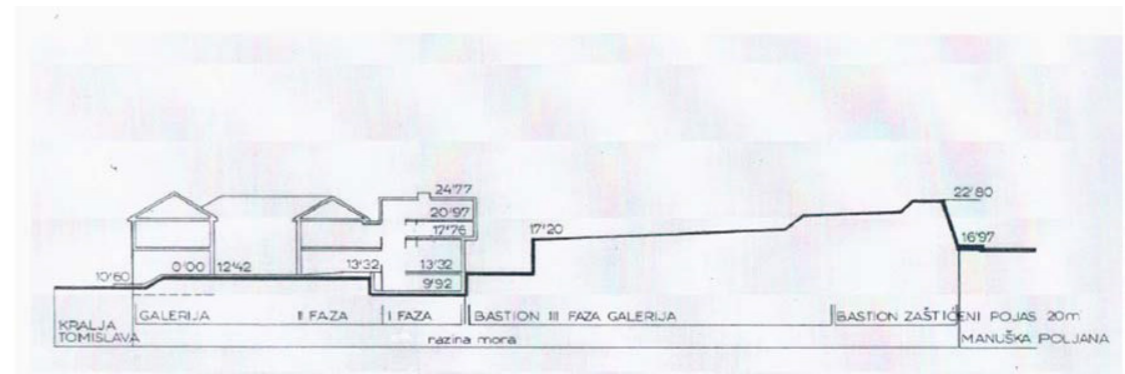

• Ljetna pozornica
Cornaro, 2005. V.
Ivanišević

• Ljetna pozornica
Cornaro, 2005. V.
Ivanišević

Navedena situacija je iznimno slična kao kod projekta San Telmo od grupe Nieto & Sobejano, gdje oni reinterpetiraju zid koji je ograđivao historicističku galeriju od brda. Uz njih jedan utjecajan primjer je Porta Volta Fondazione Feltrinelli od Herzog & de Meuron u Milanu te njihove interpretacije srušenog bastionskog utvrđenja grada koji postaje ulazna vrata centru.

• Programska shema
dogradnje Galerije
umjetnina (V. Perčić)
presjek jug-sjever

BASTION CONTARINI

„Taj prostor je najsnažnije obilježen s dvije važne obrambene crte povijesnog grada: istočnim zidinama Dioklecijanove palače i istočnim dijelom baroknih bedema: bastionom Contarini i polubastionom San Giorgio te kortinom između njih zvanom Tercera.“

„Razgradnja baroknih bedema tijekom kasnog 19. i početkom 20. stoljeća također utječe na razvitak prostora.“

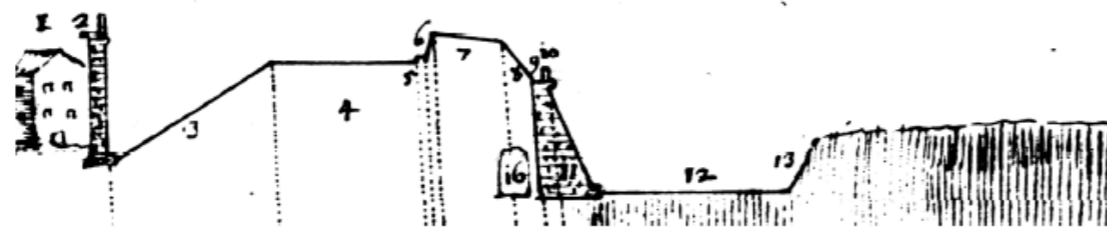
Kroz povijest je bastion Contarini najviše promjena doživio od navedena tri bedema, za početak je isto porušeno njegovo sjeverno lice kao i kod Priulija, iz razloga kako bi se krajem 19. stoljeća provukla austrijska željeznica.

„Željeznički usjek iz 1877. godine odredio je budući razvoj tog prostora i poremetio je odnose u prostoru koji se do danas nisu uskladili. On je presjekao prostor na dva dijela koji su međusobno bili povezani mostovima.“

• Plan Splita iz 1819. godine

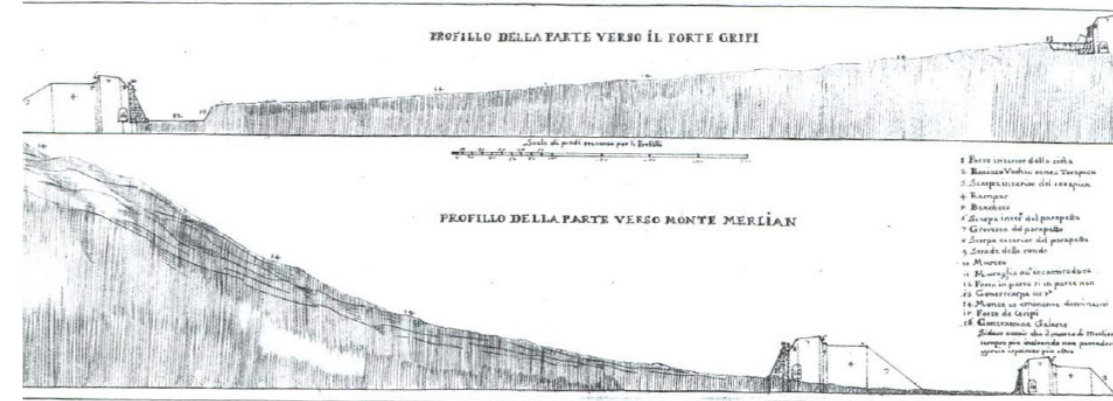
• Utvrde Splita, Eraut 1682., detalj presjeka kroz bedem Contarini

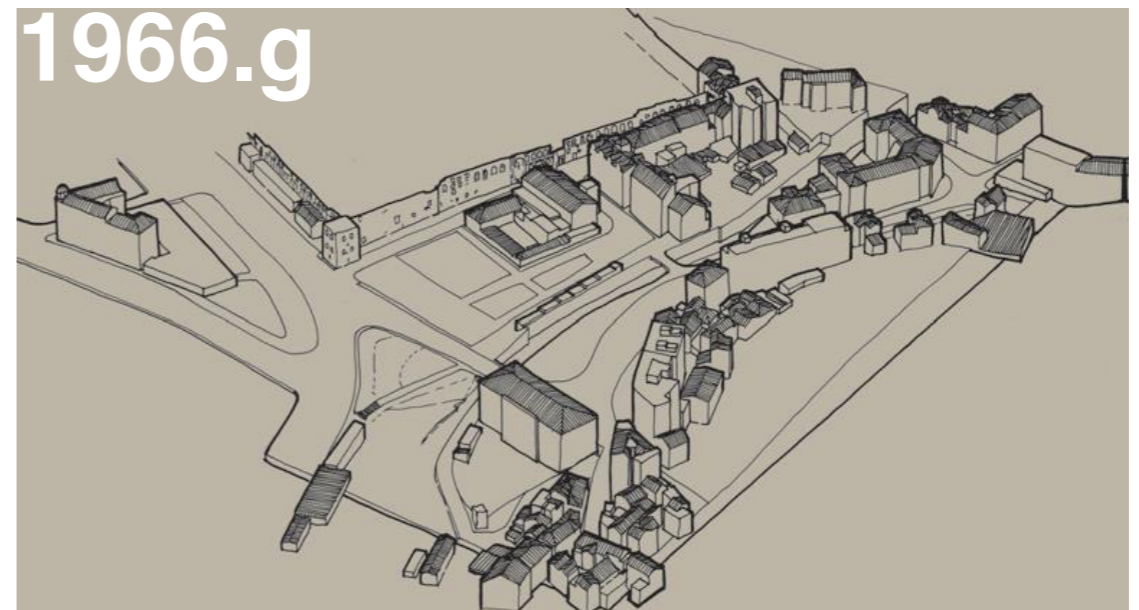
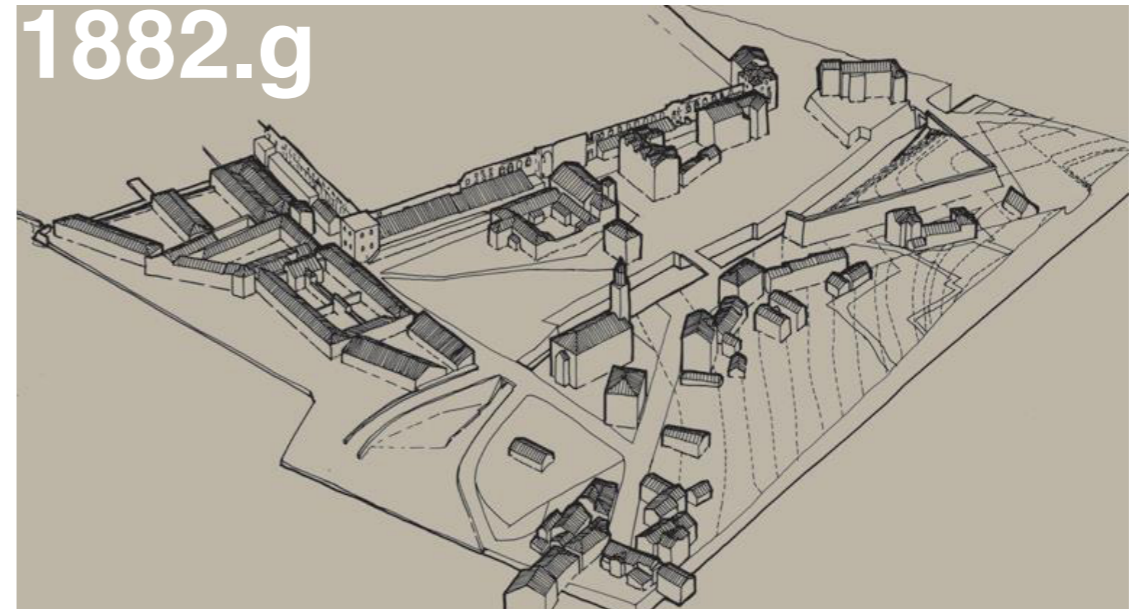
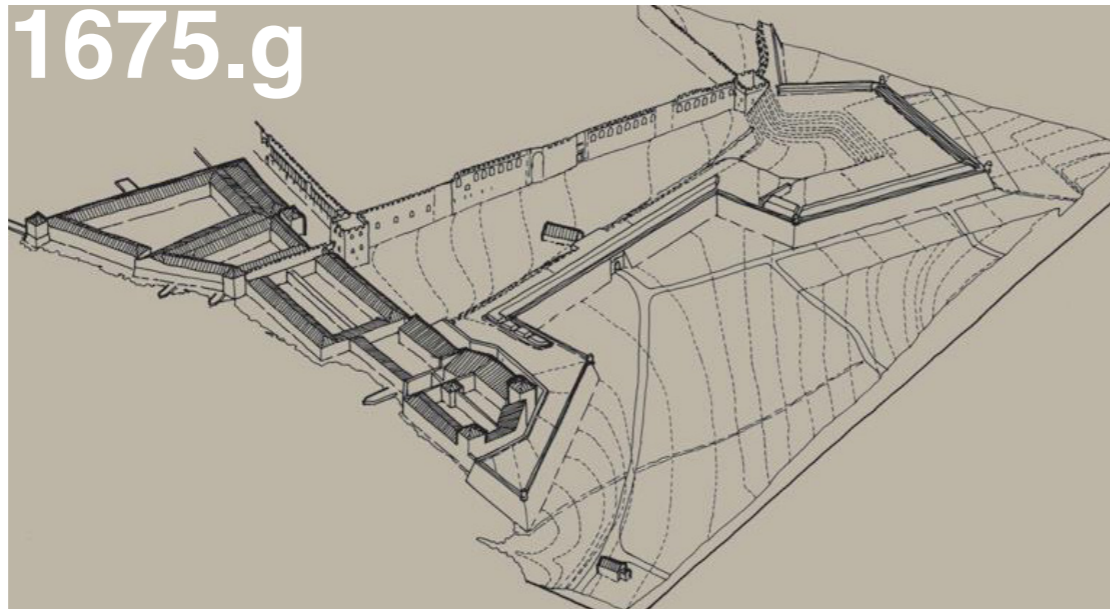
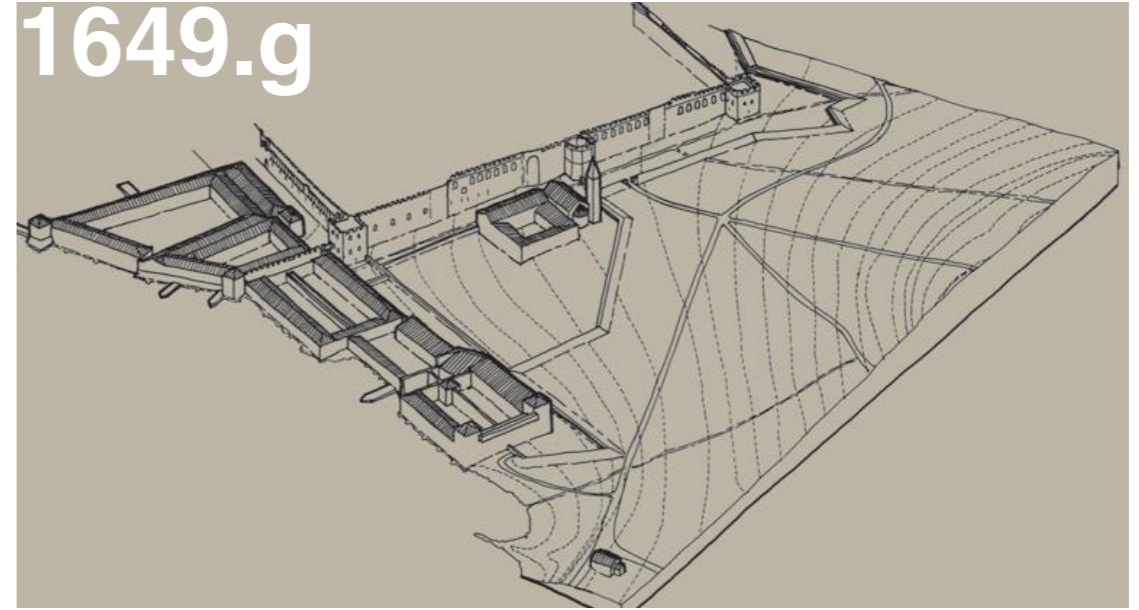
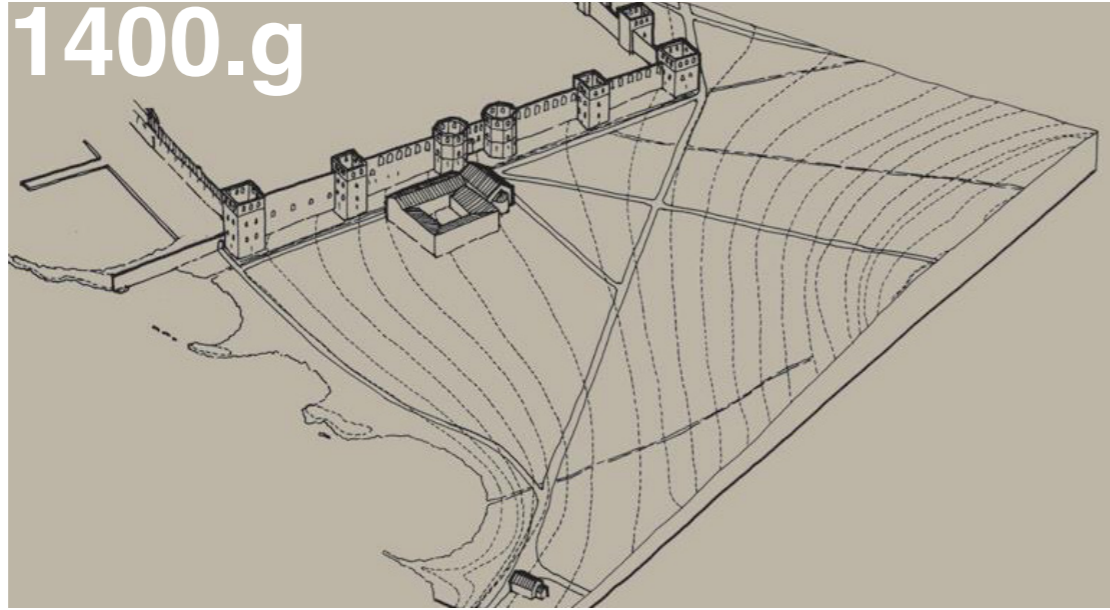
• Austrijski katastar Splita iz 1831. godine reambuliran 1878.

• Utvrde Splita, Eraut 1682.

* prostorni razvoj područja
istočno od Dioklecijanove
palače
Obnova povijesne jezgre,
br. 5, Duško Marasović

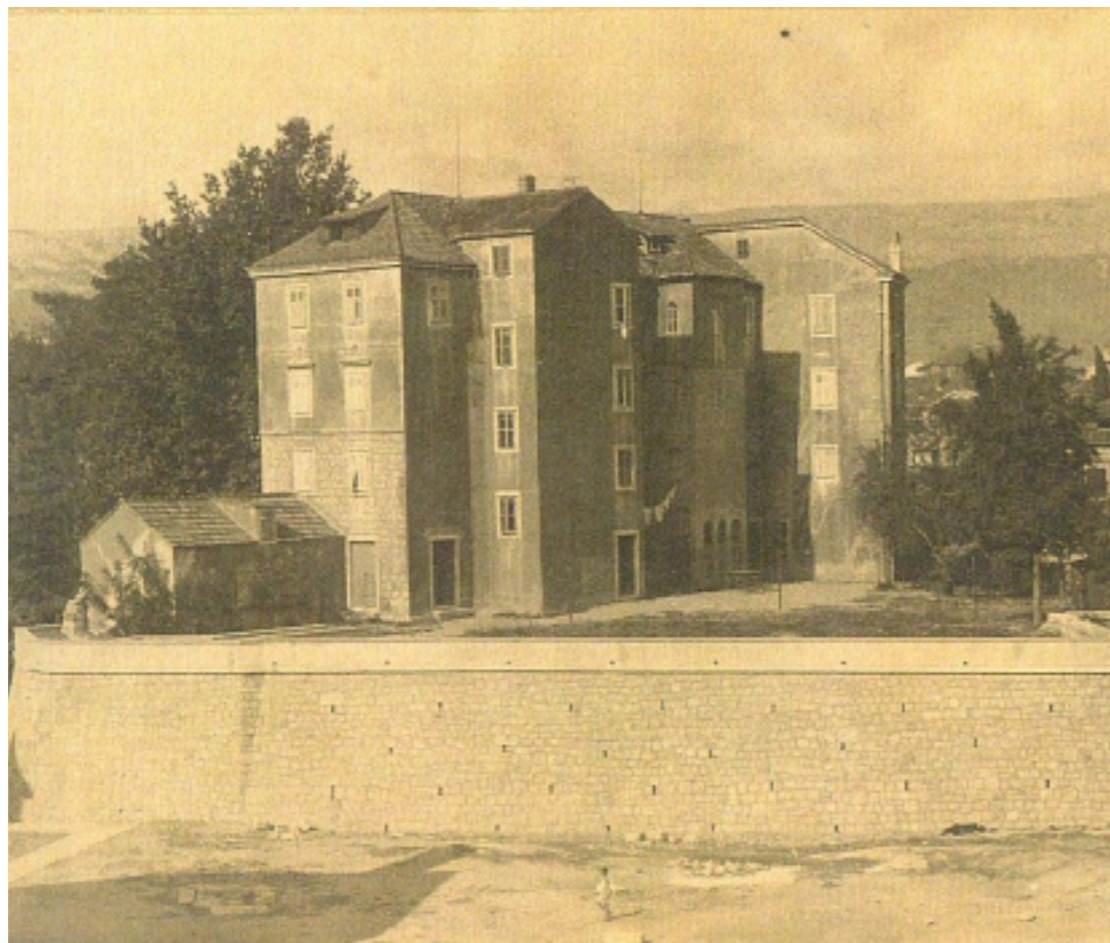
„Kuća Grisogono (Rismondo) bila je stambena trokatnica, sagrađena nad sjeverozapadnim zidovima baroknog bastiona Contarini u drugoj polovini 19. st. na istočnom rubu gradskog perivoja (danas Strossmayerovog perivoja). Ulaz u njezino unutarnje dvorište, iz kojega se penjalo u kuću bio je kroz vrata ugrađena u odrezani južni kraj bedema, koja i danas postoje.“

„Zbog neujednačenog temeljenja nosivih zidova, (vanjski je temeljen na baroknom bedemu a unutarnji na zemljanom nasipu) zgrada je dugo bila statički u lošem stanju (javljale su se brojne pukotine u njenim konstrukcijama), no do konačnog rušenja te zgrade došlo je tek u studenome 1983. godine tijekom izvođenja tzv. II. faze “ukapanja pruge”. Zgradu je, naime, trebalo srušiti jer bi se potkapanjem njezina istočnog dijela još više ugrozio stabilitet.“

Dok se početkom 20. stoljeća gradi Velika Realka u prostoru koja popunjava prostor jednako volumenski kao rub bedema i ostavlja tragove sjećanja kako je prostor prije izgledao.

„Velika realka, osnovana 1852. godine kao srednjoškolska institucija, gotovo šest desetljeća djelovala je u vrlo neuvjetnim prostorijama, zakupljenim i minimalno adaptiranim za školske potrebe, a u raznim privatnim i crkvenim zgradama.“

• Kuća Grisogono
(ranije Rismondo),
S. Perojević

• Velika Realka

„Pošto je 1901. – 05. bio porušen najveći dio sjeveroistočnog bastiona Contarini (odnosno sve što se nalazilo istočno od željezničkog usjeka) na novim (uvučenim) regulacijskim crtama, s obzirom na nekadašnji obris bastiona, nešto iznad razine obodnih ulica, i s otupljenim uglom, 1908. – 10. godine podignuta je dvokatnica velike realke, oblikovana u kasnom secesijskom stilu.“

Uz sam bedem se nalazi Penzioni Zavod Vladimira Šubića, peterokatna stambeno poslovna zgrada izgrađena u 1934. godini. U prizemlju su otvori dućana, prvi kat je bez balkona dok ostali ga imaju. Ovo je prva stambena zgrada u Splitu u koju je ugrađeno dizalo.

„U 1992. godine objavljenoj monografiji arh. V. Šubica piše kako ta zgrada u prostoru djeluje kao stup. Na njoj se suprostavljaju stambeni kubus (gornje tri etaže s atikom) mirno oblikovan u duhu tadašnje talijanske racionalističke arhitekture, monumentalnom dekorativno koncipiranom podnožjupostamentu (prizemlja i prvoga kata). Šubicev projekt, koji nosi pečat Plečnikove arhitekture, najzanimljiviji je u odnosu prema okolnom prostoru, posebice prema sjeveroistočnoj kuli Dioklecijanove palače. Šubic prvo odmiče zgradu od zapadne crte Hrvojeve ulice kako bi ostavio prostora sjeveroistočnoj kuli međutim visinski je nadvisuje za ... kata kao i okolne kuće te i danas ona značajno strši u prostoru.“

Contarini je u iznimno kompliciranoj situaciji zbog konteksta koji se konstantno mijenjao oko njega, ali je nedorečen u odnosu na Priuli koji ima jasnu situaciju oko sebe. Contarini je dezintegriran u potpunosti, presječen je popola i ostavljen da se raspada. Velika Realka svojom pojavnošću ostvaruje dojam donekle ujedinjene forme s bedemom, ali je bedem toliko istrošen s vremenom da se izgubio. Prije se nalazila kuća Grisogono na samom bedemu što daje donekle argument za vertikalnu izgradnju u visinu, mada se treba ispoštovati okolni kontekst. Sam bedem je iznimno manji od Cornara i Priulija pa mora biti gušće izgrađen u odnosu na ostale bastione. U sklopu akademije dolazi i manja koncertna dvorana za glazbene izvedbe i predmet zbora u akademiji. Usjek pruge stvara ograničenja po pitanju konstrukcije i podzemne izgradnje.

BASTION PRIULI

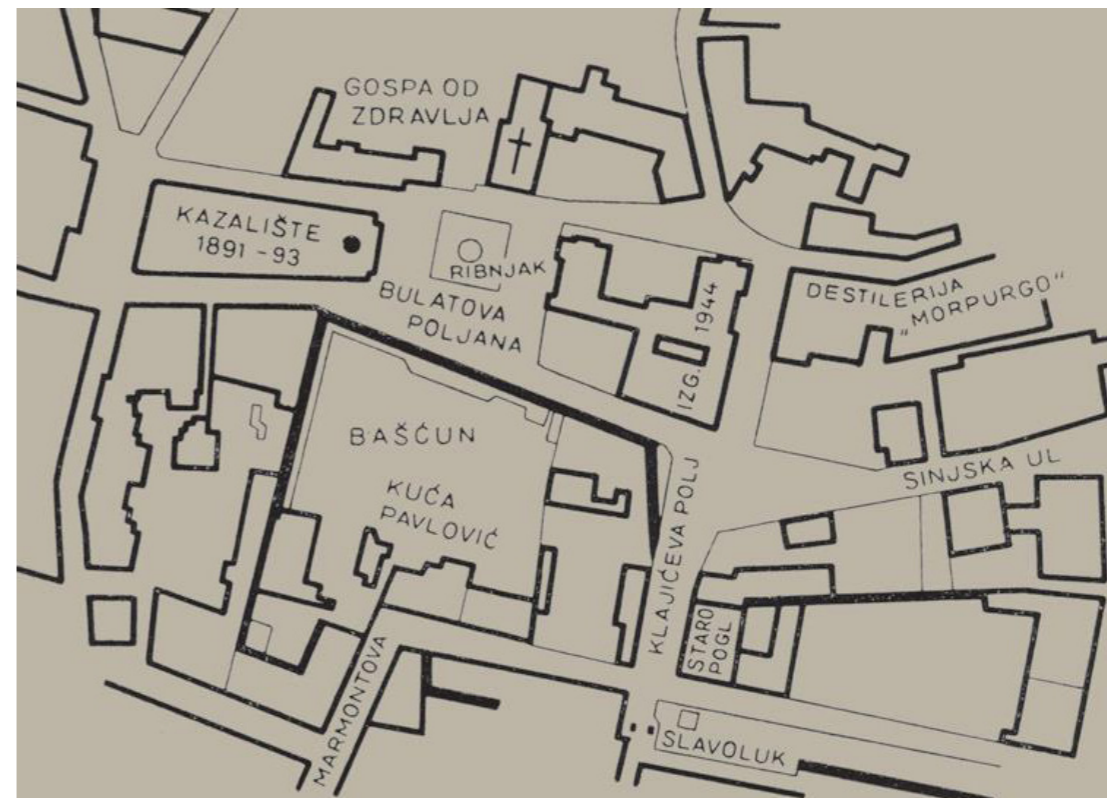
Bastion Priuli se nalazi u iznimno intenzivnom kontekstu kojim dirigiraju objekti nastali iz različitih razdoblja.

„Među njima su i neki od posebnog arhitektonskog značenja, priznate arhitektonske vrijednosti - crkva Gospe od Zdravlja na sjeveru i robna kuća Prima na istoku. Osim navedenih objekata, trg definiraju i historicistička građevina kazališta na zapadu, secesijska kuća Jelaska na njegovoj sredini te naravno, ostaci baroknog bastiona Priuli i spoj s jednom od najživljih pješačkih komunikacija u gradu, Marmontovom ulicom na južnoj strani.“

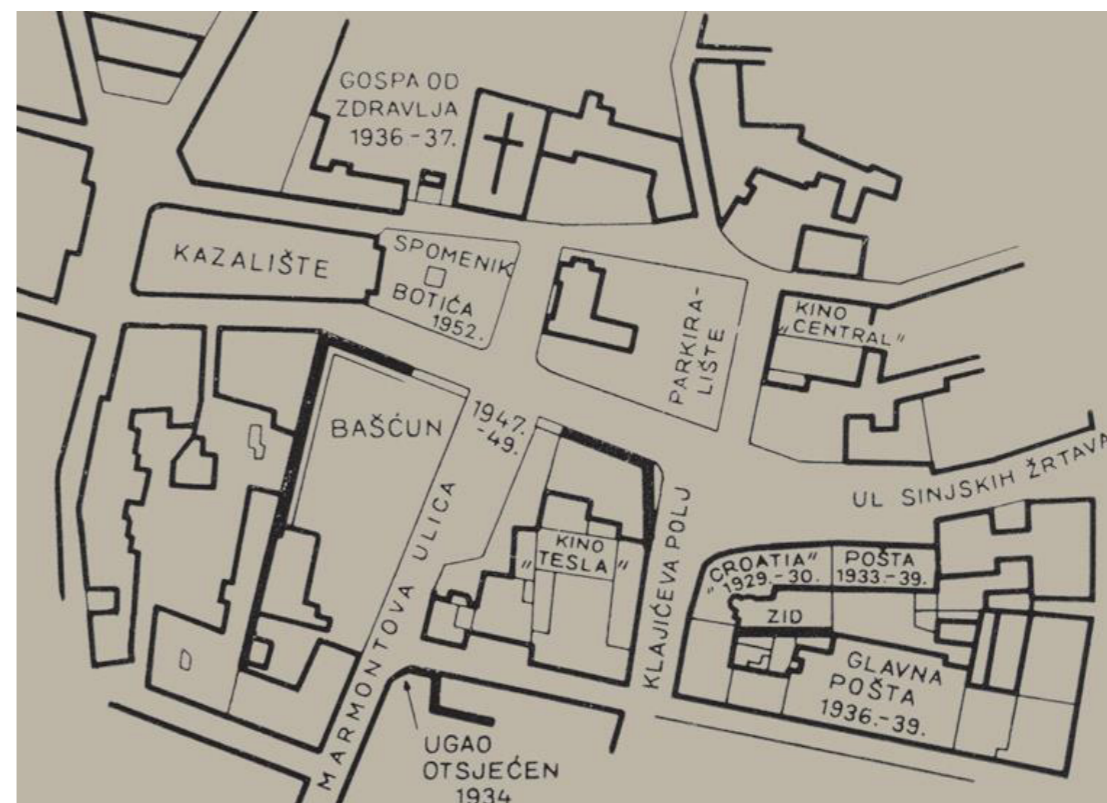
...”Za razliku od nepravilnih tlocrtnih oblika urbanističkih tvorevina prošlih stoljeća, ravan potez ove ulice i geometrijski pravilan oblik perivoja odražavaju nova gledišta i stremljenja ovog prelaznog doba.”... (Muljačić)

Bastion Priuli je trenutno oštećen, velik dio kamene strukture je srušen, a zemljani nasip je u potpunosti odstranjen i zamijenjen sa zgradama. Šteta na vrhovima bedema je vidljiva, posebno na istočnoj strani, dok je njegova zapadna strana rekonstruirana do originalne visine. Jedan od najutjecajnijih trenutaka u povijesti bastiona Priuli je njegovo probijanja kako bi se prometno povezala dva odvojena dijela grada za vrijeme francuske uprave početkom 18. stoljeća. Tim djelom se gubi originalna forma i utjecaj na prostor, a i sami rubovi presjeka su nedovršeni na kojima je uočljiva šteta i propadanje, ali nam i daje uvid na materijale koji su korišteni za izgradnju samog lica bedema.

• detalj crteža Santinija
-bastion Priuli

• Bastion Priuli i Trg pred kazalištem 1914. godine, Obnova povijesne jezgre, br. 5, Duško Marasović

• Bastion Priuli i Trg pred kazalištem 1958. godine, Obnova povijesne jezgre, br. 5, Duško Marasović

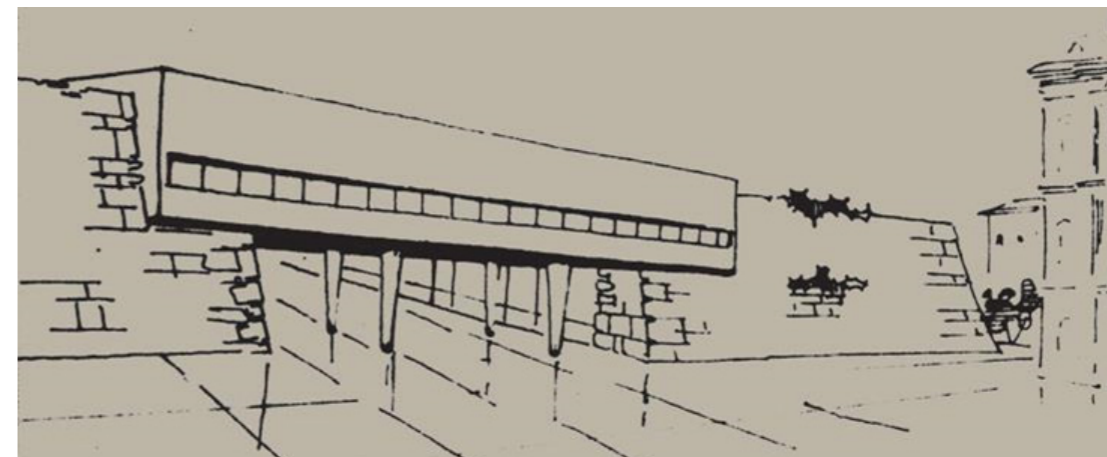
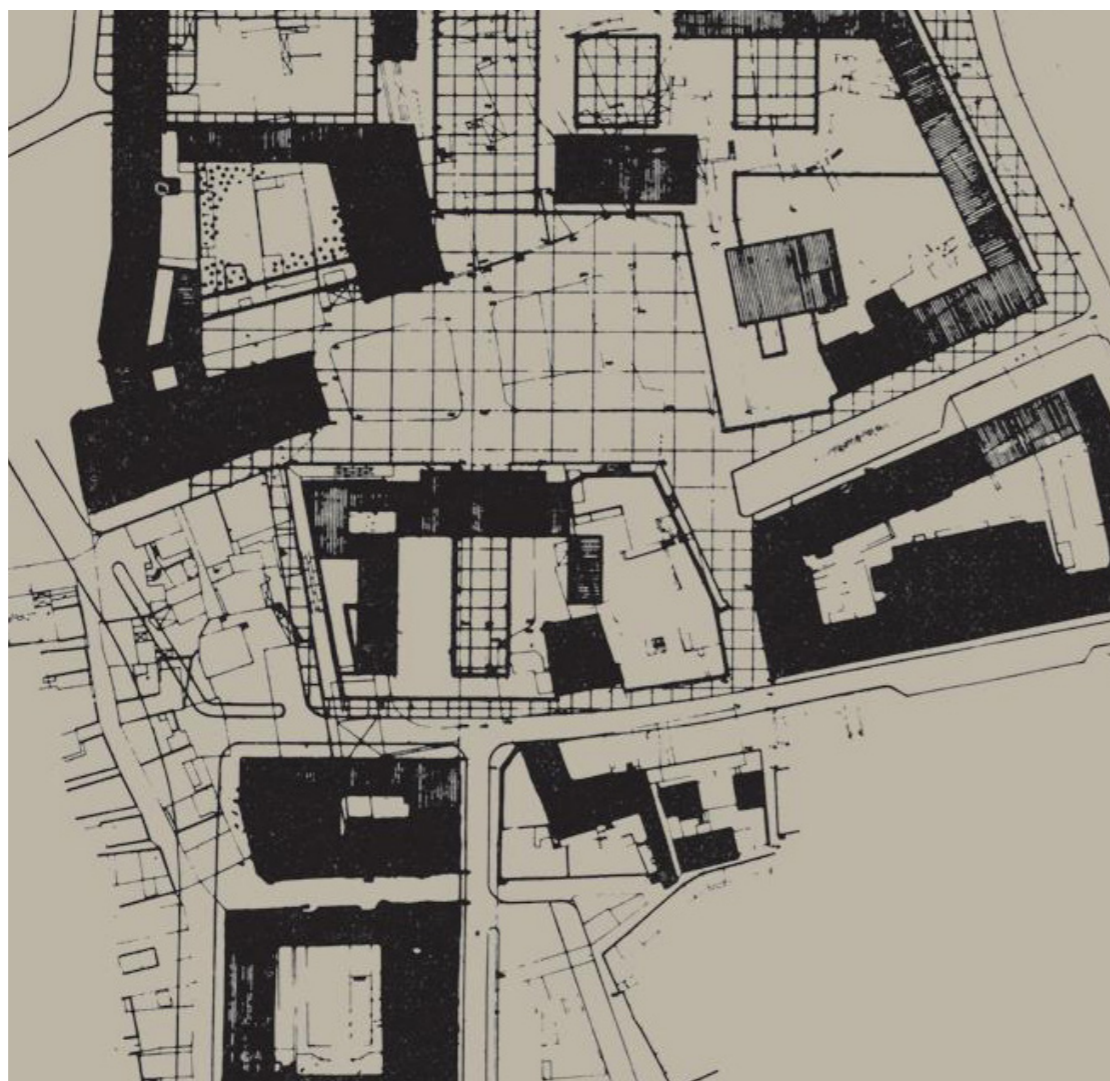
Priuli za razliku od Cornara, je puno plošniji te se puno manje osjeti u prostoru, Cornaro dominira prostorom svojim volumenom i visinom. Velika količina štete je rezultat nepropisne gradnje i dogradnje okolnih objekata koji narušavaju povijesni ambijent. Izmjene su uočljive na sjeveru bastiona, gdje je originalni izgled zamijenjen dograđenim objektima, pogotovo s nedavnim zahvatima koji narušavaju pogled na bastion.

Bastion Priuli je prošao kroz mnoge ideje u prošlosti koje su ga dovele na ovo što je danas, iako su imale pozitivne namjere prostor je s vremenom zapušten i integriran u okolne zgrade.

Bastion Priuli se nalazi okružen iznimno jakim kontekstom te je dosad podređen zgradama koje se nalaze na Kazališnom trgu. To stvara iznimno zanimljivu situaciju kojoj se može podrediti ili eksperimentirati u zadanim uvjetima. Unutar bastiona se nalaze zapuštene zgrade privatnog vlasništva koje se u konzervatorskom elaboratu navode kao podložne rušenju ili rekonstrukciji. Lokacija je iznimno bitna za grad te je krajnje vrijeme da se intervenira na tom prostoru.

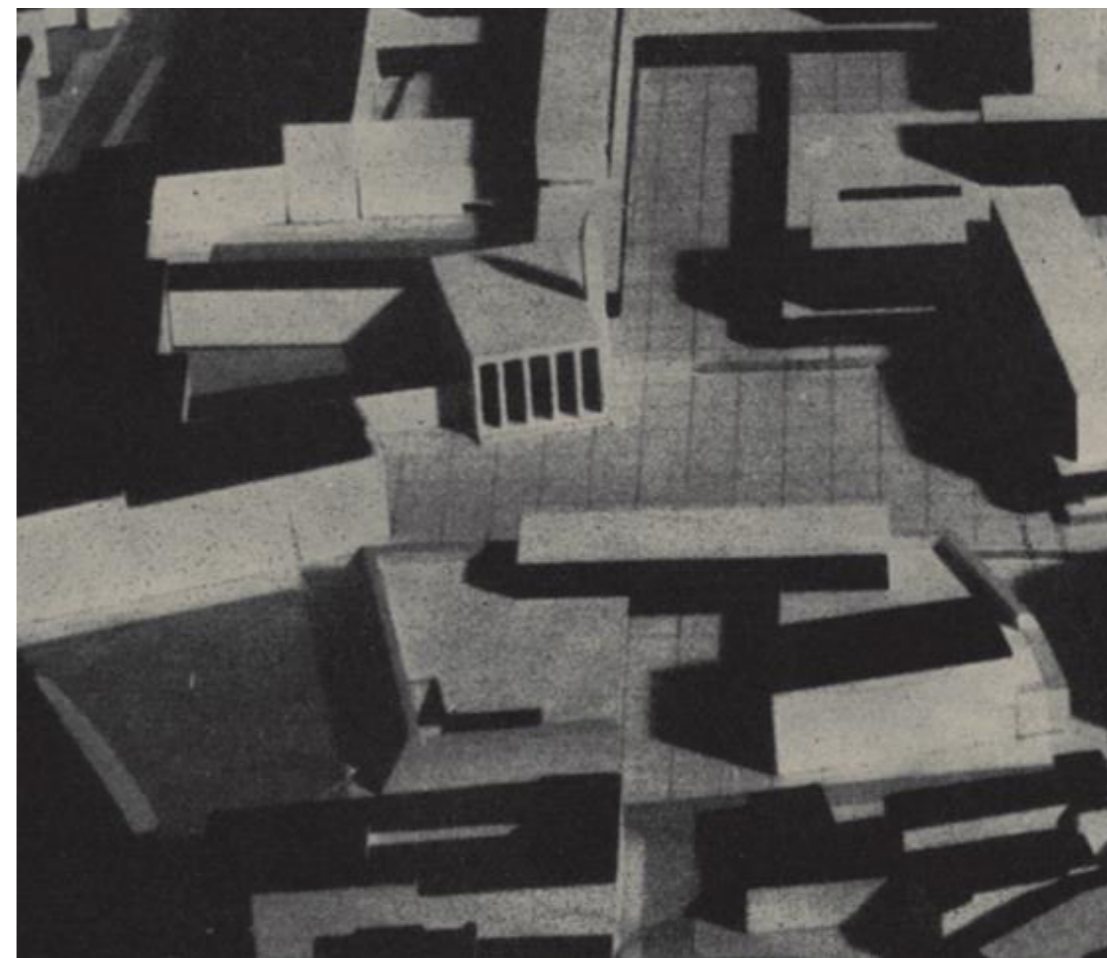
U prostor bastiona je postavljen Dramski odjel Umjetničke akademije zbog malih prostornih zahtjeva kako bi se olakšala već intenzivna izgradnja na tom području.

• Urbanistički plan B. Kalogjera iz 1958. godine.

• projekt kavane - mosta B. Kalogjera

Kontekst koji okružuje odjel je isto pogodan za njegove manifestacije, kao što je Hrvatsko Narodno Kazalište i stari prostori od kina Tesla i Central, te u relativnoj blizini Hrvatski Dom, Kazalište lutaka i kino Karaman koji se svi nalaze na kralježnici Marmontove ulice. Koncept se vodi idejom praćenja postavljene teme Marmontove ulice, to jest tematikom trijemova koji omeđuju velik dio ulice i koji je bio koncept iza urbanističkog plana Kazališnog trga Berislava Kalogjera, te referiranje na ideje mosta iz prošlih projekata na toj lokaciji. Uz to je iznimno bitna stavka javnog prostora koji se isprepliće po krovovima novonastale i postojećih zgrada (ex robne kuće Maja) kako bi se vratio dojam cijelosti bastiona Priuli. Centar palače je u kritičnom manjku zelenih površina tako da oduzimanje divljeg postojećeg zelenila na prostoru Priulija je neprihvatljivo, tako da se uređuju prostori krova dramskog odjela kao krovni park.

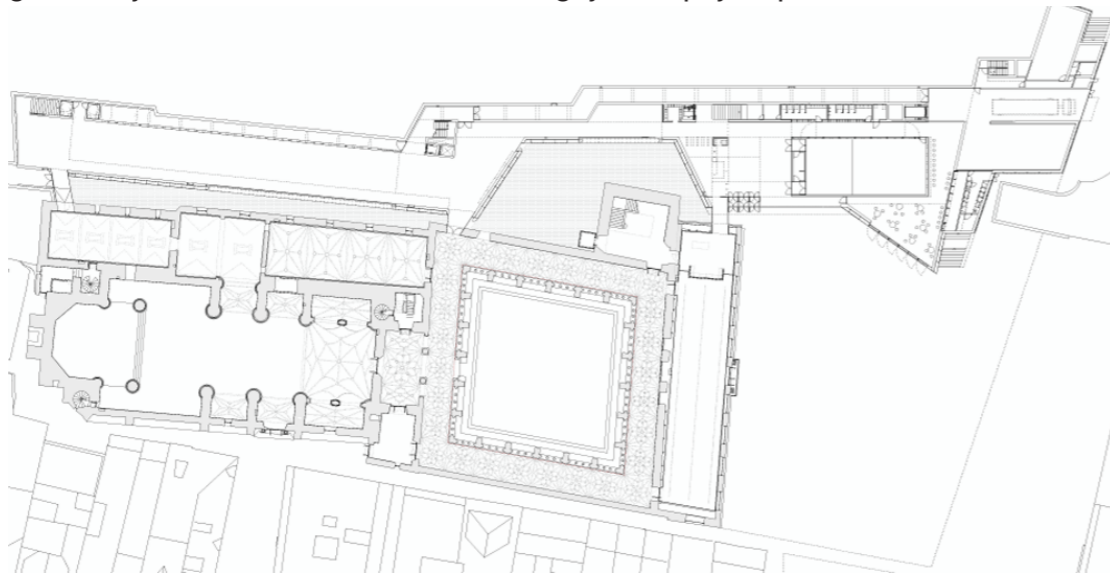
• Maketa uređenja bastiona Priuli, projekt B. Kalogjera.

REFERENTNI PRIMJERI

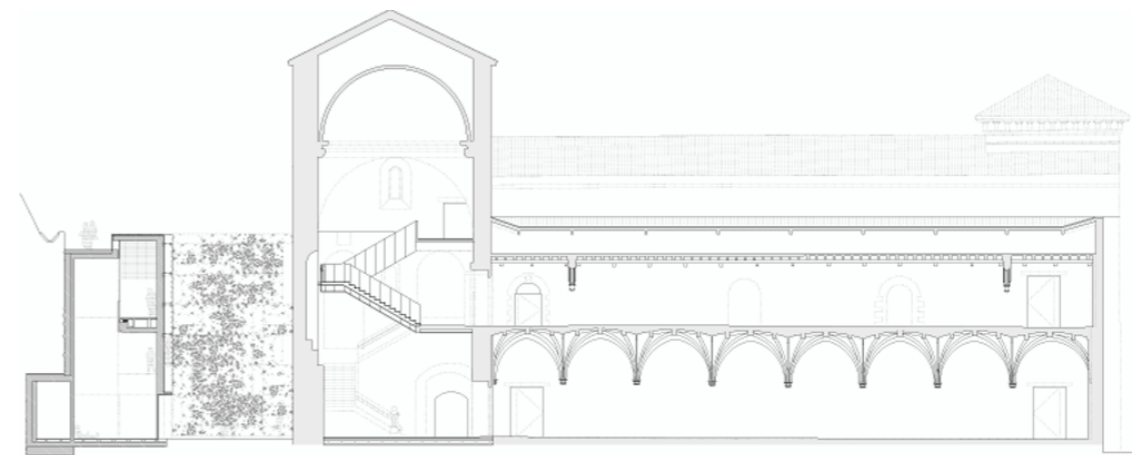
SAN TELMO MUSEUM / Nieto Sobejano
2005-2011, San Sebastian, Španjolska

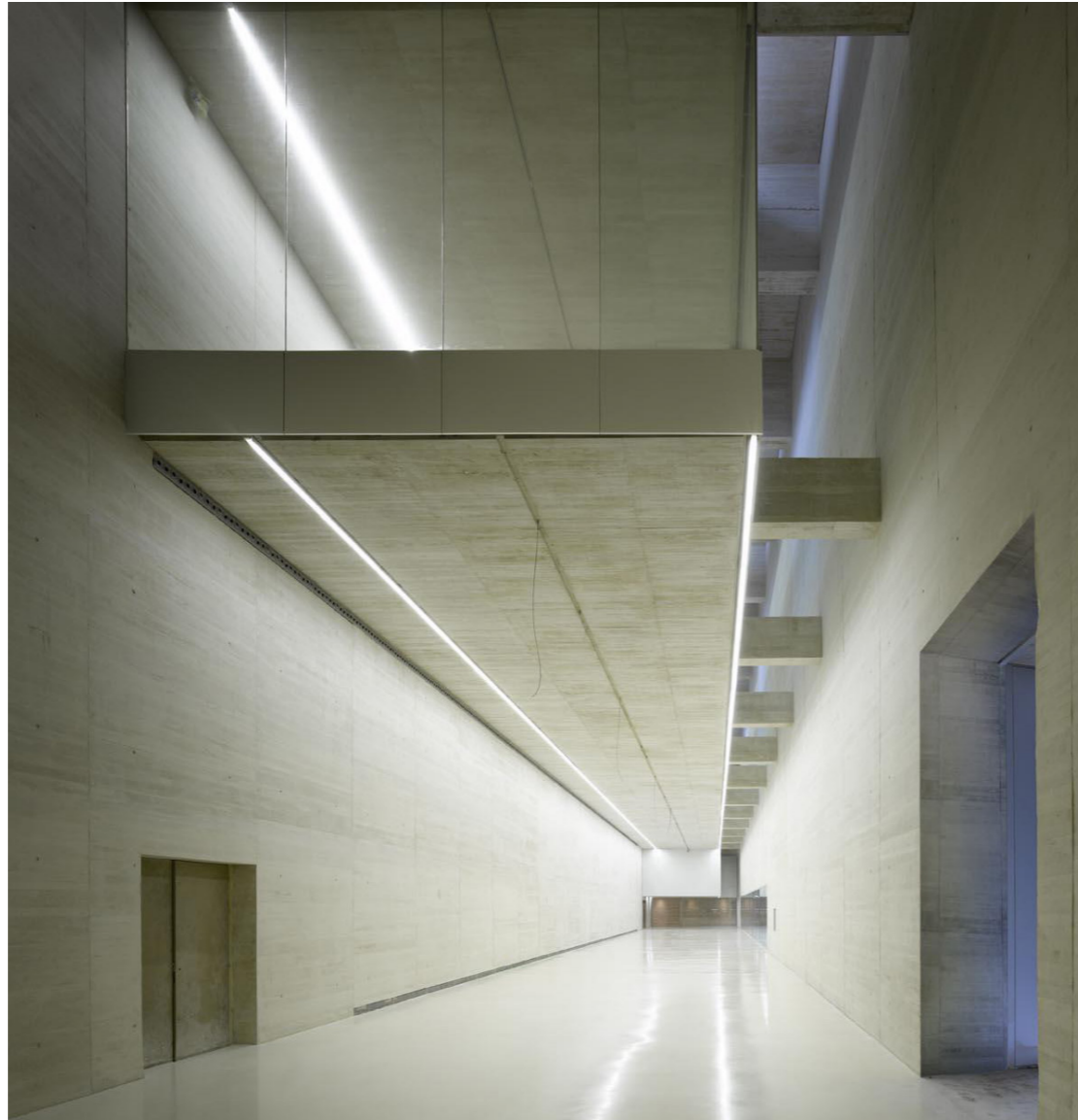
Projekt San Telmo smješten je između prirodne ljepote planine Urgull i urbanog središta San Sebastiana, na spoju ravnice i vertikalne topografije, tla i mora, povijesnih zgrada i suvremene arhitekture. Pozicija projekta zahtjeva uz klasične zahtjeve arhitekture da se riješi i problem granične pozicije parcele. Zgrada nastoji istovremeno integrirati se s terenom i istaknuti se iz njega. Rješenje je pronađeno u obliku dugog, naseljenog zida, čiji tlocrt podsjeća na distorziranu geometriju obrambenih bastiona tamo gdje se spaja s planinom.

Stari dominikanski samostan San Telmo, izgrađen sredinom 16. stoljeća, kroz povijest je prošao mnoge izmjene. Novi dio projekta uključuje javne prostore muzeja: ulazni hol, dvoranu, trgovinu, knjižnicu, spremište i servisne prostorije. Uzak i horizontalan volumen smješten uz planinu i postojeću kapelu sadrži galerijsku dvoranu postavljenu paralelno s brodom crkve, čime se stvara dijalog između arhitektonskih prostora različitih razdoblja, dimenzija i materijala. Novi projekt također povezuje posjetitelje muzeja s planinom putem vanjskog stubišta. Fasada muzeja prekrivena je perforiranim metalnom oblogom koja omogućuje rast lokalne vegetacije.

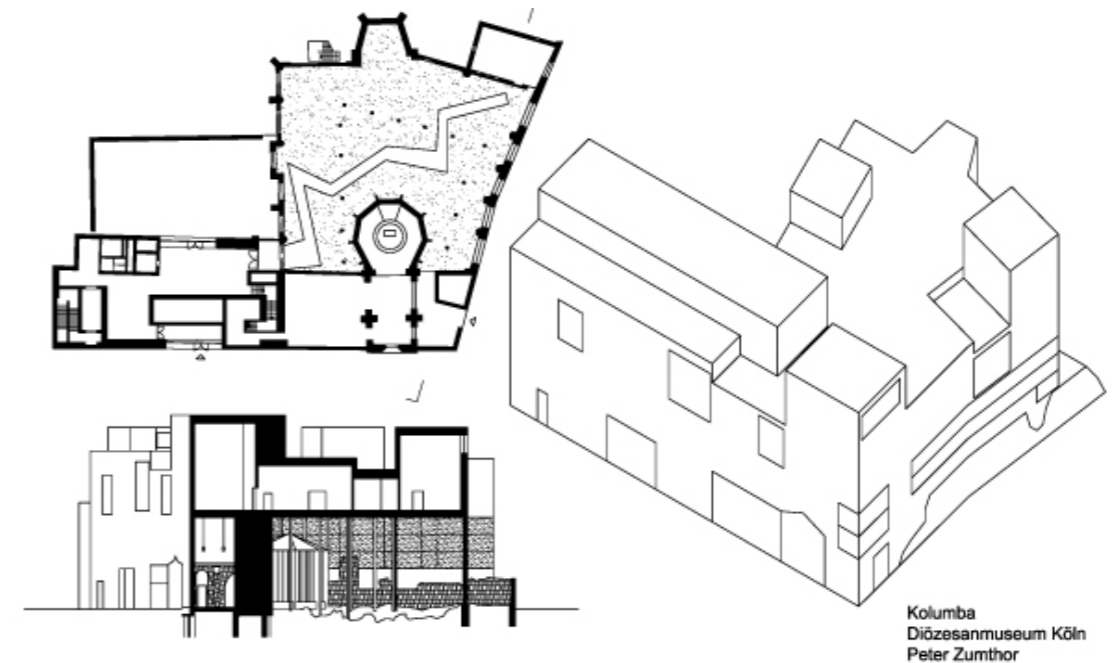
Tako zgrada stvara poveznicu kroz različita razdoblja, gdje se mijenjaju količina i boja vegetacije. Bitne poveznice mojeg projekta i primjera je uklapanje forme u postojeći teren/zid rekreirajući povijesnu formu. Još jedna stavka je homogenost fasade uz koju se ujedinijuje bastion s novonastalom zgradom. Povezanost trga zgrade primjera i brda preko vanjskog stubišta koje je neovisno je provedeno u mom projektu u pogledu vanjskog stubišta koje vezuje posjetioce s ophodom bastiona. U projektu pronalazim inspiraciju za moj način rješavanja fasade ali i u osvjetljavanju interijera nadsvjetlima. Uz to je simulacija "zida" koji drži planinu srodno s mojim "zidom" kojem nadodajem sadržaj, sam projekt se nalazi u situaciji koja je gotovo identična mojoj, rekonstrukcija zida uz povijesnu zgradu drugog razdoblja.

Peter Zumthor / muzej Kolumba Köln 2007, Köln, Njemačka

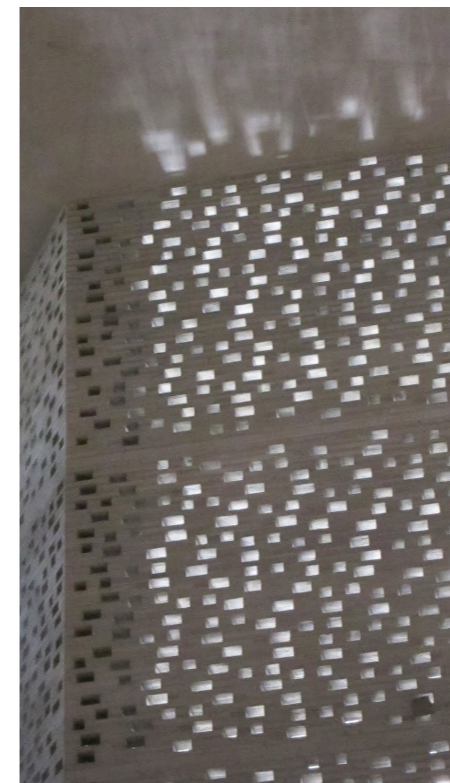

Zumthorov projekt muzeja Kolumba u Kölnu, Njemačka, vrhunac je moderne arhitekture koje elegantno spaja prošlost s budućnošću. Muzej je izgrađen na ruševinama gotičke crkve Sv. Kolumba, koja je uništena za vrijeme Drugog svjetskog rata. Nova forma je postavljena iznad prizemnog tlocrta stare crkve stvarajući jedinstveni dijalog između starog i novog. Zumthor je pažljivo ugradio ostatke stare crkve u suvremeni muzej, ostavljajući ruševine netaknutima i uključujući ih u interijer, čime je stvorio prostor koji potiče posjetioce na nostalgiju.

Muzej također uključuje arheološka nalazišta i umjetnička djela iz različitih povijesnih razdoblja, naglašavajući kontinuiranost kulture i umjetnosti. Izgrađen od opeke koja odgovara povijesnom kontekstu mjesta, zgrada ima minimalan dizajn s čistim linijama i jednostavnim oblicima, karakterističnim za Zumthorov rad.

Prirodno svjetlo igra ključnu ulogu u prostoru, s pažljivo postavljenim prozorima koji omogućuju difuzan prodor svjetla i stvaraju meditativnu atmosferu. Interijer muzeja Kolumba dizajniran je da bude intuitivan i sakralan, s nizom prostora koji pozivaju posjetitelje na introspekciju. Galerije i prostori između promišljeno su oblikovani kako bi vodili posjetitelje kroz povijest i umjetnost, stvarajući momente zaustavljanja i upijanja prostora.

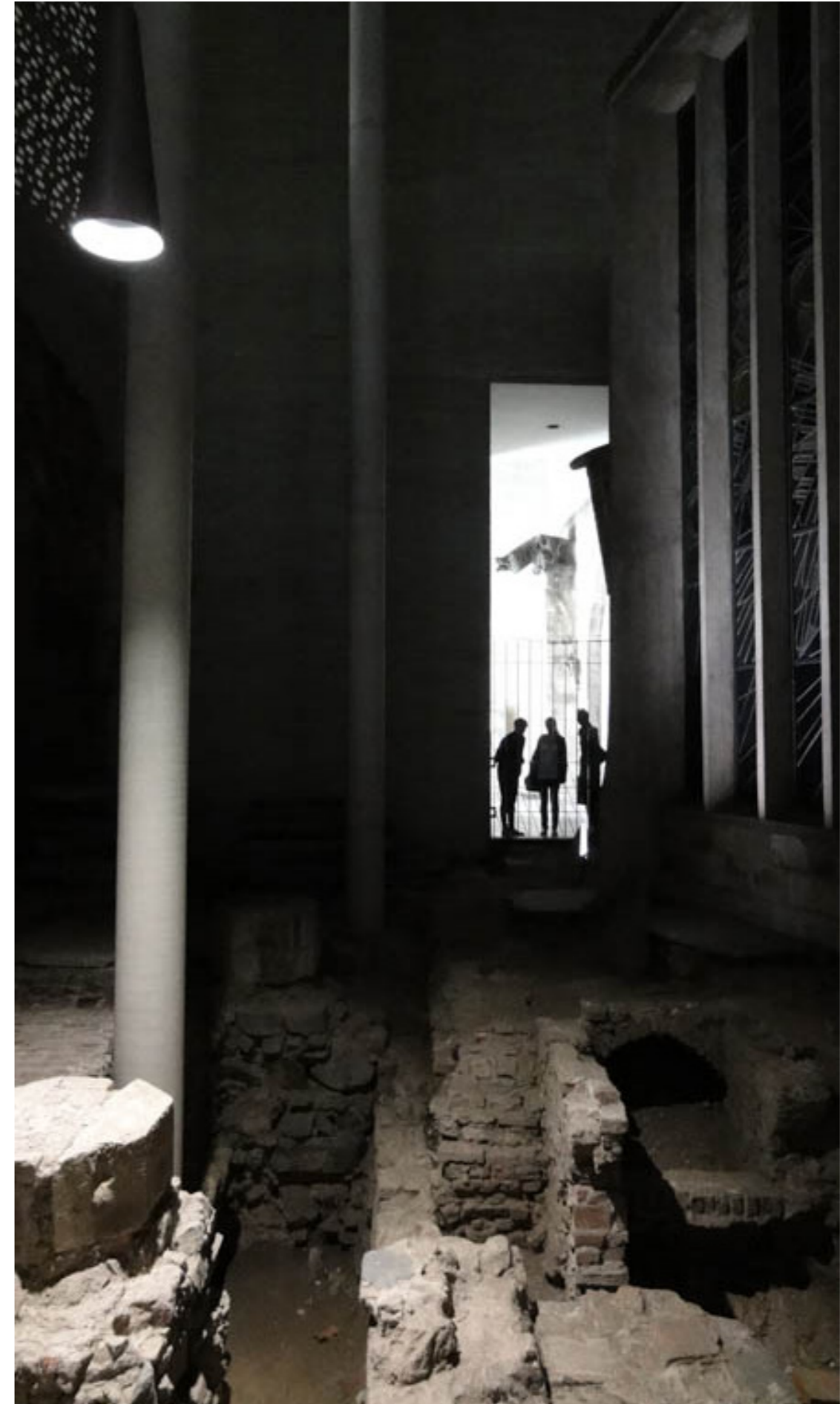

Zumthor je poznat po svom fokusu prema materijalima i teksturama, što je vidljivo i u Kolumbi. Opeke korištene za gradnju posebno su izrađene kako bi se uklopile s ostacima stare crkve, stvarajući vizualnu i taktilnu povezanost.

Unutrašnji prostori sadrže različite teksture koje obogaćuju iskustvo posjetitelja. Jedan od najistaknutijih aspekata Kolumbe je osjećaj duhovnosti i mira koji zrači iz prostora. Zumthor je uspio stvoriti okruženje koje odražava svetost mjesta, čineći muzej ne samo galerijom umjetnosti, već i mjestom kontemplacije i duhovne obnove. Peter Zumthorov muzej Kolumba primjer je kako arhitektura može biti most između prošlosti i sadašnjosti, stvarajući prostor koji poštuje povijest dok služi suvremenim potrebama. Ovaj projekt pokazuje snagu arhitekture da evocira emocije, potiče razmišljanje i obogaćuje ljudsko iskustvo.

Kod ovog projekta je glavna inspiracija način na koji se spaja staro i novo u projektu, te kako se tretira materijal s kojim se radi, perforiranje i unošenje svijetla u prostor koji je razrušen. Uz navedeno je iznimno bitna stavka kretanja korisnika kroz prostor, koje je dinamično ali i meditativno, korisnici se vode kroz prostor te to radim komunikacijama koje obavijaju fasadu te staze koje vode goste kroz park ali i pruža im slobodu birati gdje hoće ići.

Carlos Quevedo Rojas / Consolidation of the Castle of Matrera Keep Tower
2015, Villamartin, Španjolska

Ovaj projekt primjer je suvremene restauracije koja balansira između očuvanja povijesti i dodavanja novih arhitektonskih elemenata. Cilj projekta bio je stabilizirati i sačuvati ostatke tornja koji datiraju iz 9. stoljeća, nakon što se značajan dio strukture urušio uslijed teških vremenskih uvjeta.

Glavni cilj bio je spriječiti daljnje propadanje povijesne strukture i stabilizirati ono što je ostalo od tornja. Rojas dodaje suvremene arhitektonske elemente koji jasno odvajaju staro od novog. Umjesto da replicira izvorni izgled tornja, koristio je moderne materijale poput bijelog betona kako bi razlikovao nove intervencije od povijesne strukture. Ovaj pristup omogućava jasno razlikovanje originalnih dijelova i modernih dodataka, čime se poštuje povijesni integritet lokacije.

Bijeli beton korišten za novu strukturu pruža vizualni kontrast s originalnim kamenim zidovima, ali je oblikovan tako da prati prethodnu formu i volumen izvornog tornja. Ovaj kontrast naglašava povijesnu vrijednost ruševina, dok istovremeno integrira suvremene elemente na način koji ne narušava harmoniju okolne situacije koja je nepromjenjena od 9. stoljeća.

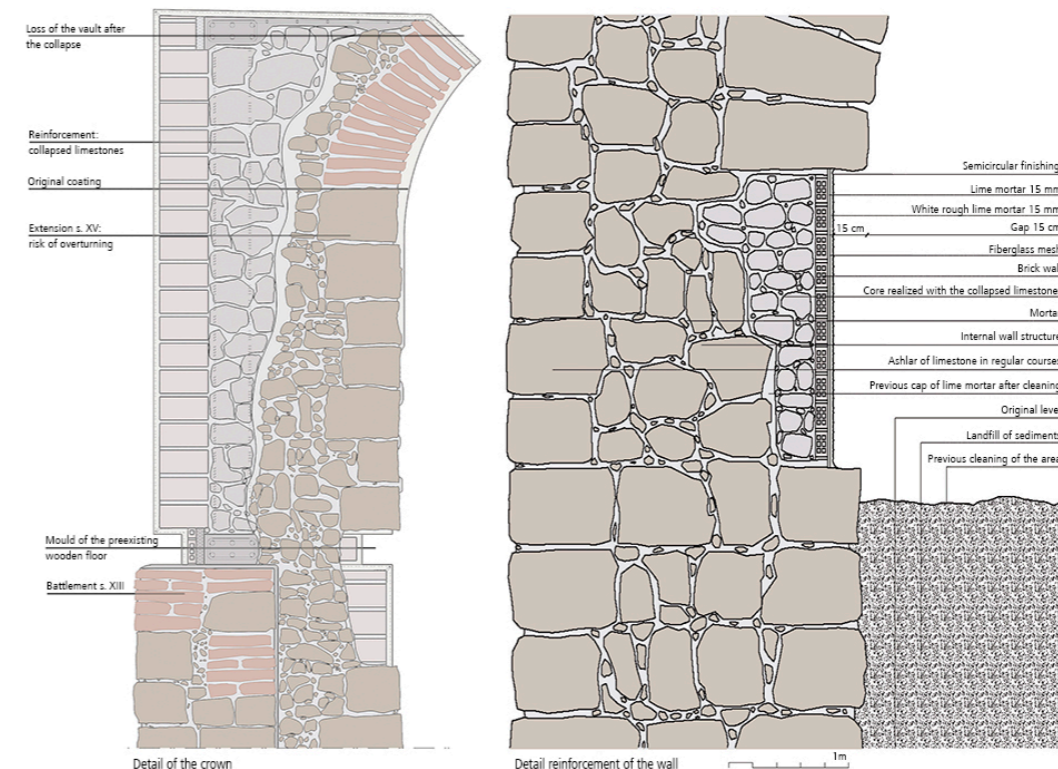
Projekt također uključuje stvaranje novih funkcionalnih prostora unutar tornja, omogućujući posjetiteljima siguran pristup i kretanje unutar strukture, čime se otvara mogućnost za edukativne ture i kulturne događaje.

Rojasov projekt reflektira duboko poštovanje prema kulturnoj baštini, umjesto pokušaja rekonstrukcije izvornog izgleda tornja, projekt je usmjeren na

očuvanje autentičnosti i povijesnog značaja dvorca Matrera. Tako da, projekt potiče razmišljanje posjetioca o odnosu između prošlosti i sadašnjosti. Projekt konsolidacije tornja dvorca Matrera Rojas demonstrira kako suvremena arhitektura može igrati ključnu ulogu u očuvanju i revitalizaciji povijesnih lokaliteta. Kroz balans između starog i novog, ovaj projekt uspijeva očuvati kulturnu baštinu dok istovremeno unosi novi život u povijesnu strukturu.

Kod ovog primjera mi je bila inspiracija način na koji se rekonstruira povijesni zid koji je u potpunosti razrušen. Vraća mu se stara moć i impozantnost originalnim volumenom nadograđen suvremenim materijala, istim principom se tretiraju bastioni u mom projektu.

IZVORI

Perojević, Snježana
Military engineers and the fortification of Split in the 17th century // Late Venetian Fortification /
Žmegač, Andrej (ur.)

Perojević, Snježana
Gripe Fortress the key defence element of Split, 2023 Pisa University Press

Perojević, Snježana
Constructing aspects of building the Split baroque bastion fort, 2018 Politecnico di Torino

Perojević, Snježana
PROSTOR, Tvrđava Gripe u Splitu, Izgradnja od 1647. do 1682. godine Znanstveni časopis
za arhitekturu i urbanizam, 2013

Marasović, Katja; Perojević, Snježana
Konzervatorski elaborat obnove zidanog dijela bedema Priuli, Split, srpanj 2009.

Marasović, Katja; Perojević, Snježana; Ban, Anka
Konzervatorski elaborat za uređenje bedema Cornaro, rujan 2016.

Marasović, Katja; Perojević, Snježana
Konzervatorski elaborat za uređenje područja istočno od Dioklecijanove palače, omeđenog
Zagrebačkom i Hrvojevom ulicom, usjekom pruge i Pazarom, listopad 2007.

Marasović, Duško; Ivanišević, Višnja; Nikšić, Goran; Rapanić, Željko
Obnova povijesne jezgre, br. 5 Publikacija Grada Splita – Odsjeka za staru gradsku jezgru,
Tiskano u prosincu 2009. godine, ISSN 1331-0828

Mladinic, Neven
Urbanističko arhitektonski natječaj za izradu idejnog rješenja umjetničke akademije u Splitu,
svibanj, 2008.

Plavljančić, Eda
Master's thesis / Diplomski rad, Dioklecijanova palača : transformacijom do
revitalizacije, 2015

Sveučilište u Splitu,
Analiza stanja s razvojnim potrebama i potencijalima strategija razvoja grada Splita do 2030.
godine

Duplančić, Arsen
Splitske zidine u 17. i 18. stoljeću, Zagreb 2007.

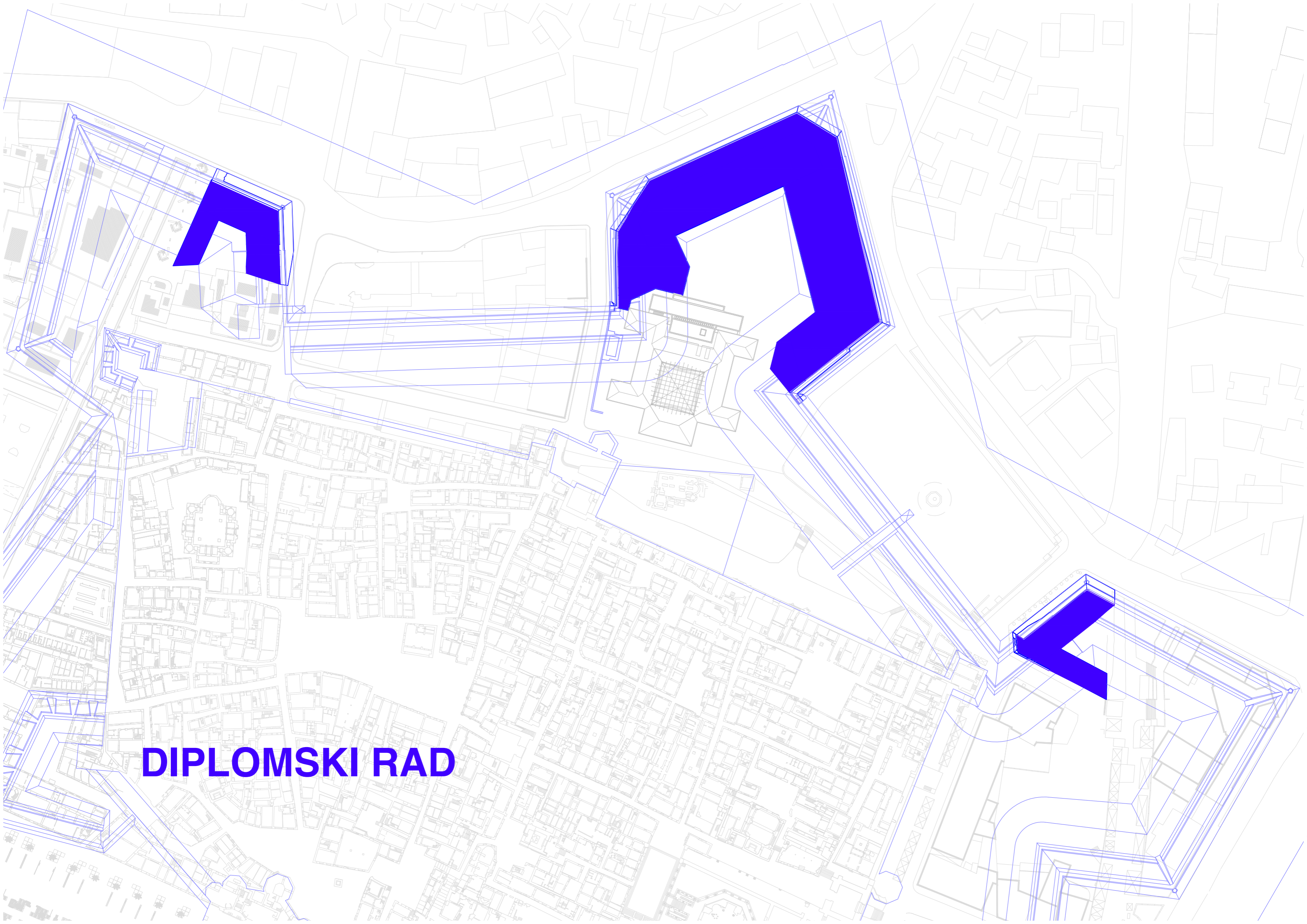
Consolidation of the Castle of Matrera Keep Tower
<https://miesarch.com/work/3338>

Peter Zumthor, Kolumba museum
<https://divisare.com/projects/349228-peter-zumthor-rasmus-hjortshoj-coast-kolumba-museum>

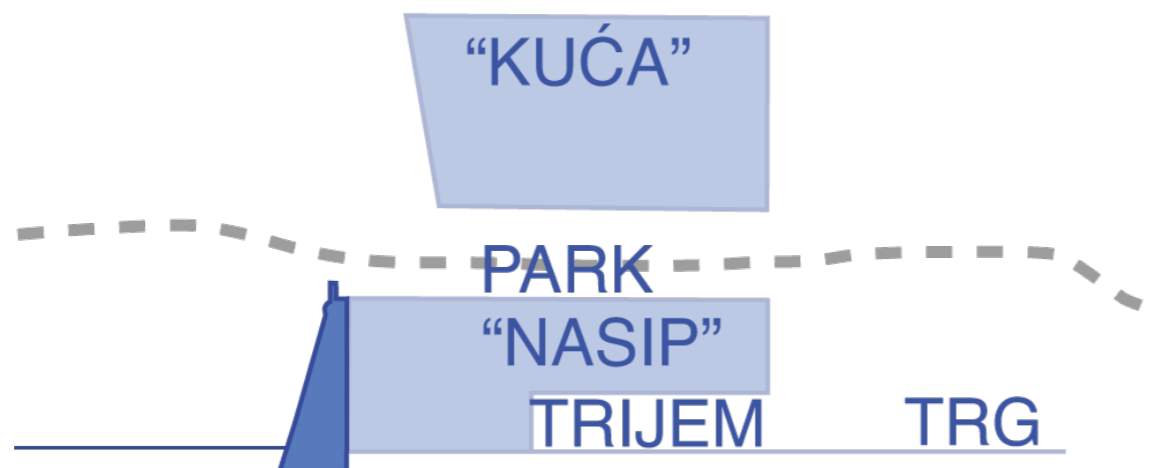
Nieto Sobejano, San Telmo Museum
<https://arquitecturaviva.com/works/museo-san-telmo-en-el-limite-urbano-3>
https://www.nietosobejano.com/project.aspx?i=3&t=SAN_TELMO_MUSEUM

OSVRT

Komentorski rad predstavlja sveobuhvatnu analizu povijesnih, arhitektonskih i urbanističkih aspekata splitskih bedema. Rad se fokusira na revitalizaciju zapuštenih povijesnih bastiona kroz integraciju umjetničke akademije u njihovu srž, s ciljem vraćanja života u centar Splita, koji je pogođen negativnim socio-ekonomskim posljedicama prekomjernog turizma. Kroz njega se shvaća kako tretirati ostatke bastiona, njihove povijesne volumene vratiti u originalnu formu gdje je to moguće, te prihvatiti decentraliziran pristup pri postavljanju umjetničke akademije. Uz to, analizom se otkriva kako pristupiti bastionskom sustavu u cijelosti, te pojedinačno svakom od njih. Svaki bedem ima svoj razvoj kroz povijest; neki su rezani, probijeni, razrušeni u cijelosti ili su očuvani u nekom kapacitetu. U konačnici, komentorski rad je bio nezamjenjiv korak pri projektiranju diplomskog rada jer bez svih analiza ne bi bilo moguće projektirati u ovom iznimno kompleksnom kontekstu.

DIPLOMSKI RAD

CORNARO

INTROVERTIRAN, ŠTIT, DOMINANTAN

Cornaro je najveći pa su u njemu smješteni prostorno zahtjevni prostori Likovnog odjela, koji je ujedno najveći od odjela i sadrži najviše zajedničkih prostorija. Uz njega je postavljena velika dvorana koja postavlja tematiku samog trga ispred nje, trg je namijenjen za ljetno kino te koncerte na otvorenom dok je park na samom objektu namijenjen stalnim izložbama radova studenata. Kod Cornara je unutarnji trg koji ima pristup samo sa strane Strossmayerovog perivoja.

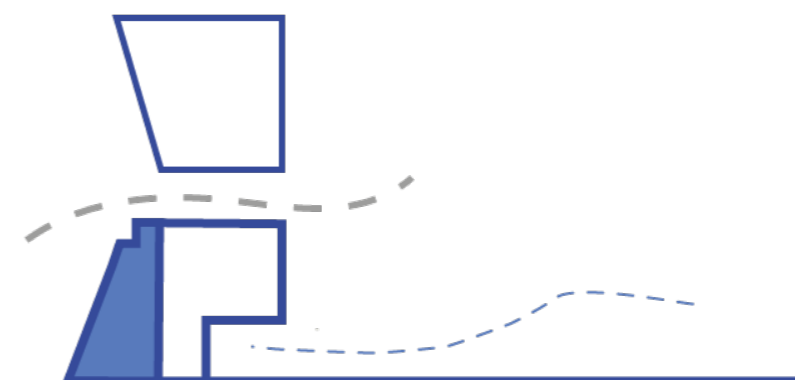
Uz formu postavljenu unutar bastiona nalazi se i objekt uzdignut na stupovima koji prati linije bastiona i dodatno naglašava njegovu bitnost kao prostorni reper. Bastion Cornaro je jedini koji nije prerezan urbanističkim i prometnim zahvatima te ostaje dominantan u urbanizmu centra grada. Njegova dominantnost se treba dodatno naglasiti novonastalom formom i rekonstruiranjem bastiona do njegove originalne visine. Njegova zatvorenost stvara situaciju koja omogućava potpuno zatvaranje sadržaja i stvaranje odvojenog svijeta od okolnog centra.

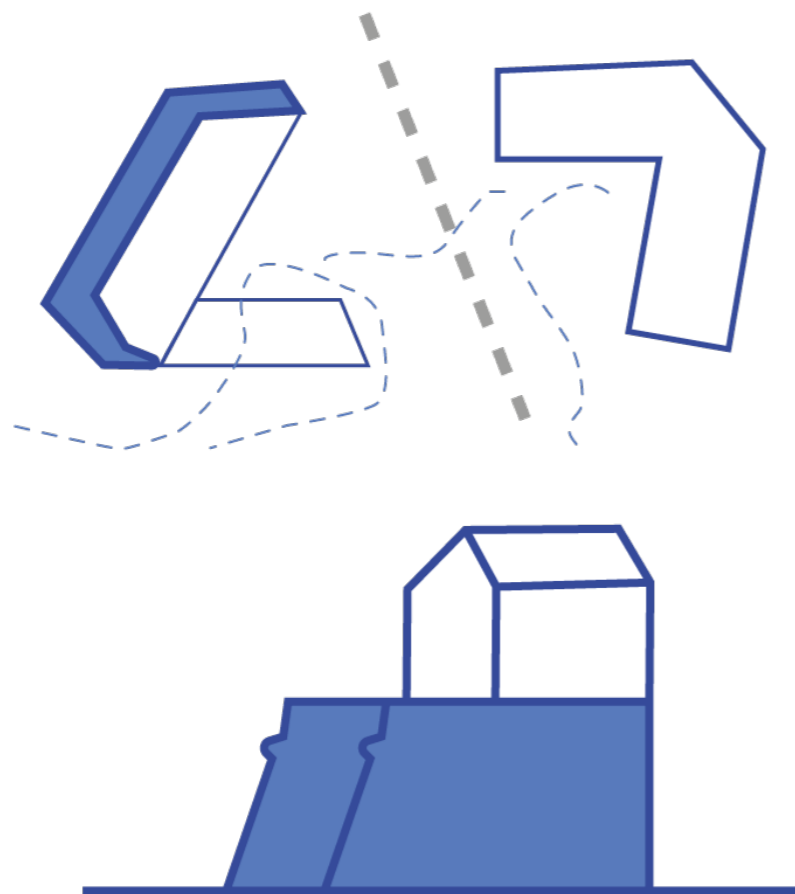
GENERALNI KONCEPT

SLAGANJE SADRŽAJA U TKIVO BASTIONA, UZDIZANJE OD BASTIONA NOVOM FORMOM, ODNOS TRGA I PARKA, ODNOS S KONTEKSTOM

Svaki od bastiona ima svoje uvjete i zahtjeve, ali se kroz koncept rješavaju sve tri situacije na sličan ali specifičan način. Postavljanje dezintegriranog fakulteta u centru grada je način zauzimanja centra natrag od turistifikacije, te sama narav bastiona omogućuje postavljanje akademije na tri različite lokacije koje su u razmaku pet minuta hoda jedna od druge. Polilokacijska postava akademije ujedno valorizira sustav kojim sada akademija funkcionira, sadašnji problem se uzima i pretvara u vodeću ideju.

Umjetnička akademija se sastoji od tri odjela: Likovni, Dramski i Glazbeni. Oni su postavljeni prema prostornim zahtjevima i logici u svoje pojedinačne bedeme. Jedna od glavnih ideja je bila vratiti zelene površine natrag bastionima nakon izgradnje zgrada, koje su javno dostupne svim korisnicima centra kad god, jer centar grada ima veliki manjak zelenih površina pa je ovo ujedno i način za zazeleniti grad. Svaki park i trg je specifičan za svoj bedem.

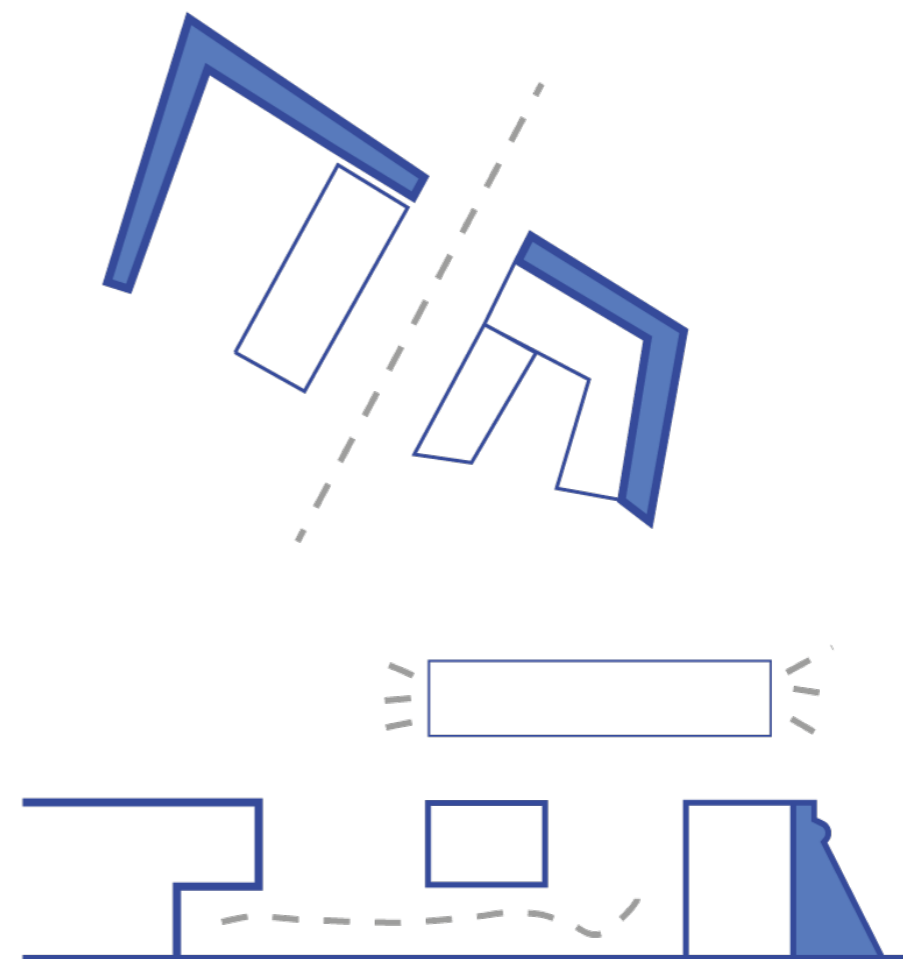

CONTARINI

EKSTROVERTIRAN, KUĆA NA BEDEMU, PRODOR

Contarini je namijenjen Glazbenom odjelu zbog svojih manjih visinskih zahtjeva i srednje površine. Ideja za njega je bila vratiti stari volumen kuće Grisogono, koja je izgrađena na bedemu te stvara iznimno nadrealnu situaciju. Time se argumentira visina samog objekta koja je slična Cornaru, ali i kontekst oko samog objekta koji je isto visok. Contarini je prerezan u svrhu postavljanja željeznice, zatim je porušena njegova istočna strana i zamijenjena s zgradom gimnazija koja prati samo tlocrtni otisak bedema i volumenski zatvara prostor u oblik bloka. Postavljanjem akademije na način da zatvara blok, ali je ujedno otvorena put prodora postavljenog probijanjem bedema, stvara se situacija gdje su trгови akademije i srednje škole u direktnom kontaktu.

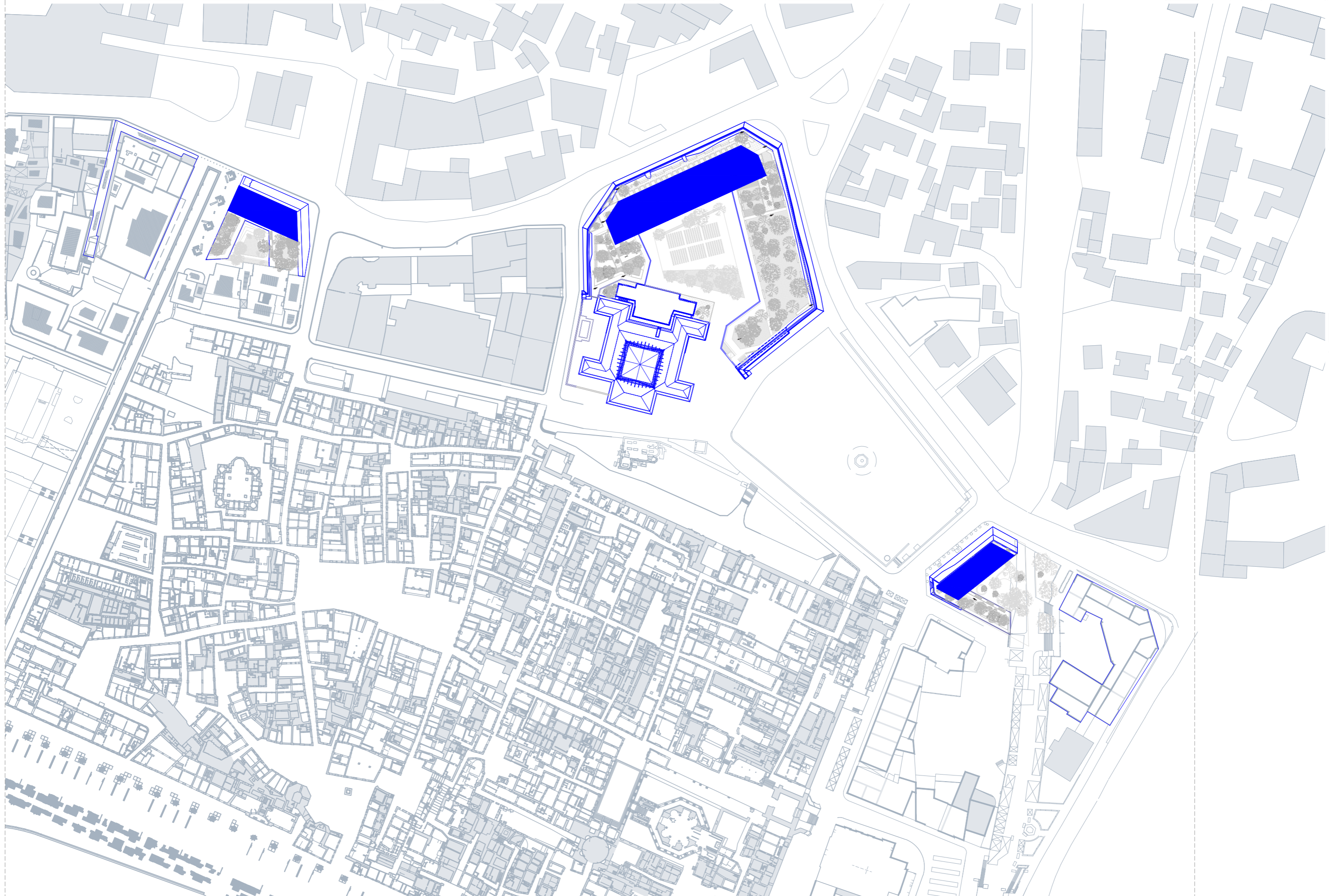

PRIULI

PRODOR, ADAPTIBILAN, TRIJEMOVI

Priuli je najmanji bedem od tri navedena pa se u njega smješta Dramski odjel, a i zbog blizine Hrvatskog narodnog kazališta ima najviše smisla. Kontekst koji okružuje Priuli je intenzivan, nalazi se na glavnoj pješačkoj žili grada, okružen je iznimno vrijednim primjerima arhitekture koji utječu na koncept same zgrade. Glavna tema koja se dotiče Priulija je tema trijema, koja je kao ideja potekla od Berislava Kalogjere s njegovim urbanističkim projektom za taj obuhvat. Uz temu trijema naglašava se važnost dvorana u Dramskom odjelu, programom zadane dvije vježbaonice su povećane na razinu dvorane, vježbaonica za ples je uzdignuta iznad bedema kao izjava bitnosti kulture u turistificiranom centru grada. Dok je druga dvorana postavljena uz bastion kako bi se prva vidjela iz pješačke vizure kada se prilazi zgradi s Marmontove ulice.

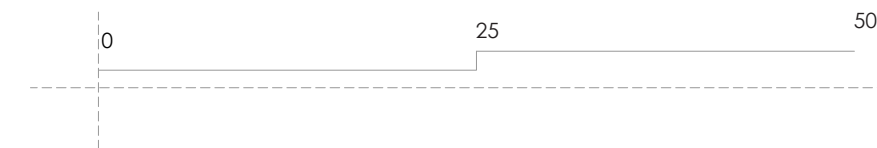
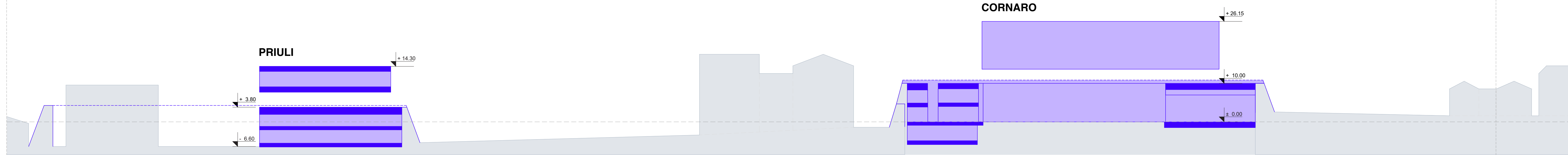

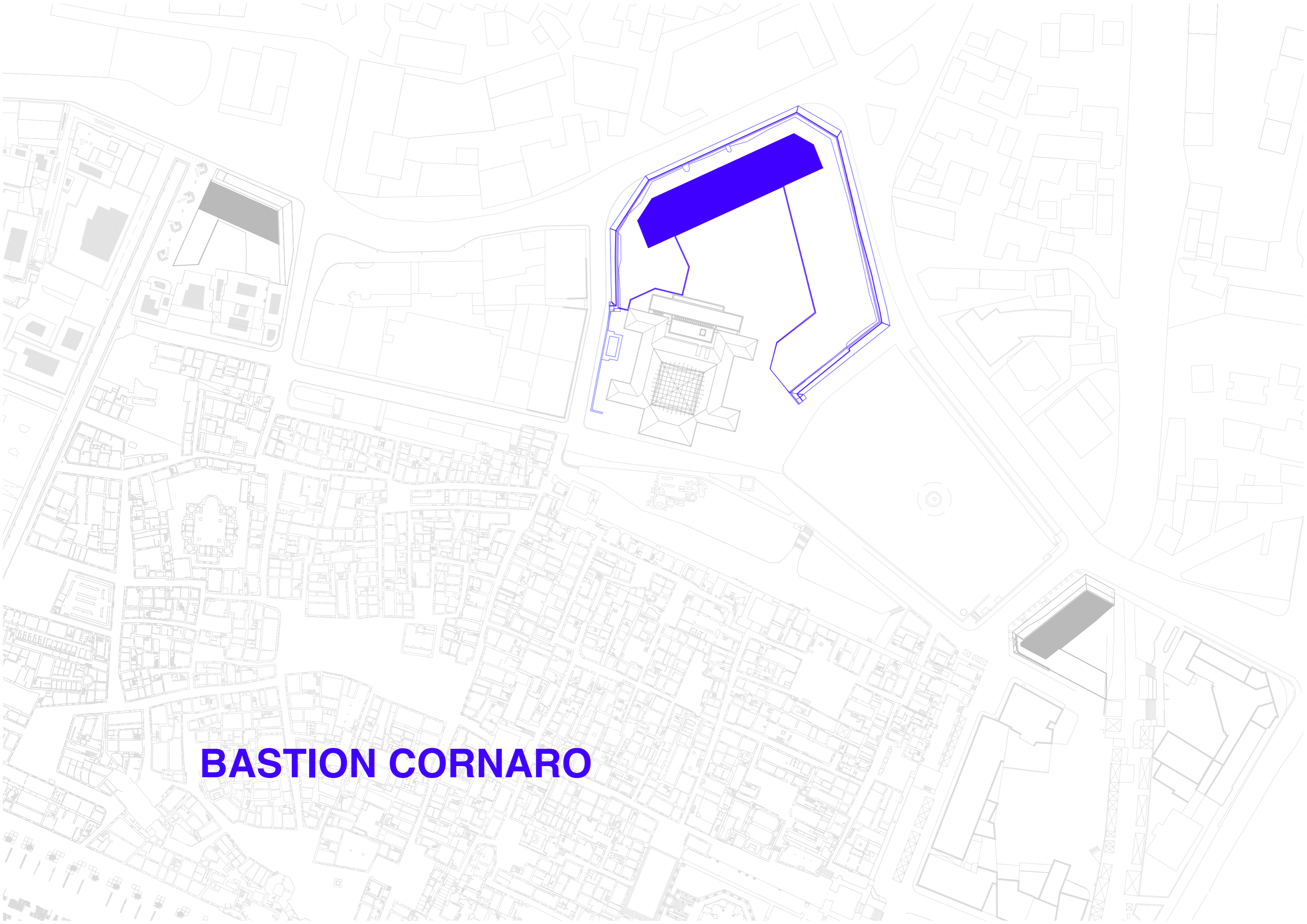
0

75

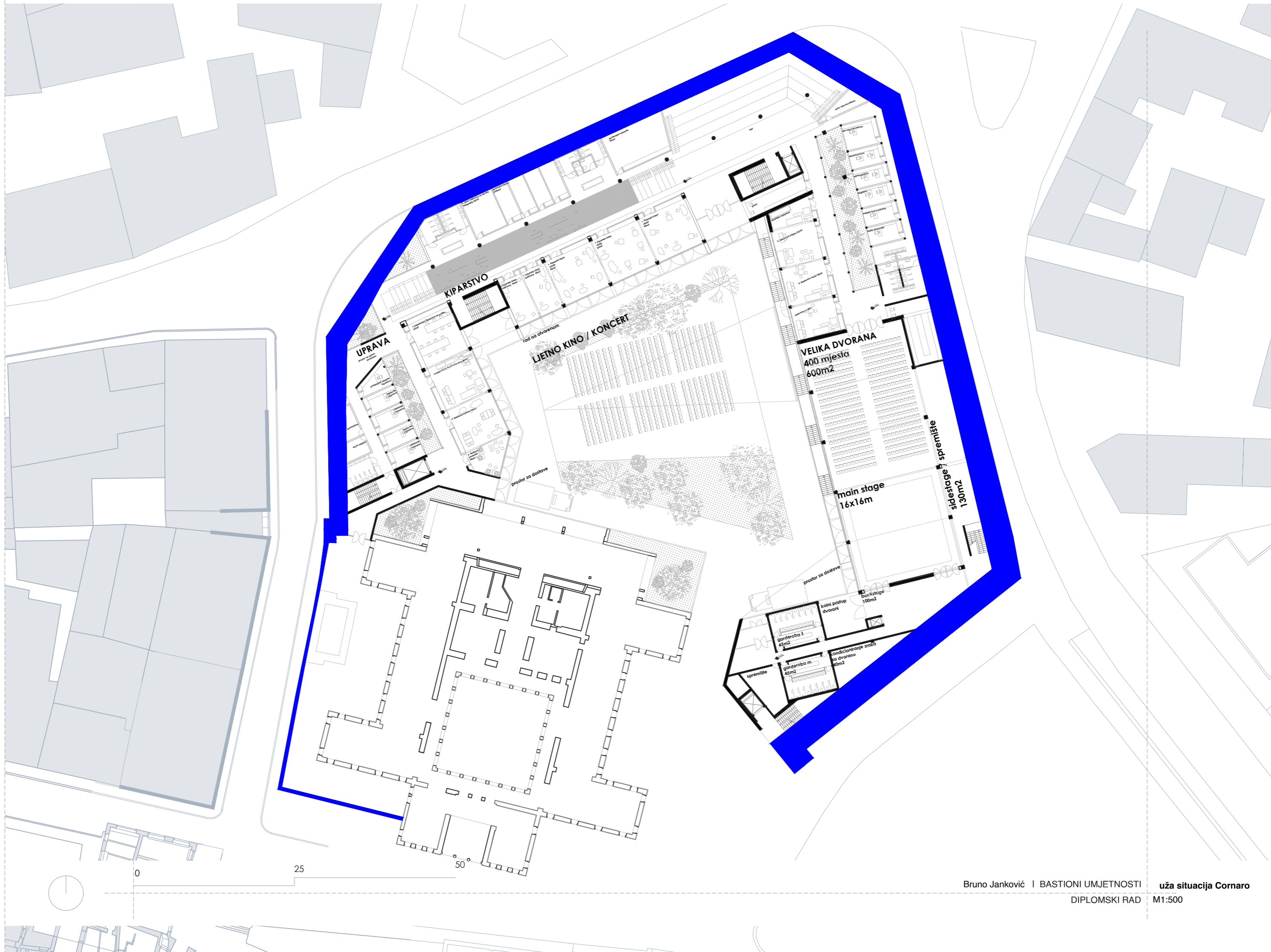
150

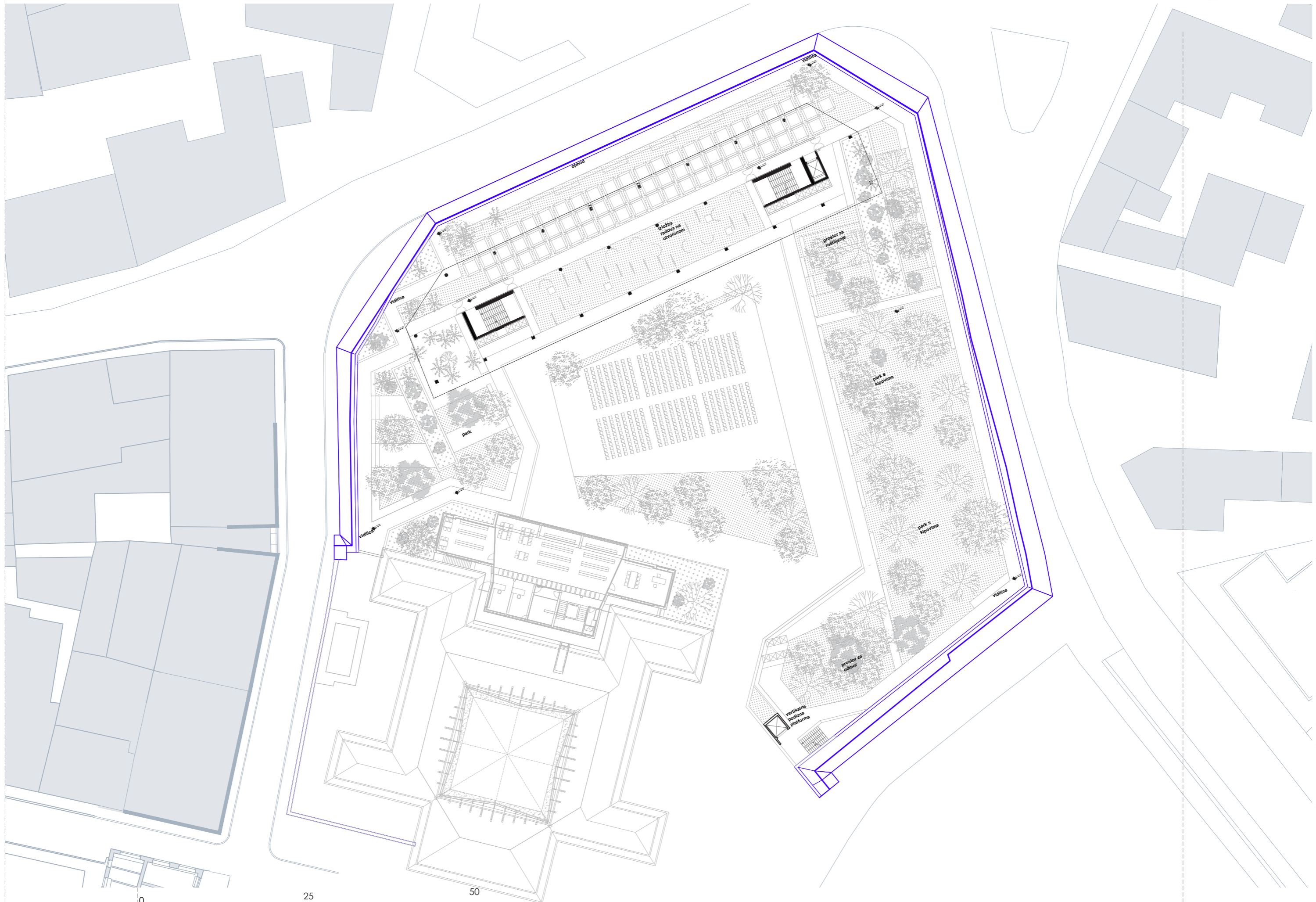

BASTION CORNARO

6. Prostorija za projekcije filmova i prezentacije 114m²

2. Print studio +kopirnica 50m²

mala dvorana / velika predavaonica 200m² (-3m h)

FILM I VIDEO

ZAJEDNIČKI

5. Mali studiji 30m²

5. Mali studiji 30m²

5. informatički kabinet+server soba 60m²

4. Radionica za sitotisak 60m²

3. Foto i filmski laboratorij 60m²

2. Studio za montažu 30m²

3. Studio za snimanje i obradu zvuka 30m²

Spremište 30m²

4. Studio snimanje i obradu filma 5m h 100m²

DEPO GALERIJE
1200m²

GOSPODARSTVO

pripremanje izložbe u prvnu

predprostor dvorane coworking prostor

disti agregatno postrojenje 20m²

tehnički prostor / radionica

studijske stube

Spremište 30m²

Spremište 30m²

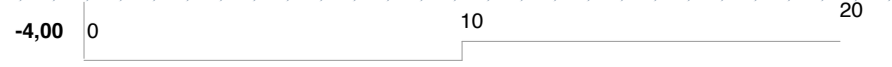
postrojenje za ventilaciju 50m²

skladište

logička post stanica 20m²

kotlovnica

radionica, tehnika 50m²

KIPARSTVO

UPRAVA

LJETNO KINO / KONCERT

VELIKA DVORANA
400 mjesta
600m²

main stage
16x16m

sidestage / spremište
130m²

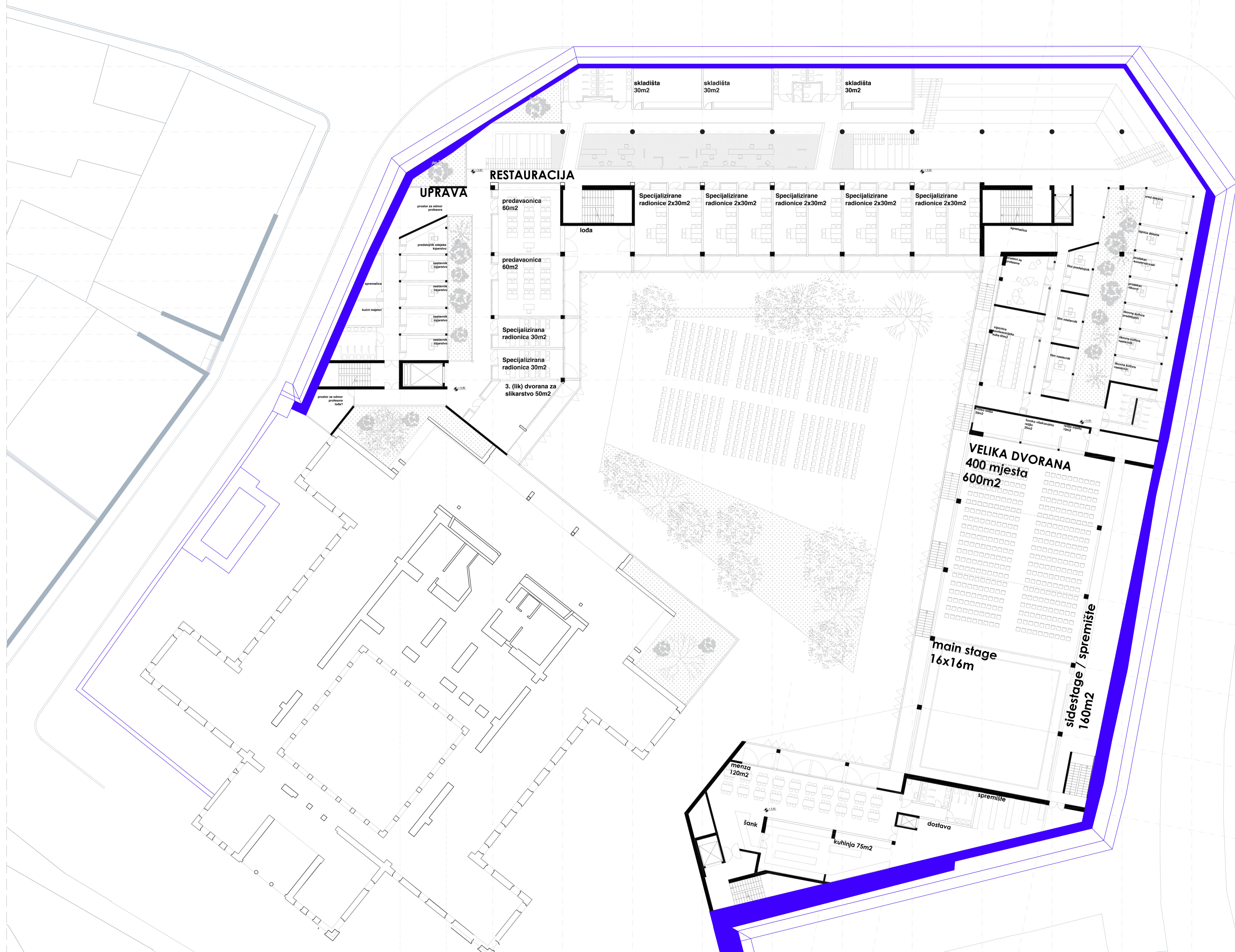
garderoba ž
45m²

garderoba m
45m²

kondicioniranje zraka
za dvoranu
40m²

backstage
100m²

±0.00 0 10 20

+5.80 0 10 20

ophod

vidilica

vidilica

izložba radova na otvorenom

park

prostor za roštiljanje

vidilica

park s kipovima

park s kipovima

prostor za odmor

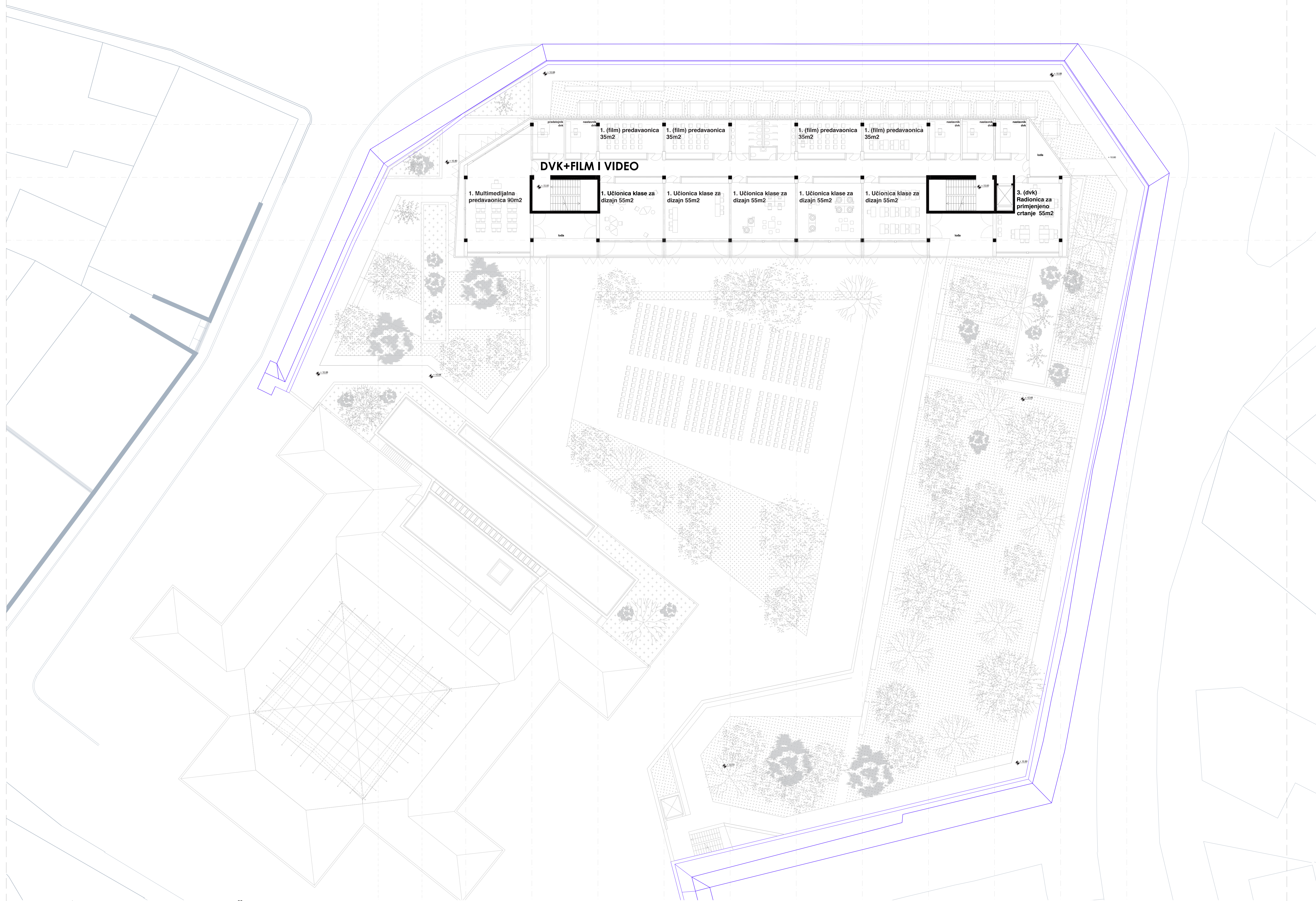
vidilica

vertikalna podizna platforma

+10.88 0

10

20

DVK+FILM I VIDEO

1. Multimedijalna predavaonica 90m2

1. Učionica klase za dizajn 55m2

1. Učionica klase za dizajn 55m2

1. Učionica klase za dizajn 55m2

1. Učionica klase za dizajn 55m2

1. Učionica klase za dizajn 55m2

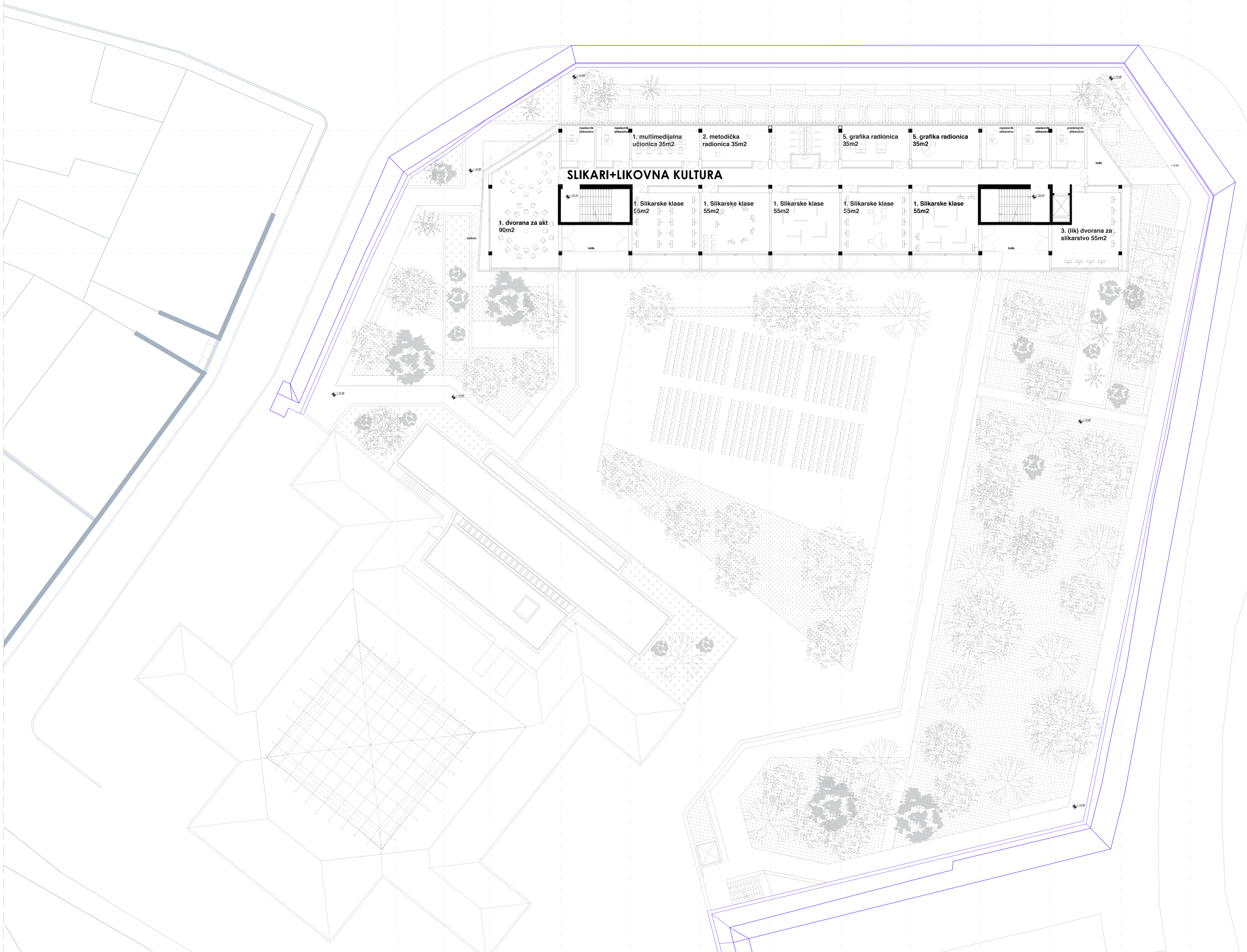
3. (dvk) Radionica za primjenjeno crtanje 55m2

1. (film) predavaonica 35m2

1. (film) predavaonica 35m2

1. (film) predavaonica 35m2

1. (film) predavaonica 35m2

SLIKARI+LIKOVNA KULTURA

1. dvorana za akt
90m2

1. Slikarske klase
55m2

1. Slikarske klase
55m2

1. Slikarske klase
55m2

1. Slikarske klase
55m2

1. Slikarske klase
55m2

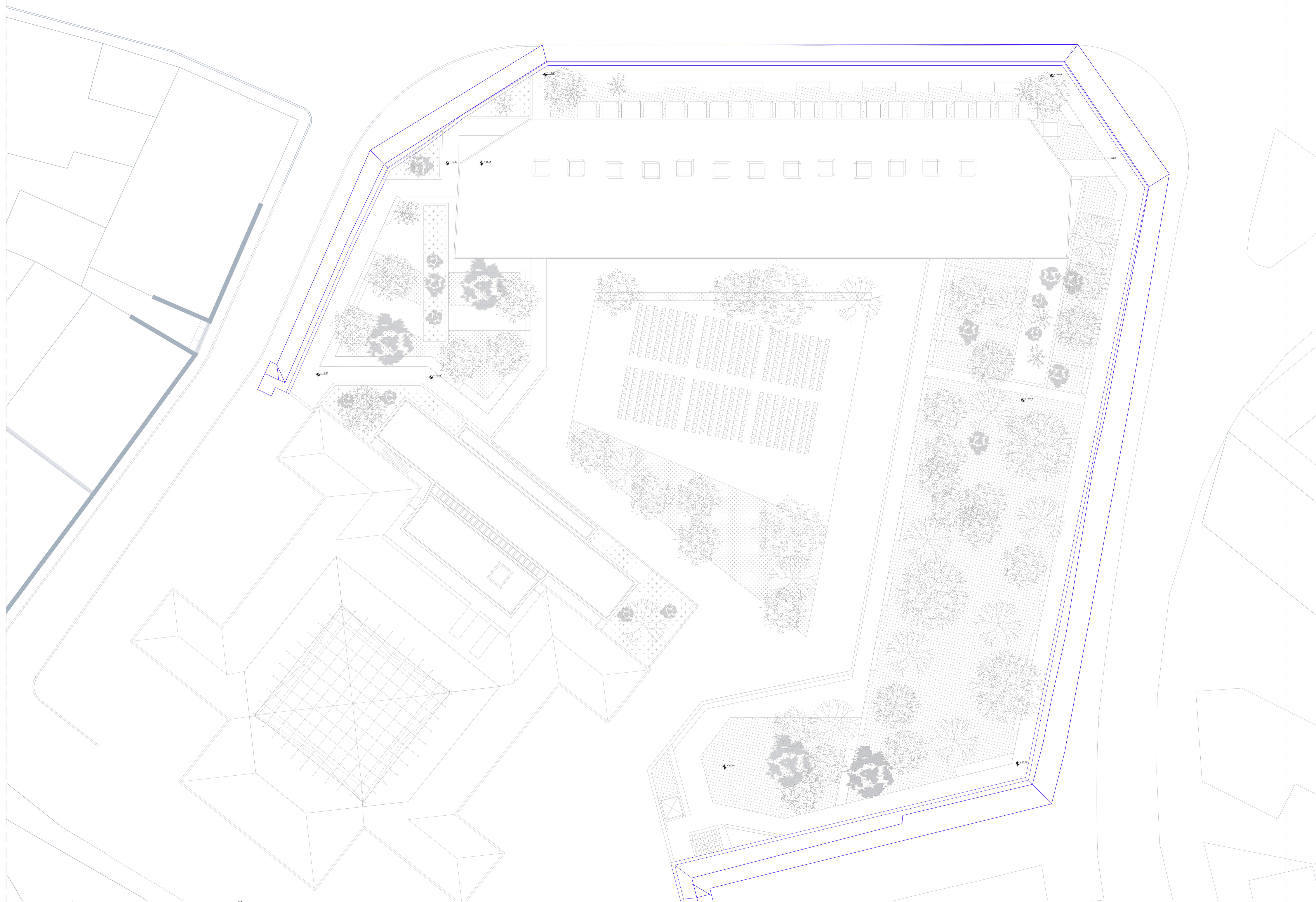
3. (lik) dvorana za
slikarstvo 55m2

1. multimedijalna
učionica 35m2

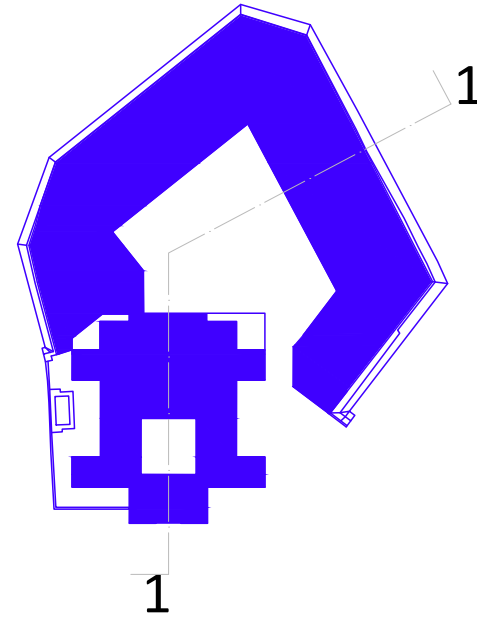
2. metodička
radionica 35m2

5. grafika radionica
35m2

5. grafika radionica
35m2

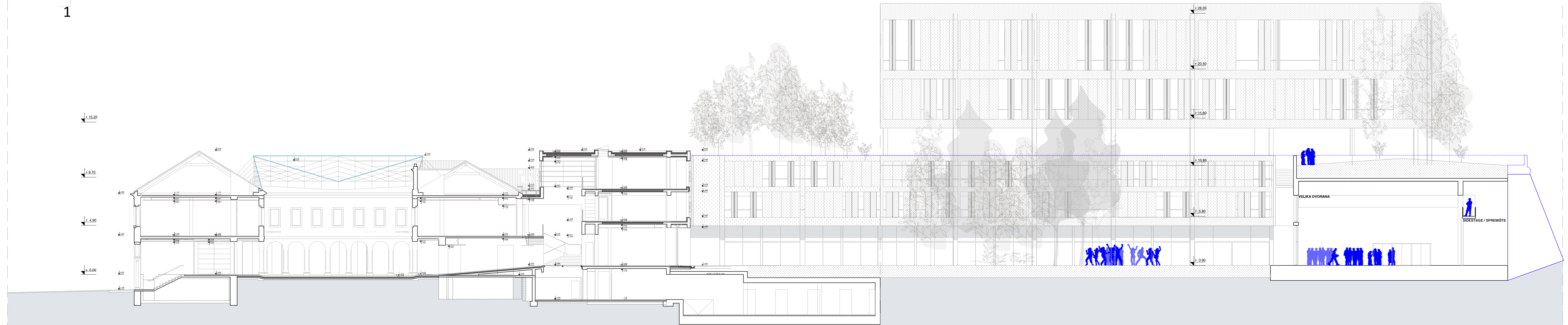

+26.05 0 10 20

1

+15.20
+9.70
+4.90
±0.00

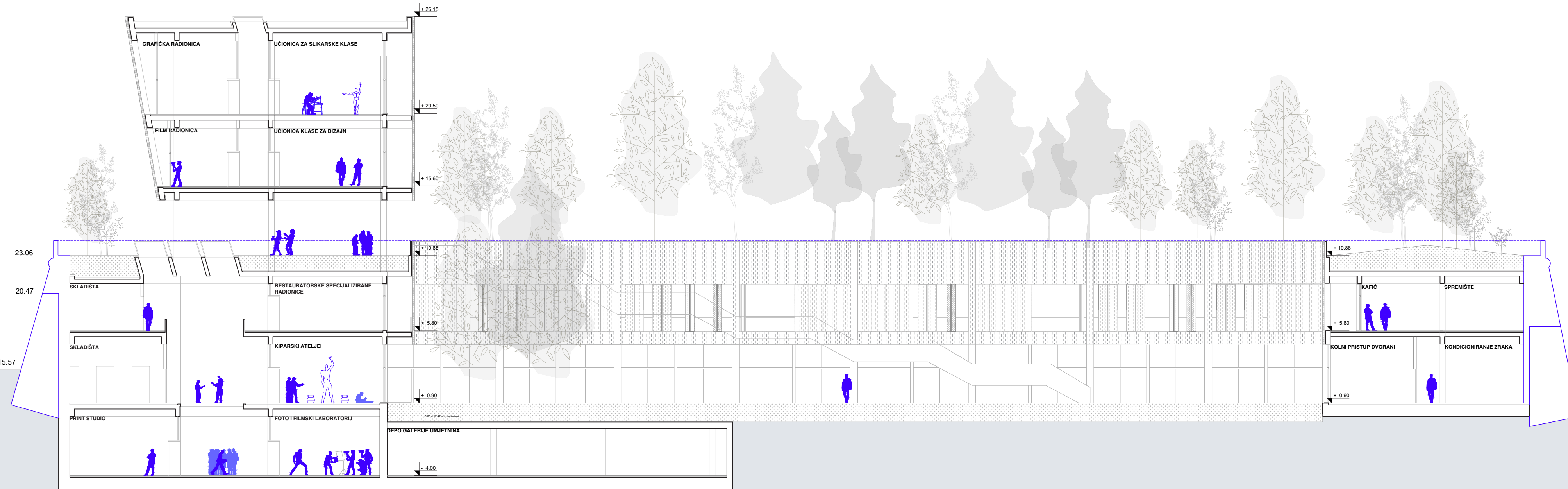
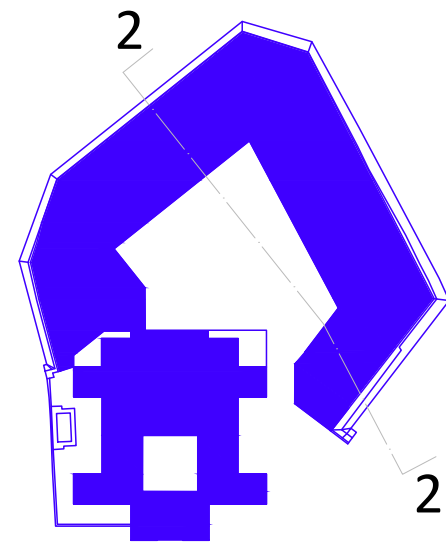

+28.05
+20.50
+15.80
+10.80
+5.80
±0.00

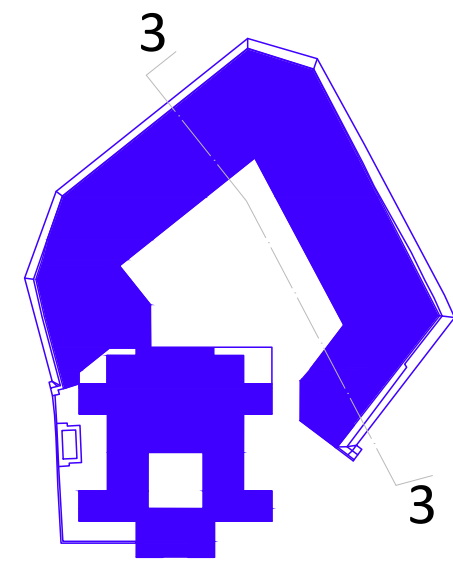
VELIKA DVORANA

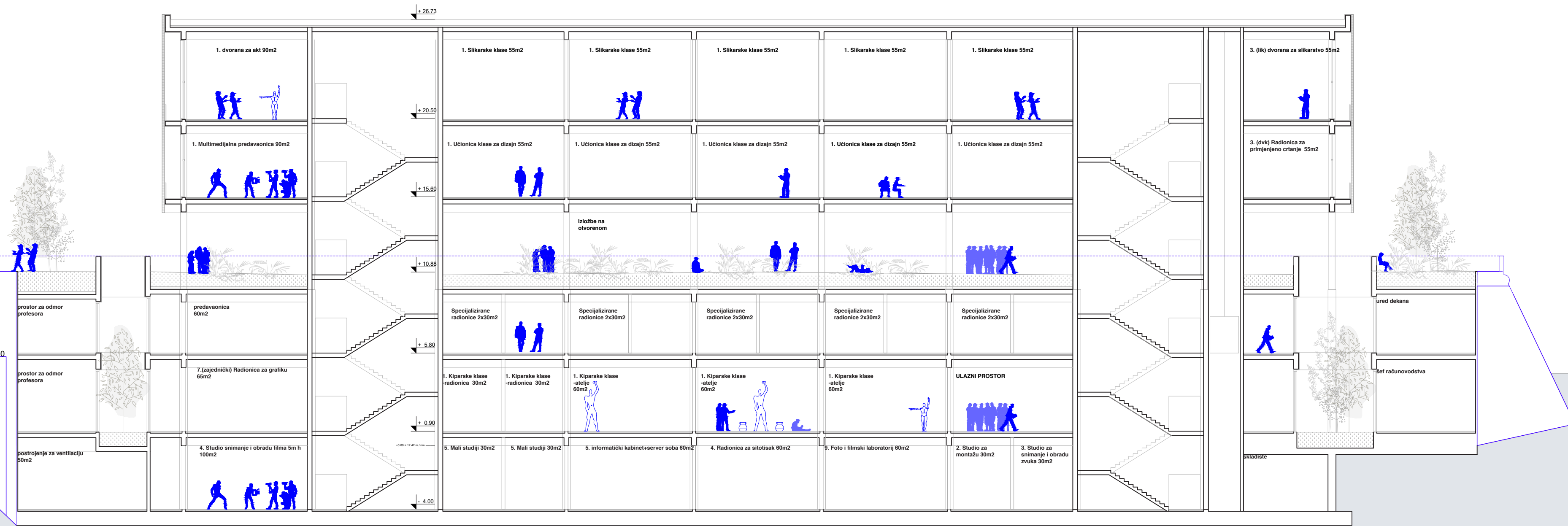
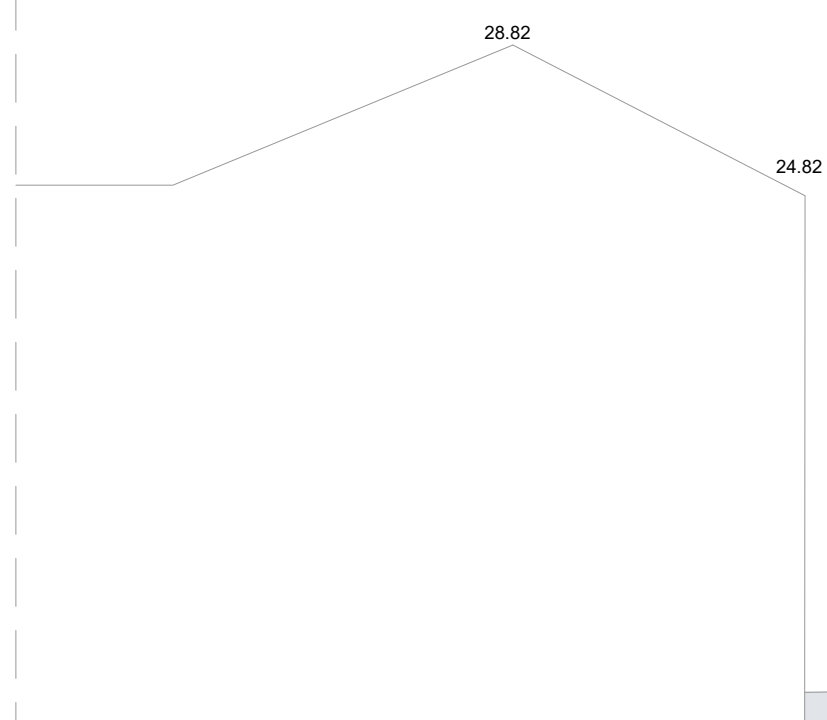
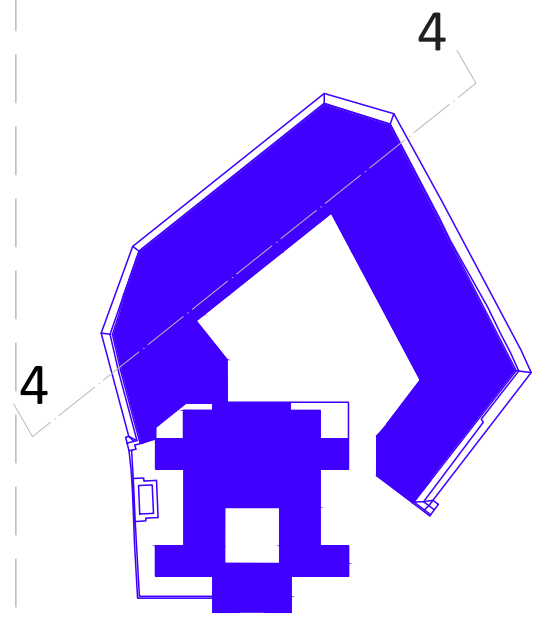
SIDESTAGE / SPREMIŠTE

±0,00 0 10 20

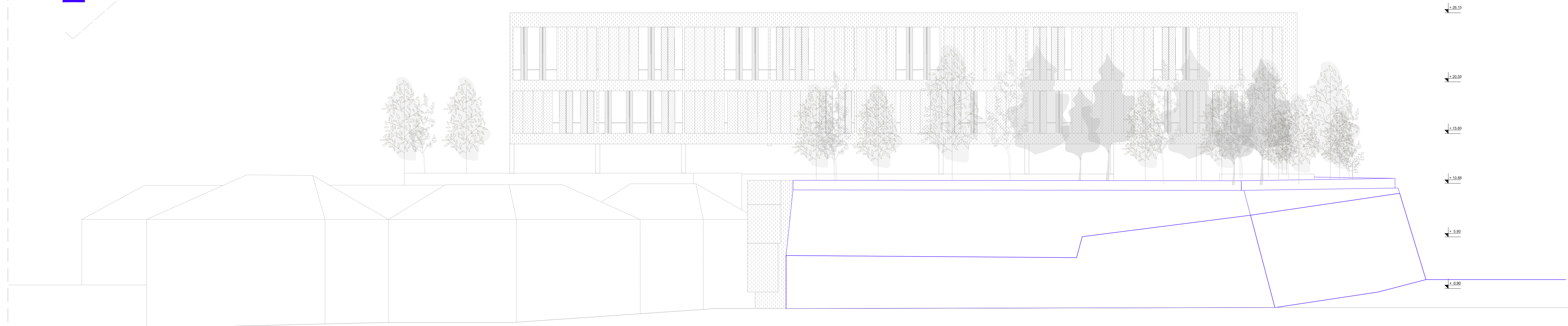
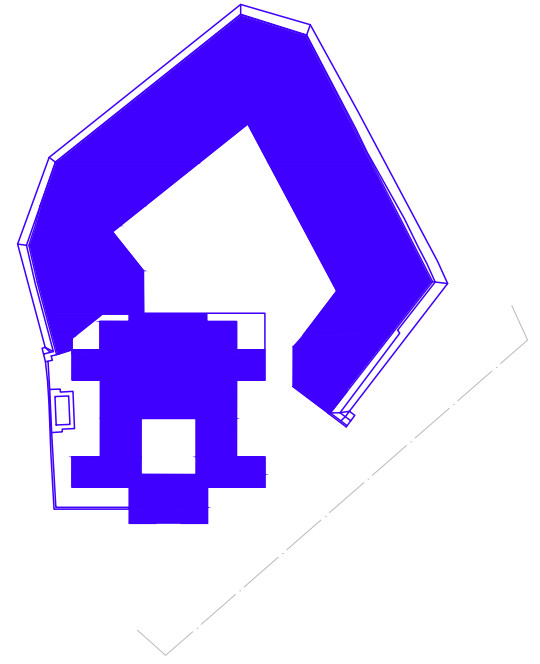

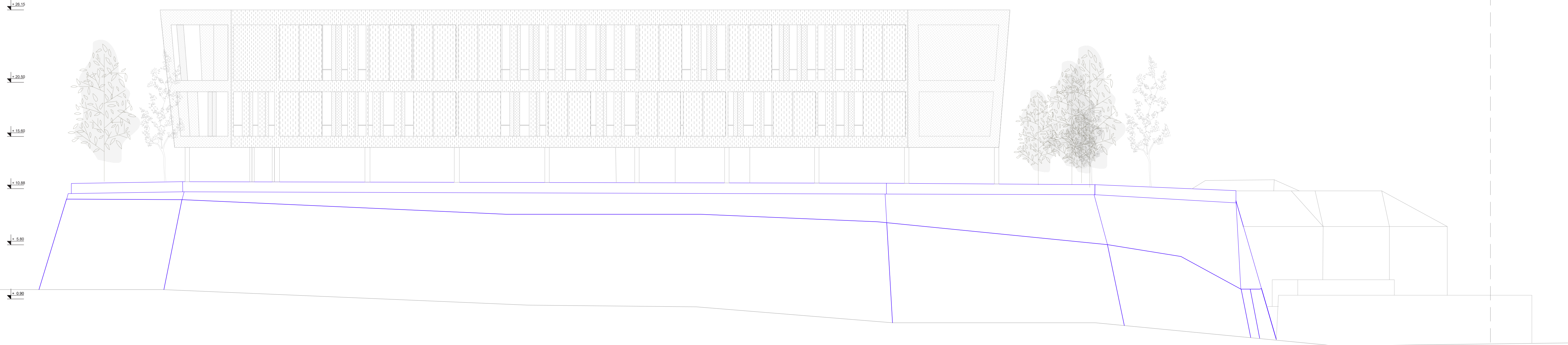
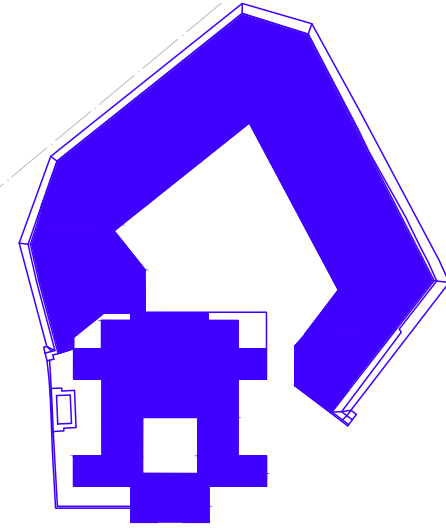
±0.00 0 10 20

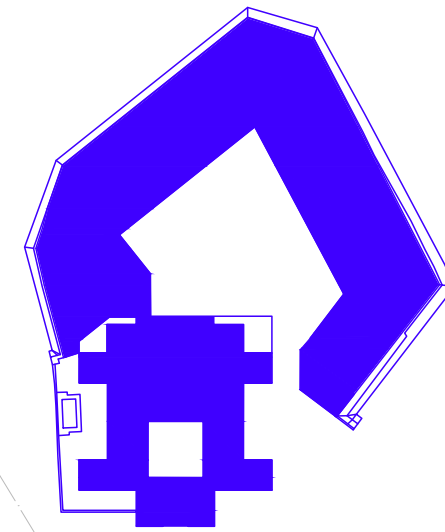

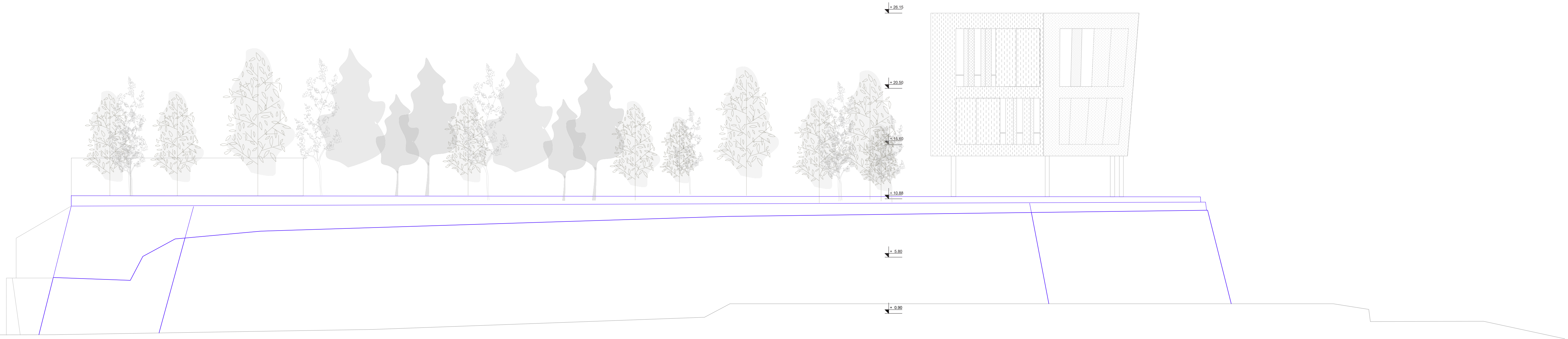
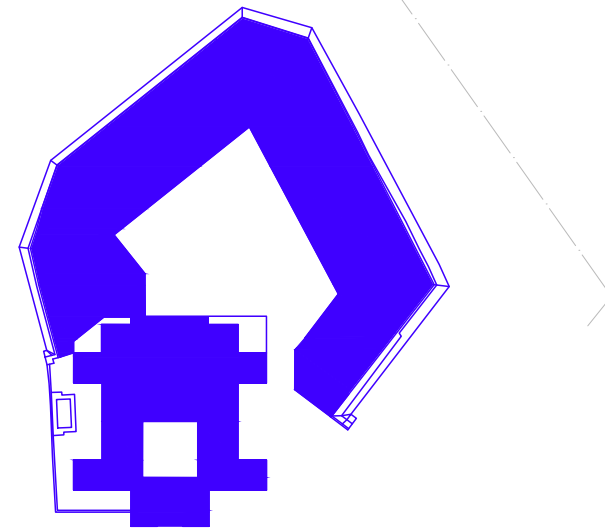

±26.15
±20.50
±15.60
±10.88
±5.80
±0.90

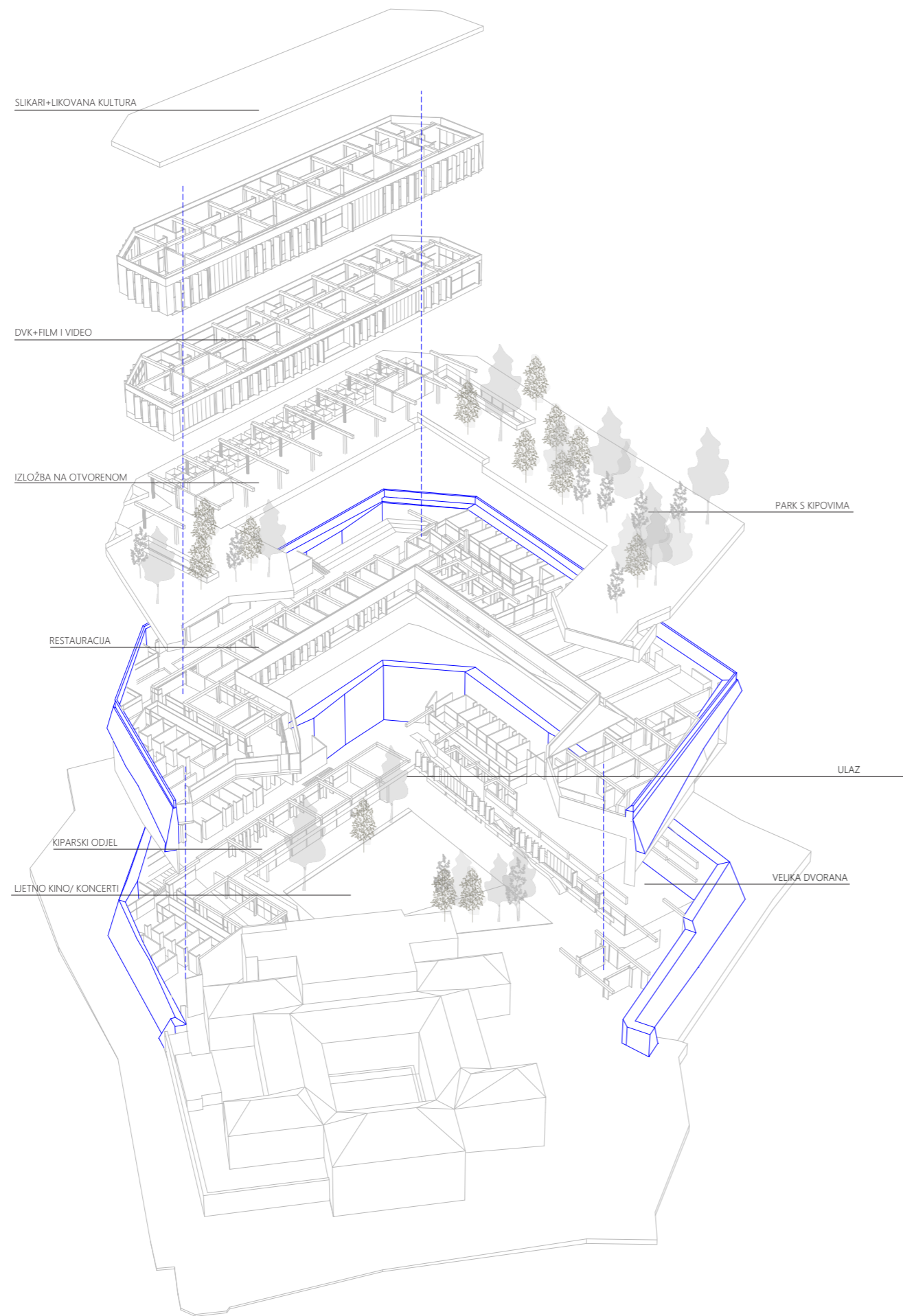
±0,00 0 10 20

± 0.00 0 10 20

± 0.00 0 10 20

CORNARO

Projekt se planira na obuhvatu općine Split. Predviđa se projekt Umjetničke akademije prema izmijenjenom projektnom programu natječaja za umjetničku akademiju iz 2009. na lokacijama bastionskog sustava, specifično bastioni Cornaro, Contarini i Priuli.

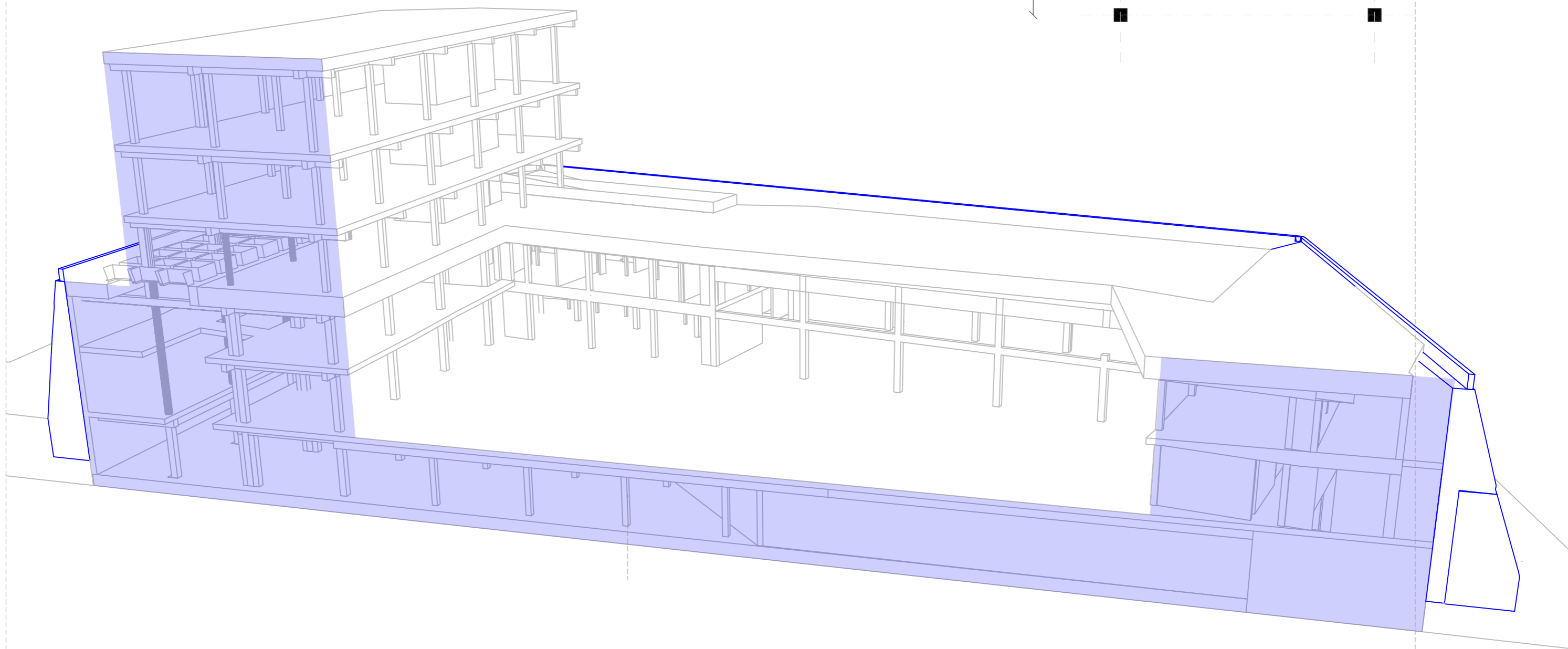
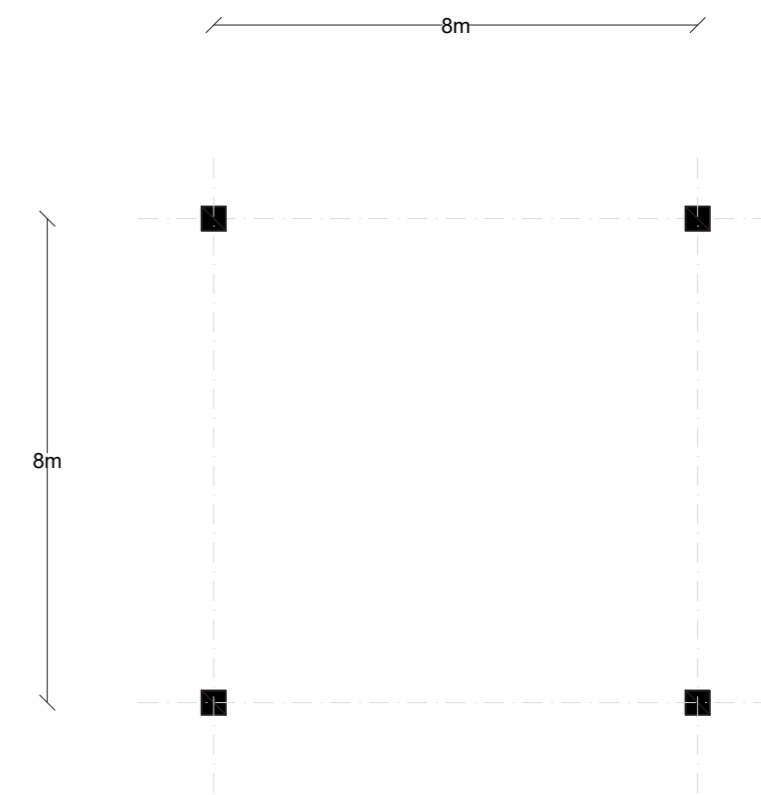
Projekt akademije na Cornaru raščlanjuje se u dva međusobno povezana volumena. Dvokatni uzdužni volumen postavljen unutar visine bastiona sadrži po svojoj fasadi predavaonice Likovnog odjela akademije (kipari, film i restauratori) te veliku dvoranu i sve njene popratne sadržaje. Uz njih se nalazi nadogradnja depoa galerije umjetnina koja ima neovisnu konstrukciju od projekta. Oblik volumena prati linije zida bastiona Cornaro. Uz navedeni volumen isto je postavljen dvokatni volumen koji se nalazi iznad sjeverozapadnog zida bastiona na stupovima. U njemu su postavljeni ostali likovne akademije (slikari, DVK, teoretičari). Krov prostora akademije je velika javna parkovna površina. Trg je javne namjene te služi za održavanje manifestacija ljetnog kina i koncerata na otvorenom. Jednaka važnost posvećena je projektiranju unutarnjih i vanjskih prostora akademije.

Protupožarni uvjeti uzeti su u obzir tijekom razvoja projekta te su uključeni u srž projekta. Tako po propisima potrebne dodatne skale postaju utilitarna stubišta koja povezuju prizemlje s parkom te omogućuju brzu evakuaciju u slučaju požara. Postavljena su iza zaštite od sunca kako bi bila korisna u vrućim ljetnim mjesecima. Stubišta unutar zgrade su premazana vatrootpornim premazom kako bi se dodatno osigurala sigurna evakuacija. Uz njih je postavljeno dodatno stubište s liftom kako bi park bio dostupniji svim posjetiocima. Većina prostora, uključujući podzemne etaže, ima osigurano prirodno prozračivanje preko atrija te su dodatni protupožarni uvjeti minimalni.

U parteru, kao i na oba javna prohodna krova, predviđene su zone sadnje mediteranskog bilja i grmova. Posebna pažnja posvećena je rekonstrukciji bastiona u njihov originalan volumen te je osiguran ophod s rekonstruiranom ogradom bastiona. Trgovi sa svojim zelenim površinama služe kao propusna površina kroz koju može proći kišnica.

- stup, $r = 0,5\text{m}$
- ▬ zidovi, $d = 0,4\text{m}$
- ▭ temeljna ploča, $d = 1,0\text{m}$

Konstruktivni raspon stupova iznosi 8 m.
Svi nosivi zidovi su debljine 0,4 m.
Temeljna ploča debljine je 1,0 m.
Međukatne konstrukcije debljine su 0,3 m.

K1

K1 - RAVNI ZELENI KROV

supstrat za biljke	60-70,00 cm
filtrski sloj - geotekstil protiv zamujavanja	0,20 cm
drenažne akumulacijske kadice	8,00 cm
zaštitni sloj - geotekstil	0,20 cm
hidroizolacijska TPO membrana	1,00 cm
zaštitno-razdjelni sloj	2,00 cm
ekstrudirani polistiren (xps) - ploče s preklopima	12,00 cm
armirano-betonska ploča	28,00 cm
zaštitni premaz (natur-beton u pogledu)	

rukohvat u pogledu
Ø80

greda u pogledu

gletani zid u pogledu (bijele boje)

UNUTRA

VANI

AB stup u pogledu
40x40 cm

Mk1

MK1 - MEĐUKATNA KONSTRUKCIJA

Cementni sustav pada ULTRATOP bijele boje	3,00 cm
cementni estrih	8,00 cm
PE folija	0,10 cm
zvučna izolacija - EPS	3,00 cm
armirano-betonska ploča	28,00 cm
zaštitni premaz (natur-beton u pogledu)	

Mk2

MK2 - MEĐUKATNA KONSTRUKCIJA

posipanje svježeg estriha cementom i kvarcnim pijeskom
 cementni estrih izveden u padu
 PE folija
 zvučna izolacija - EPS
 hidroizolacijska TPO membrana
 armirano-betonska ploča
 umetak xps-a za prekid toplinskog mosta
 cementni premaz

8,00 cm
0,10 cm
3,00 cm
28,00 cm
8,00 cm

pomoćni fasadni paneli tipa
ALUCOBOND u bijeloj boji

čelične skale u pogledu iza fasade

čelične skale u pogledu iza fasade

STABLO KOŠTELE u pogledu

metalna potkonstrukcija fasadnih panela

F

F

F

F

F

alumijska fasada u pogledu

gletani zid u pogledu (bijele boje)

UNUTRA

VANI

AB stup u pogledu
40x40 cm

Mk1

MK1 - MEĐUKATNA KONSTRUKCIJA

Cementni sustav pada ULTRATOP bijele boje	3,00 cm
cementni estrih	8,00 cm
PE folija	0,10 cm
zvučna izolacija - EPS	3,00 cm
armirano-betonska ploča	28,00 cm
zaštitni premaz (natur-beton u pogledu)	

zasebno lijevani perforirani element
montiran na gradilištu

ACO SlabDrain kanalica

P1

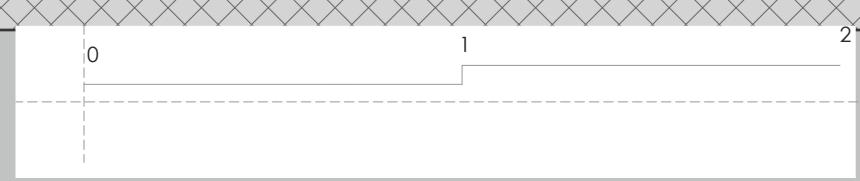
P1 - VANJSKI POD NA TLU

posipanje svježeg betona cementom i kvarcnim pijeskom
 armirano-betonska podna ploča
 bentonitna hidroizolacijska membrana
 podložni beton
 kameni naboj - tampon

20,00 cm
1,00 cm
10,00 cm

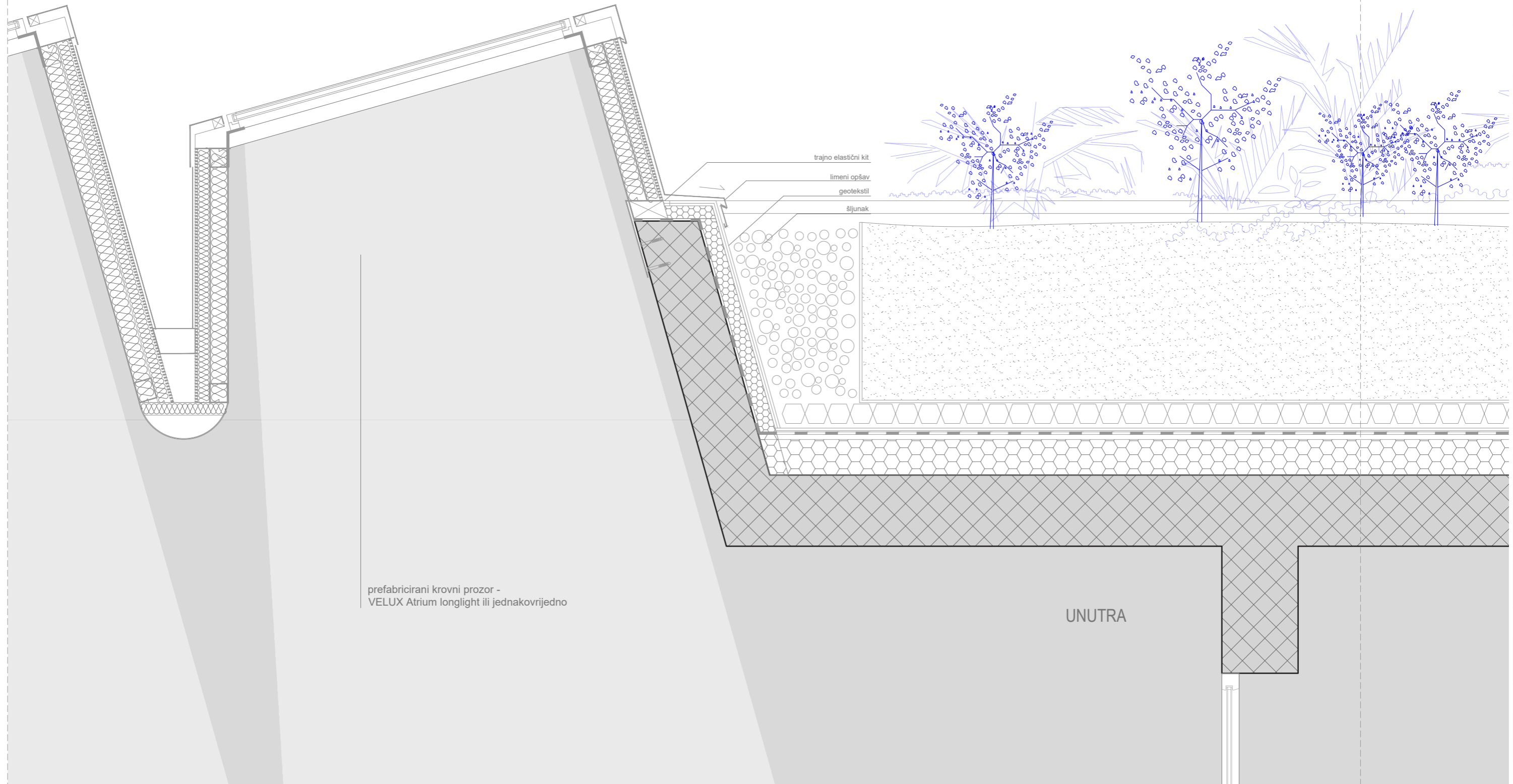
Z1 - ZID PREMA TLU Z1

nasuta zemlja	
zaštitni i drenažni sloj - čepasta folija	3,00 cm
ploče ekstrudiranoj polistirena (xps) sa preklopom	5,00 cm
hidroizolacija - bitumenska ljepljenka	1,00 cm
armirano-betonski zid	35,00 cm
unutarnja obrada zida	

UNUTRA

VANI

prefabricirani krovni prozor -
VELUX Atrium longlight ili jednakovrijedno

trajno elastični kit

limeni opšav

geotekstil

šljunak

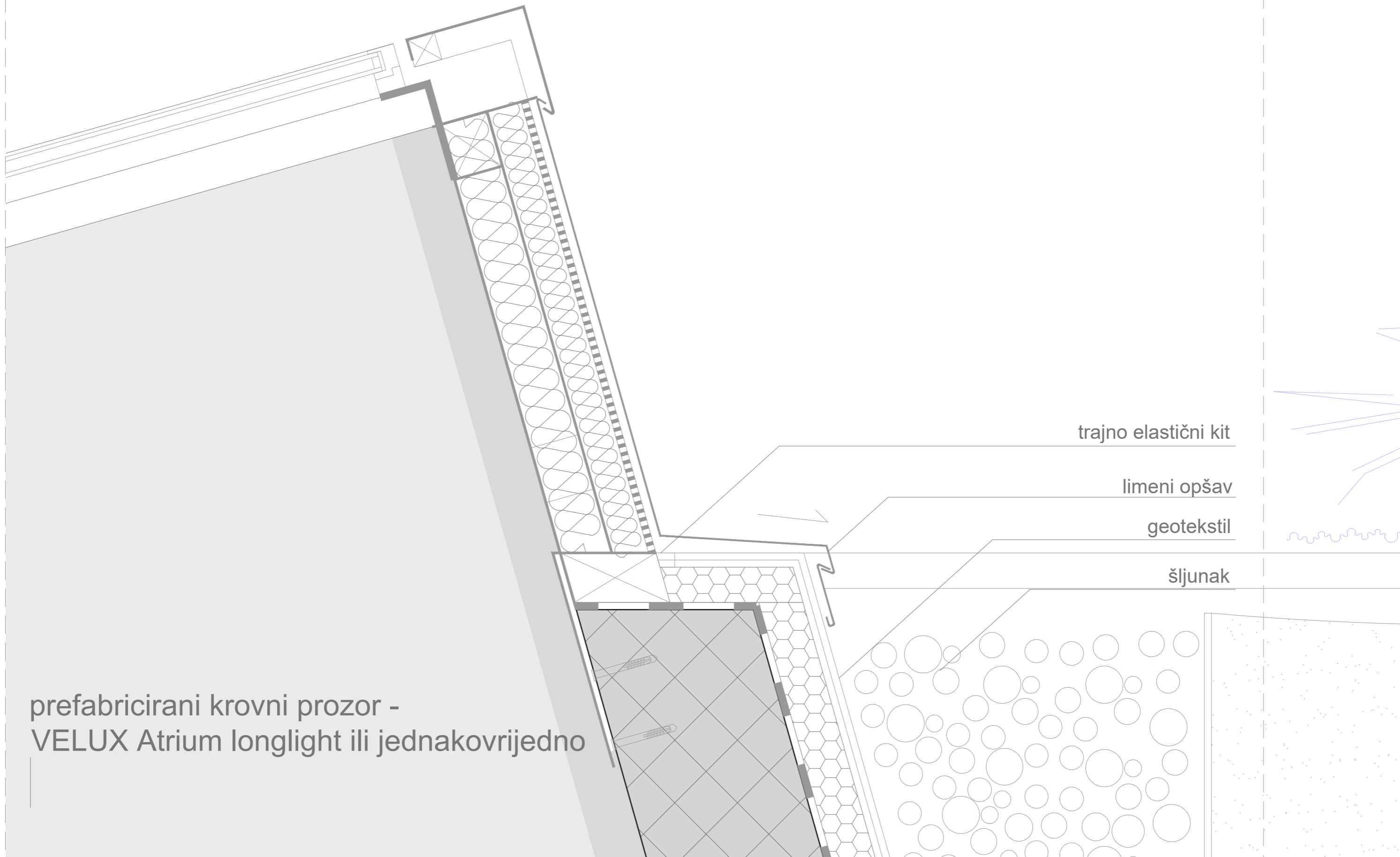
UNUTRA

0

0.75

1.5

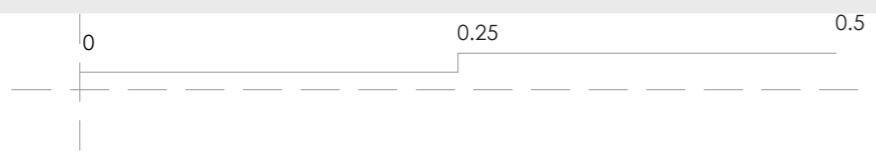
prefabricirani krovni prozor -
VELUX Atrium longlight ili jednakovrijedno

trajno elastični kit

limeni opšav

geotekstil

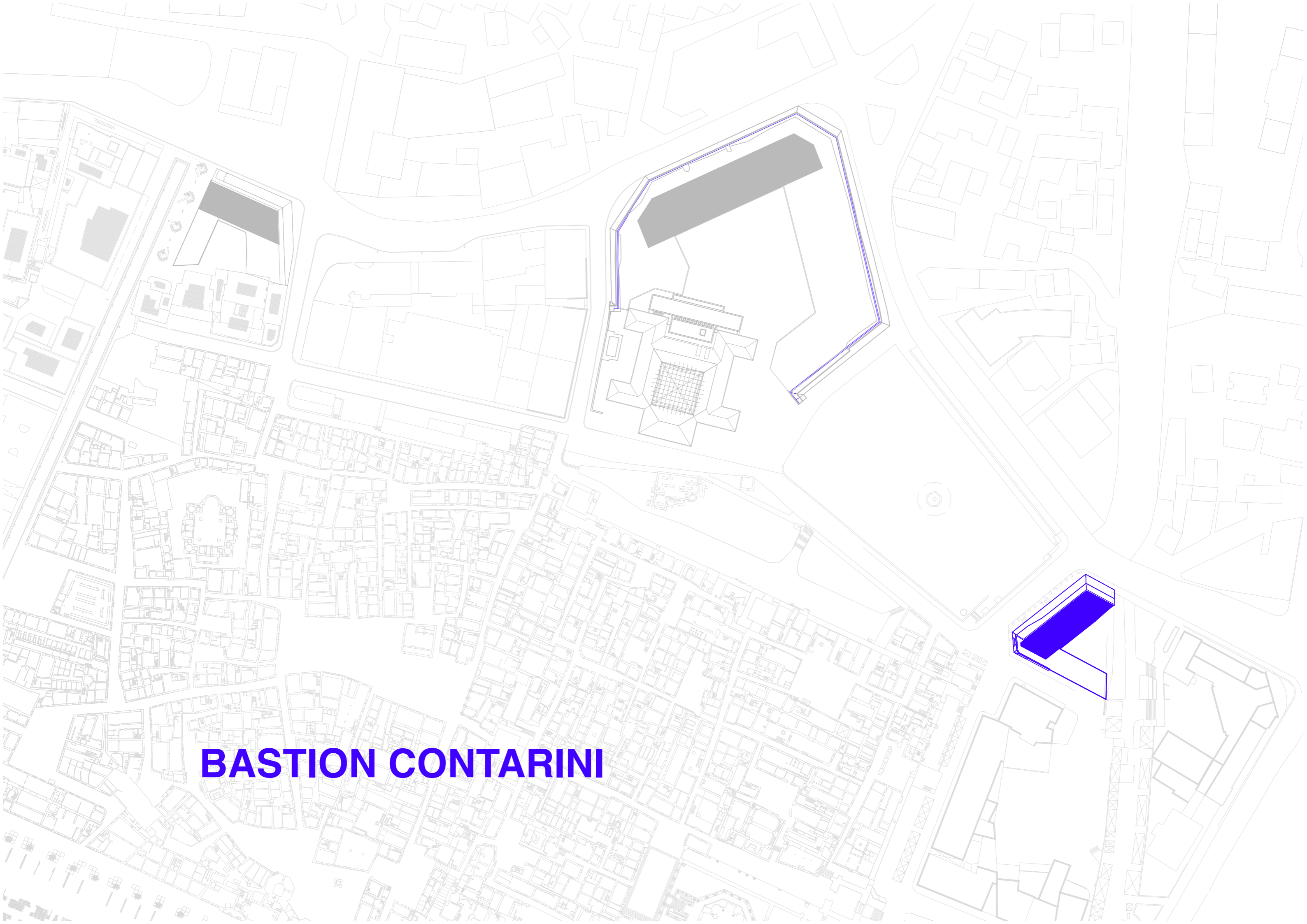
šljunak

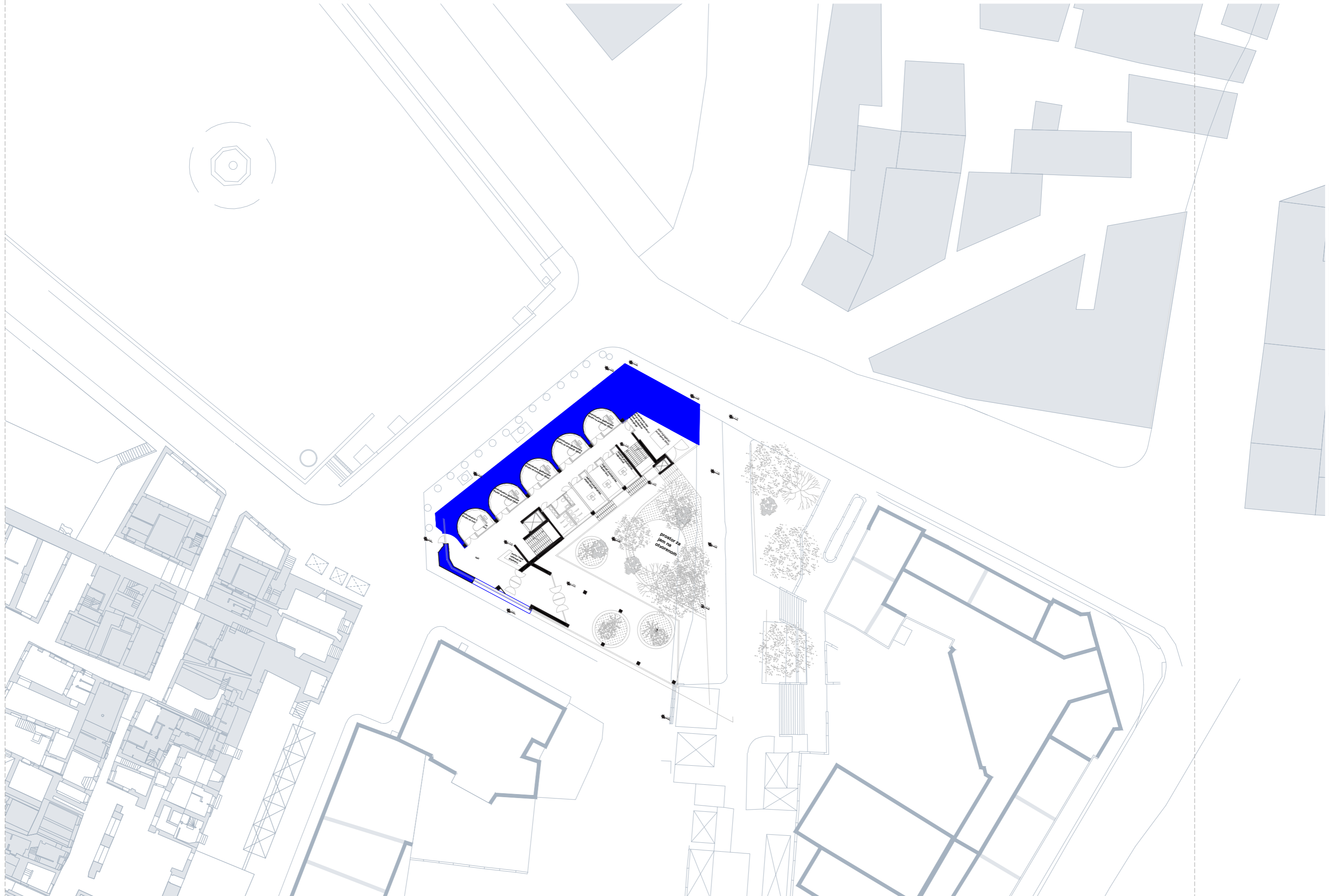

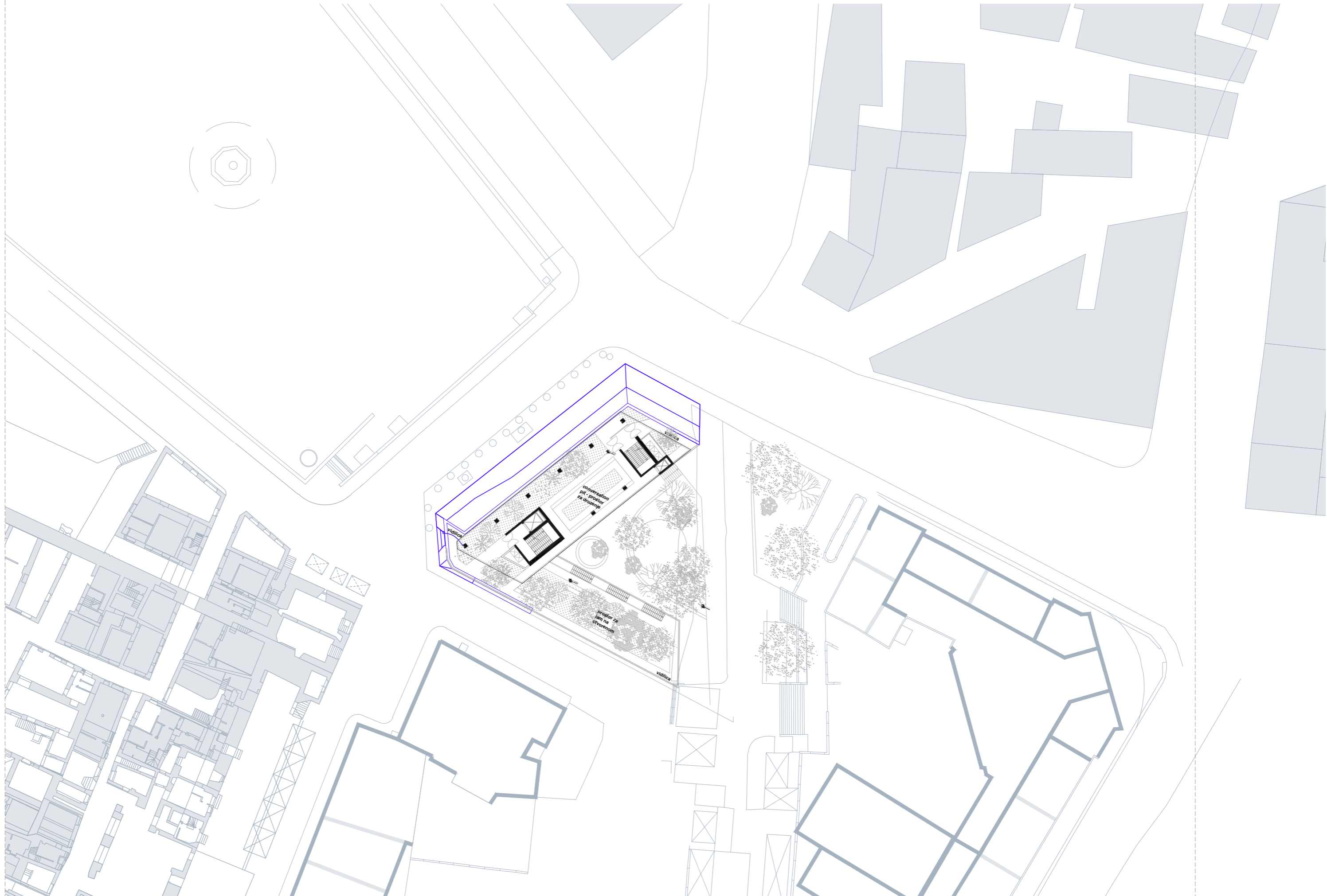
BASTION CONTARINI

0

25

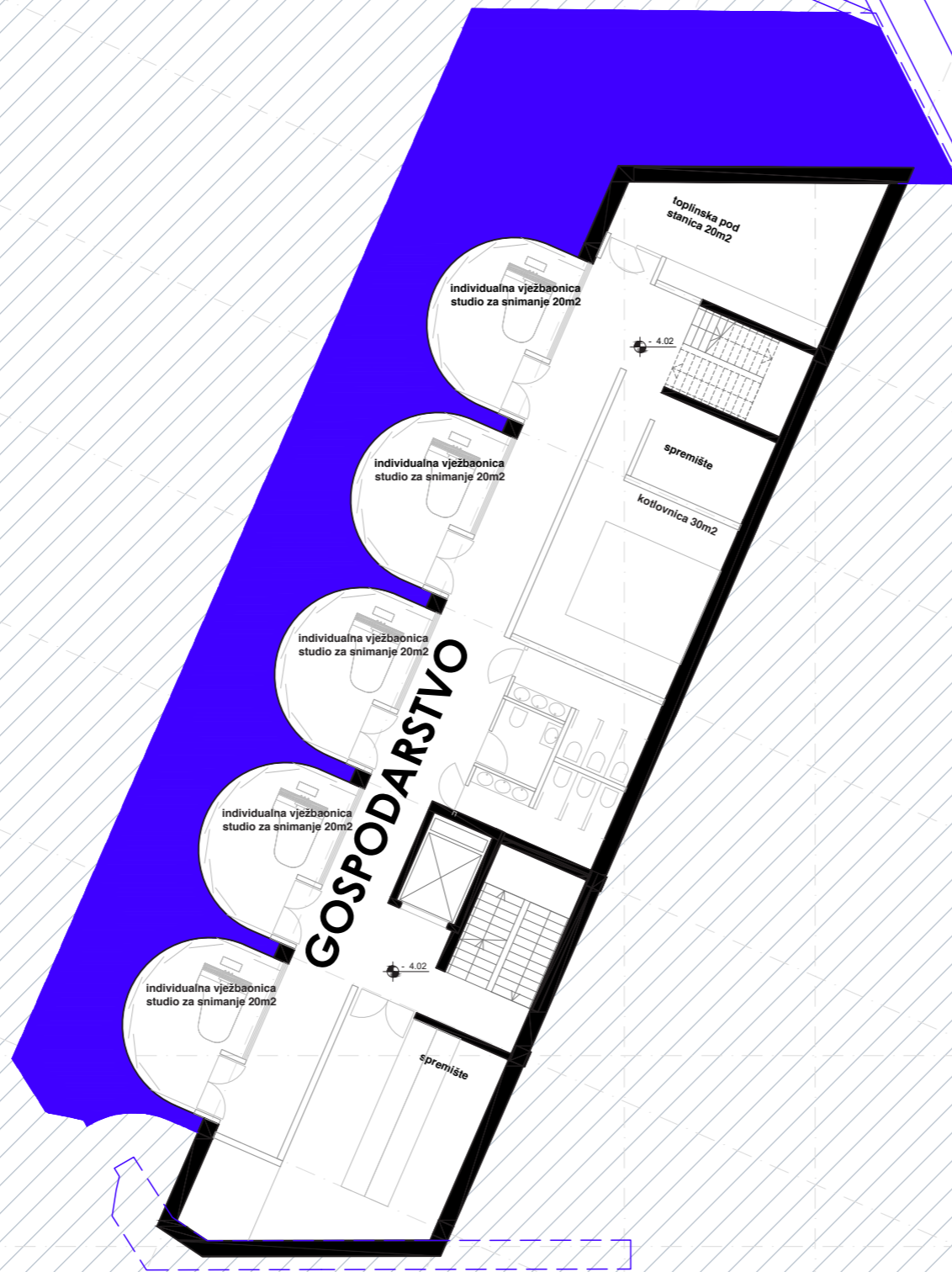
50

0

25

50

GOSPODARSTVO

individualna vježbaonica studio za snimanje 20m2

individualna vježbaonica studio za snimanje 20m2

individualna vježbaonica studio za snimanje 20m2

individualna vježbaonica studio za snimanje 20m2

individualna vježbaonica studio za snimanje 20m2

toplinska pod stanica 20m2

- 4.02

spremište

kotlovnica 30m2

- 4.02

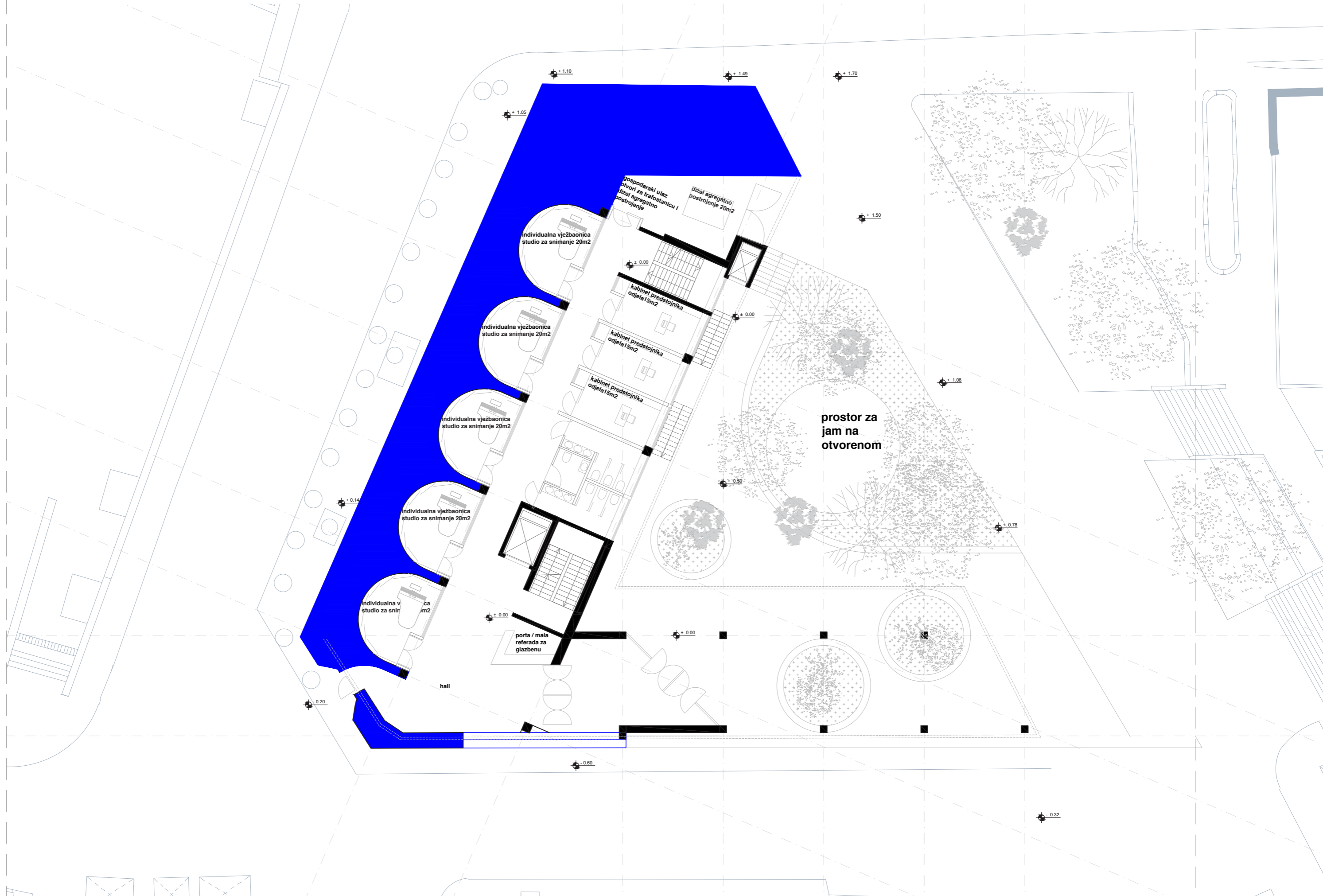
spremište

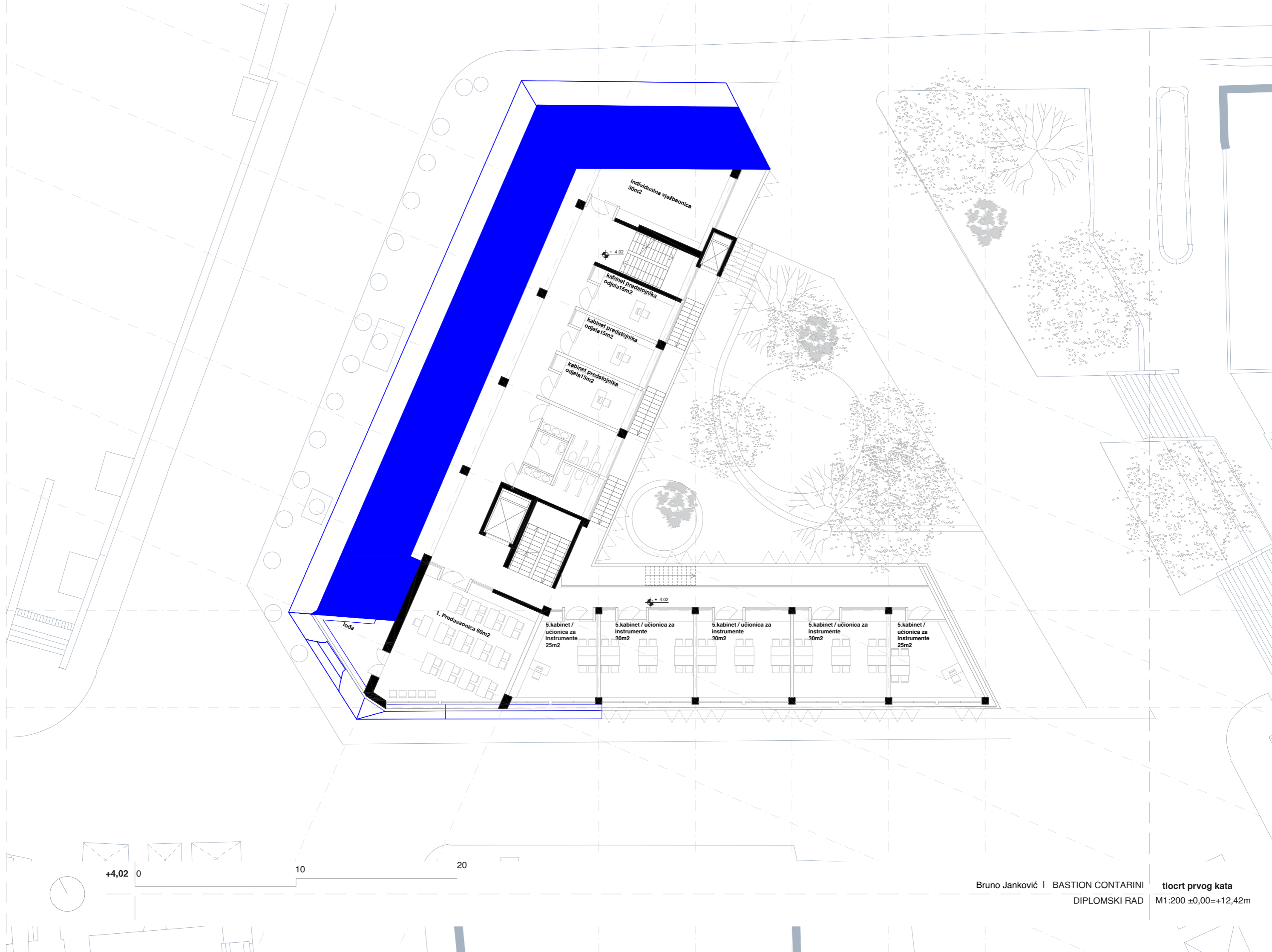
-4,02 0

10

20

Individualna vježbaonica
30m²

kabinet predstojnika
odjela 15m²

kabinet predstojnika
odjela 15m²

kabinet predstojnika
odjela 15m²

loda

1. Predavaonica 60m²

5.kabinet /
učionica za
instrumente
25m²

5.kabinet / učionica za
instrumente
30m²

5.kabinet / učionica za
instrumente
30m²

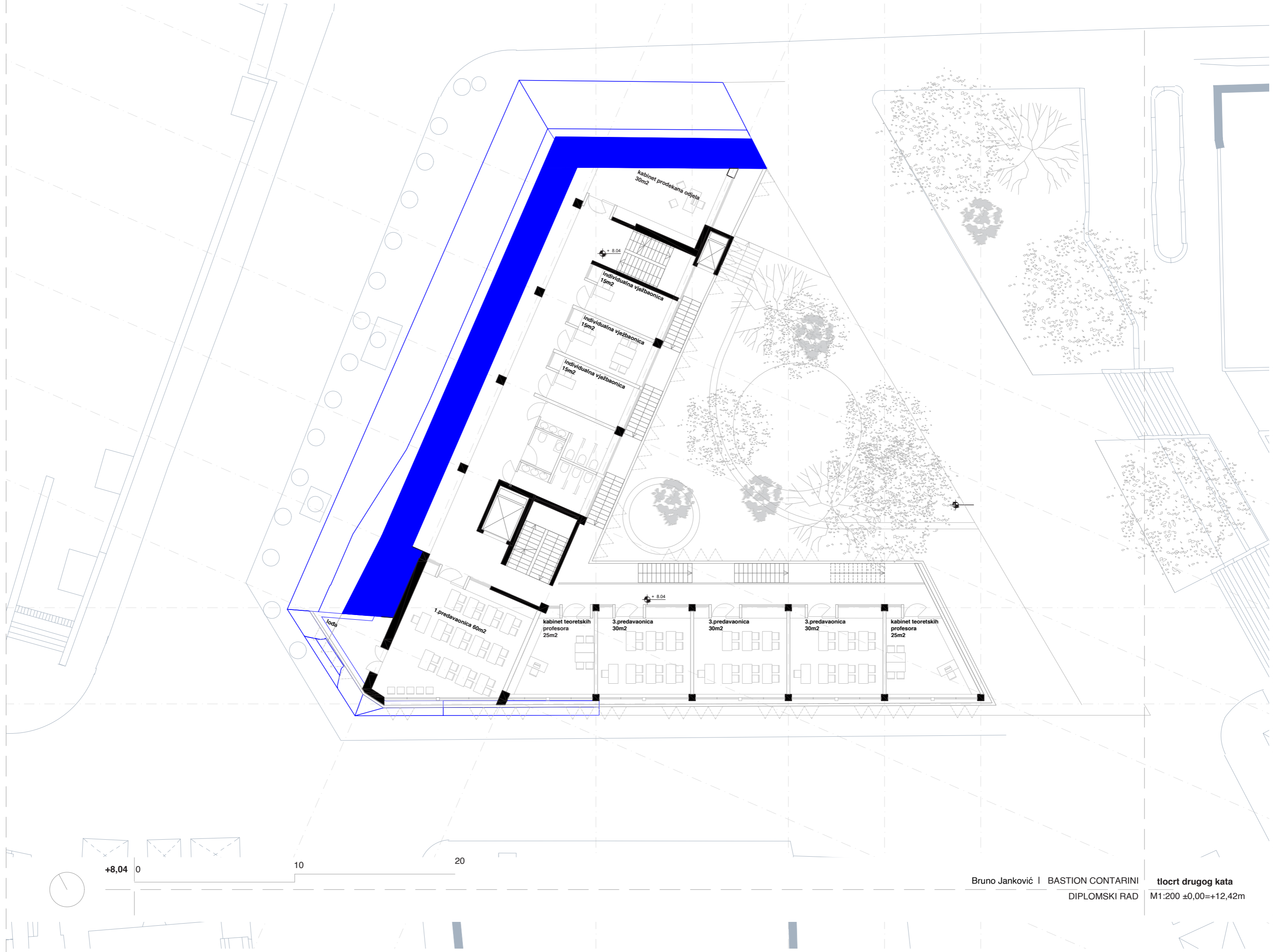
5.kabinet / učionica za
instrumente
30m²

5.kabinet /
učionica za
instrumente
25m²

+4,02 0

10

20

kabinet prodekana odjela
30m²

Individualna vježbaonica
15m²

Individualna vježbaonica
15m²

Individualna vježbaonica
15m²

loda

1.predavaonica 60m²

kabinet teoretskih profesora
25m²

3.predavaonica
30m²

3.predavaonica
30m²

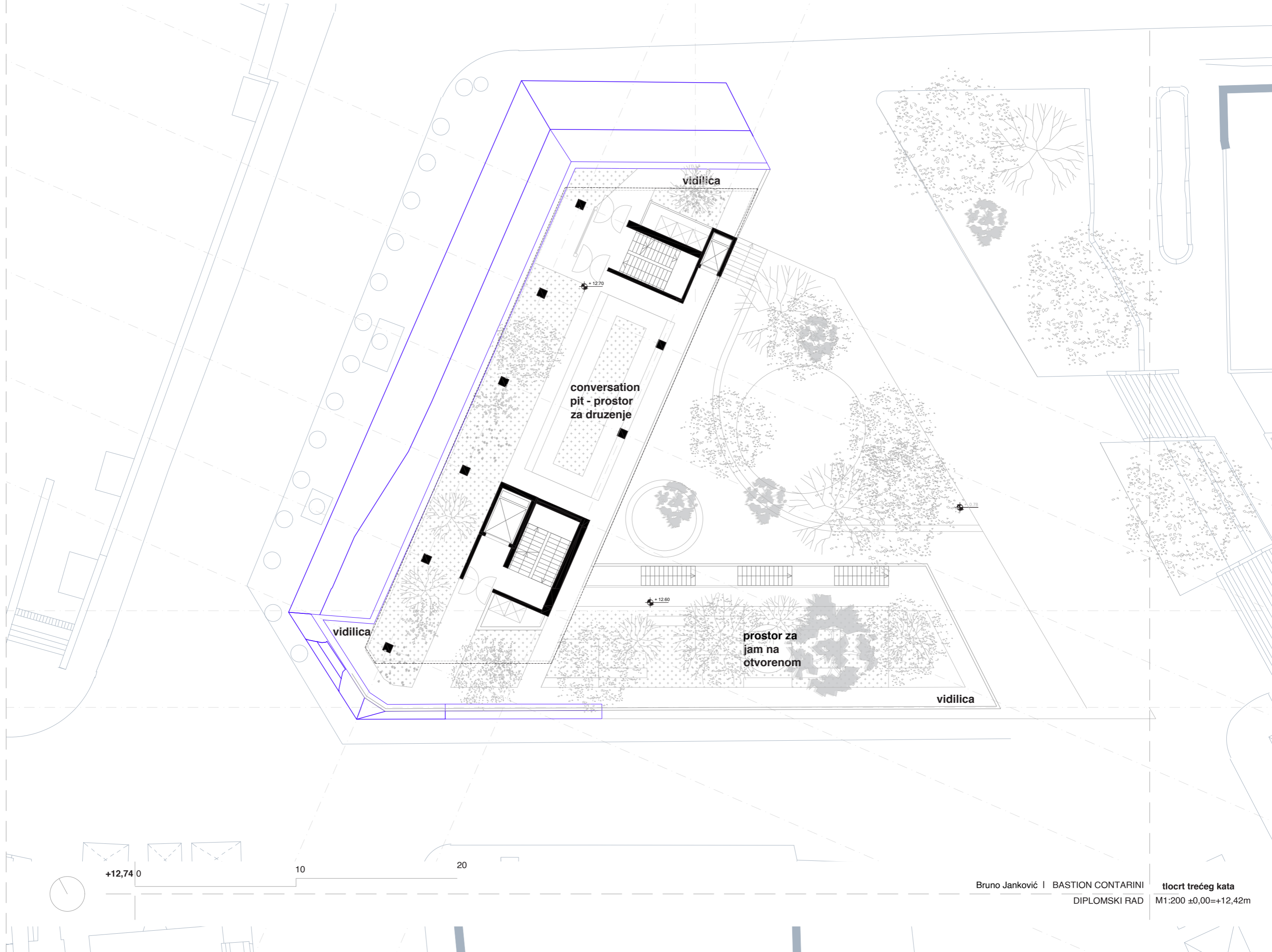
3.predavaonica
30m²

kabinet teoretskih profesora
25m²

+8,04 0

10

20

vidilica

conversation
pit - prostor
za druženje

vidilica

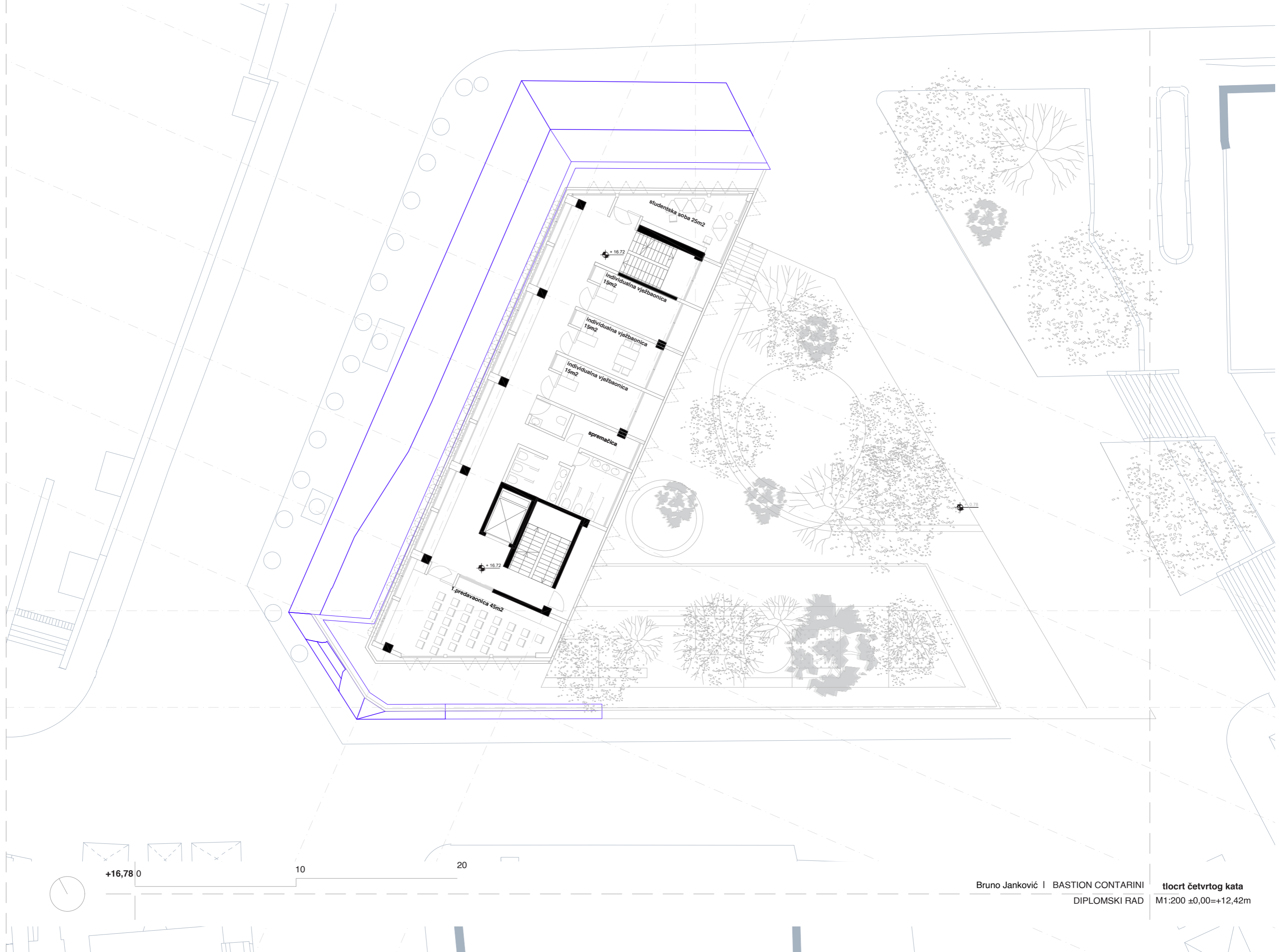
prostor za
jam na
otvorenom

vidilica

+12,74 0

10

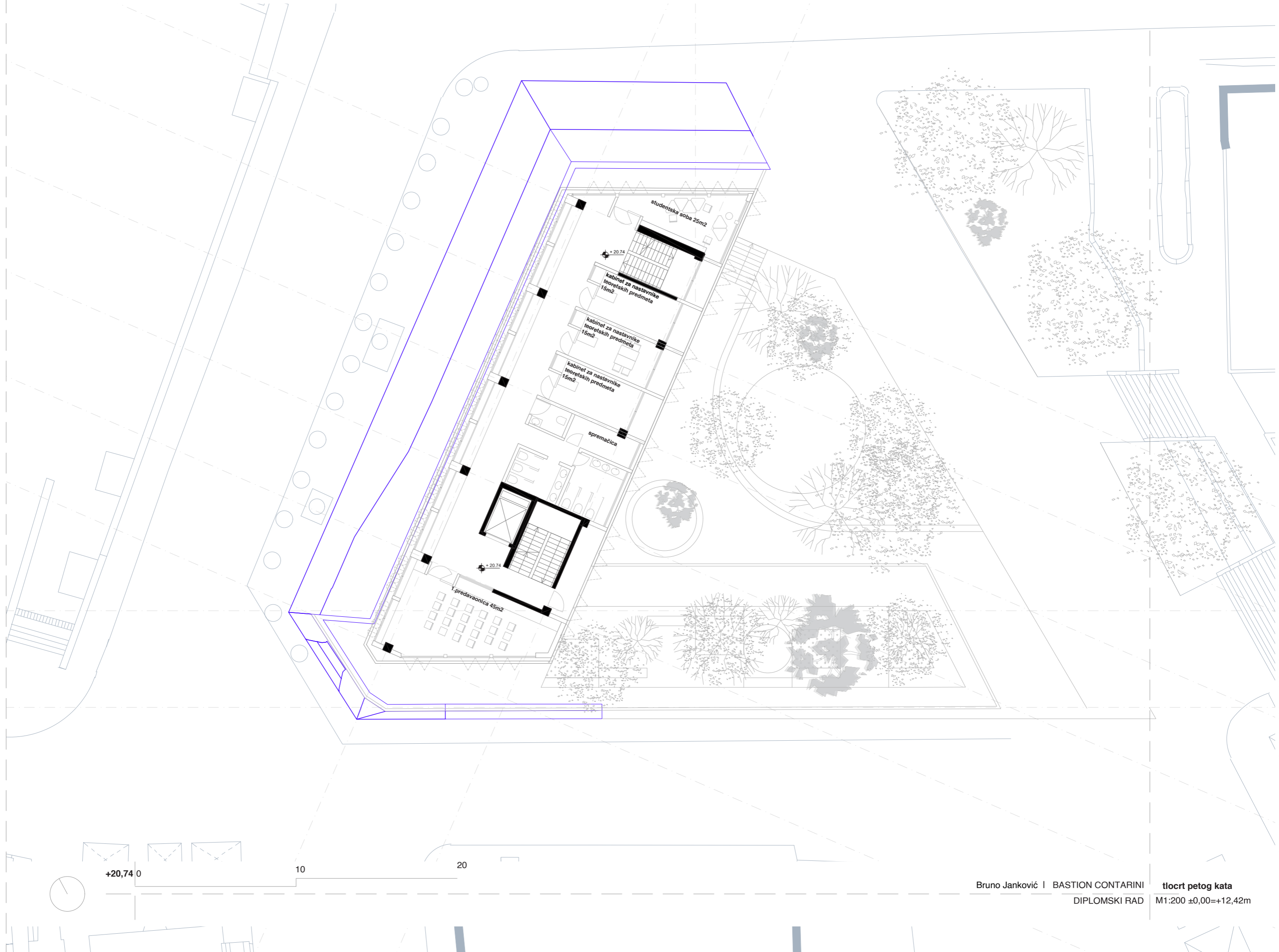
20

+16,78 0

10

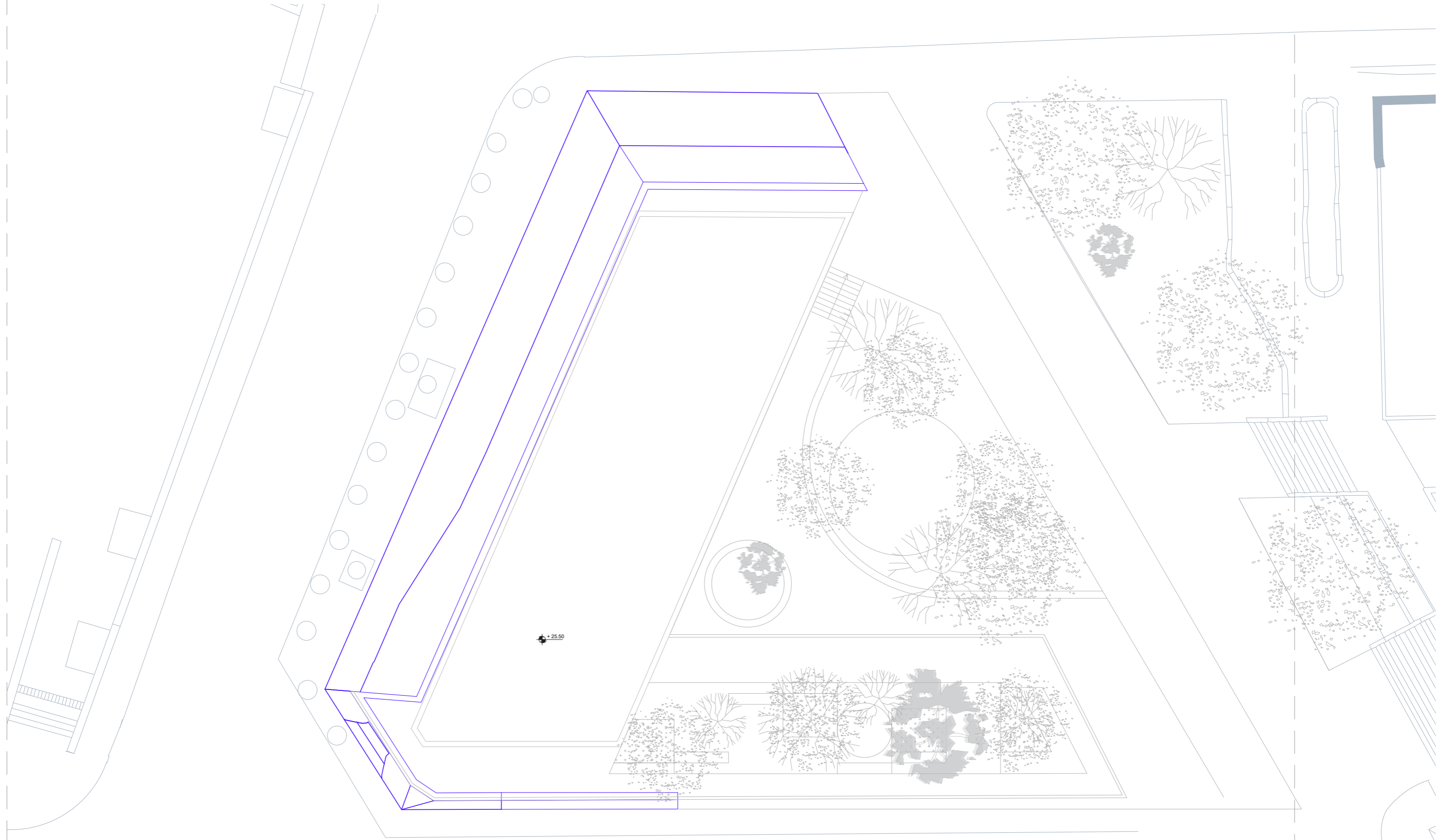
20

+20,74 0

10

20

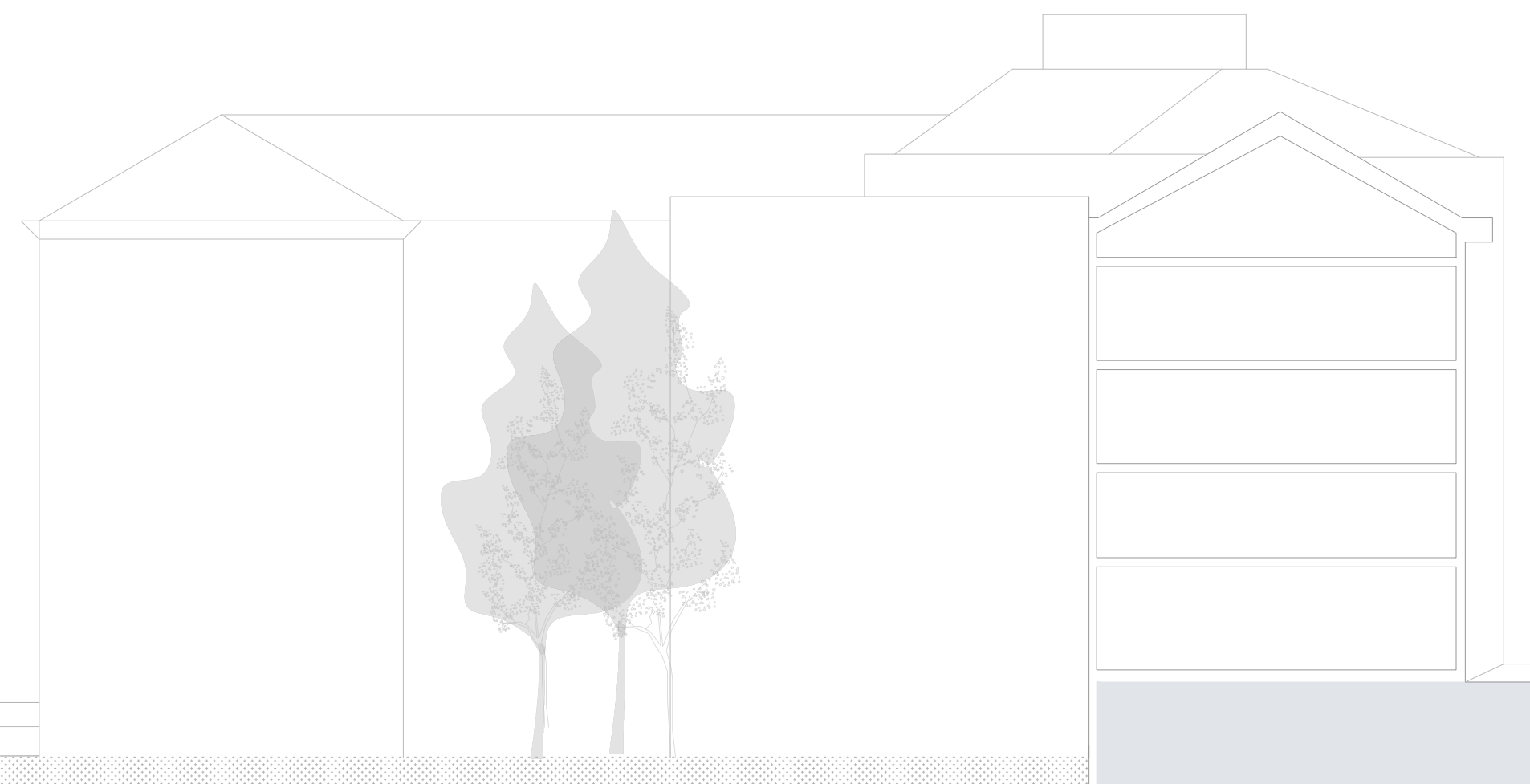
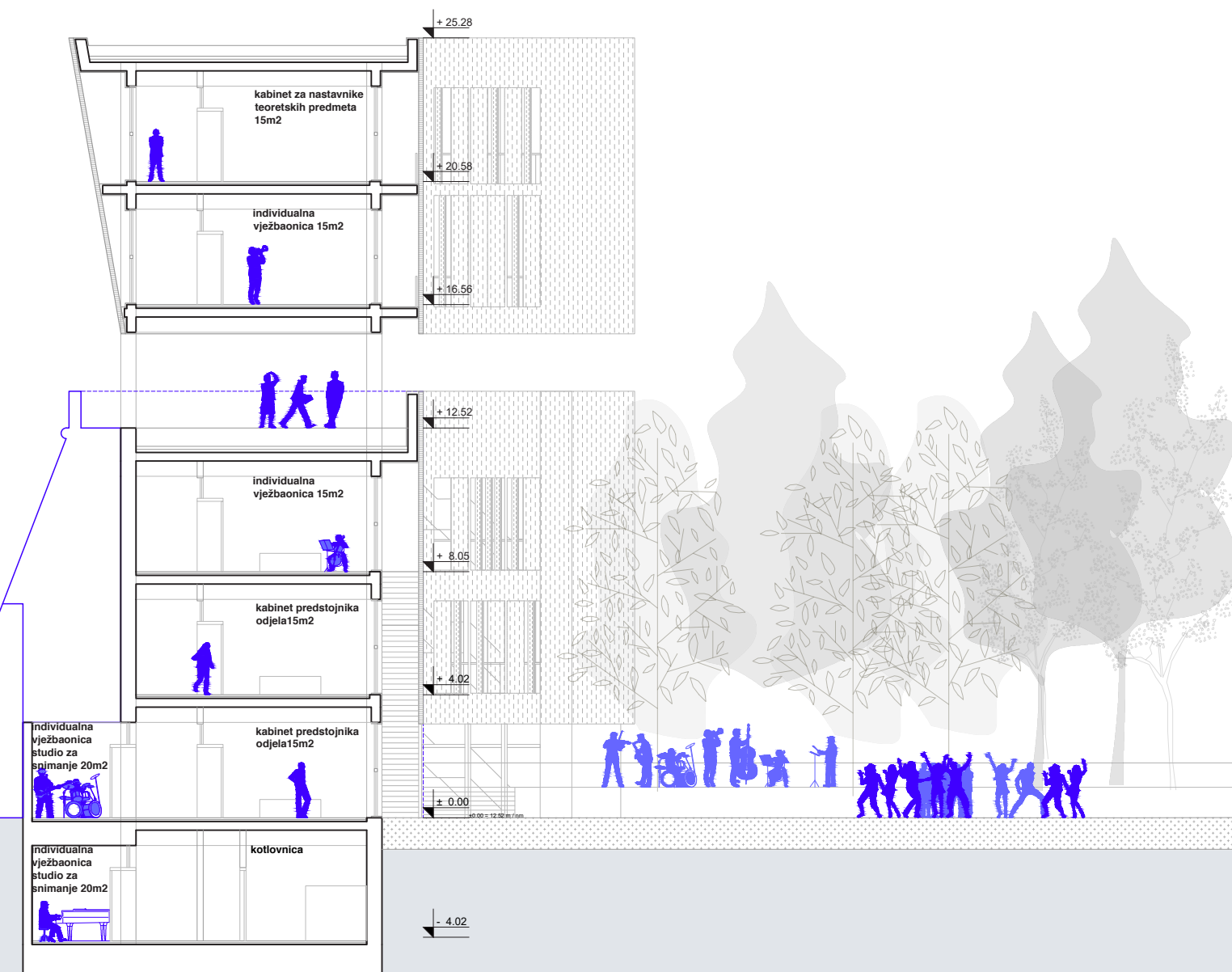
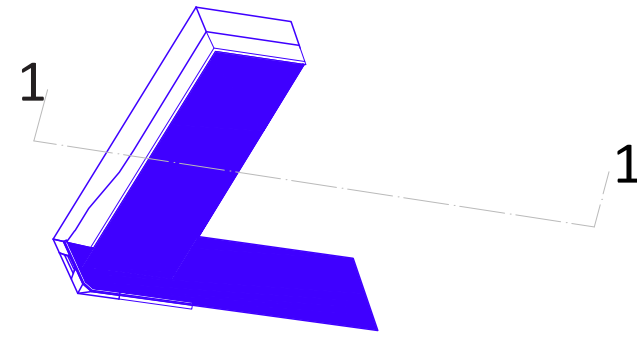
+25.50

+25,50 0

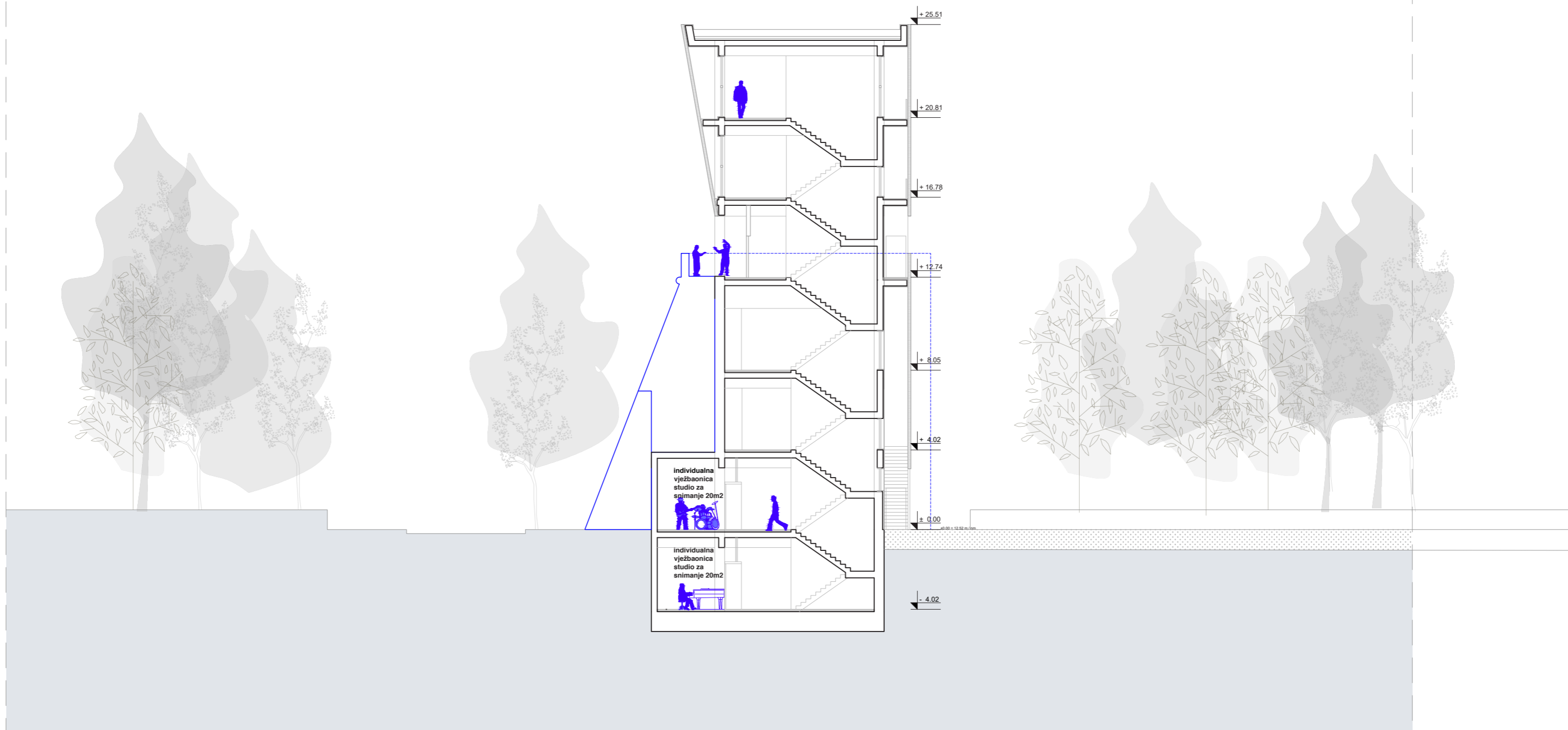
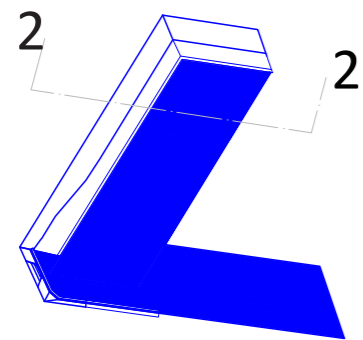
10

20

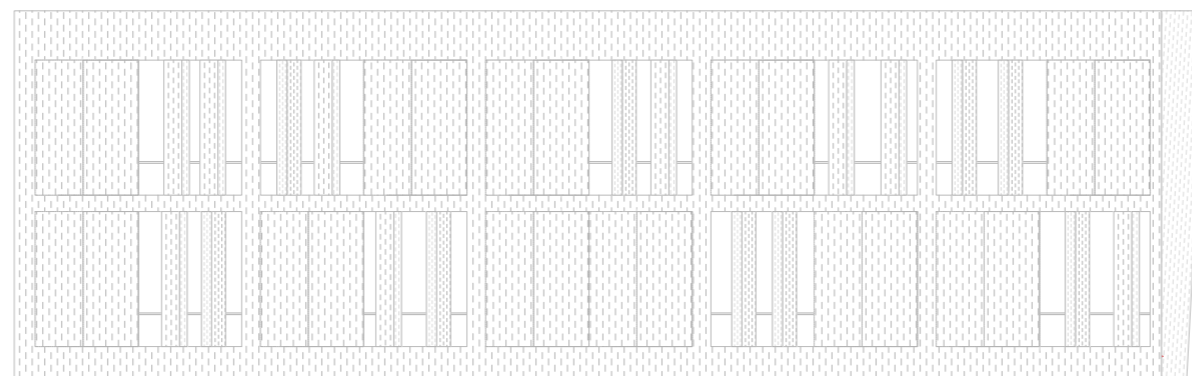
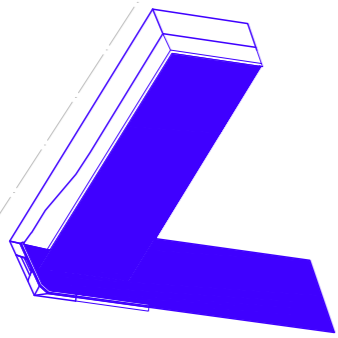

±0,00 0

±0,00 0 10 20

± 25.51

± 20.81

± 16.78

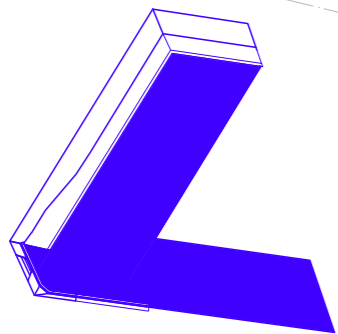
± 12.74

± 8.05

± 4.02

± 0.00

±0,00 0 10 20

+25.51

+20.81

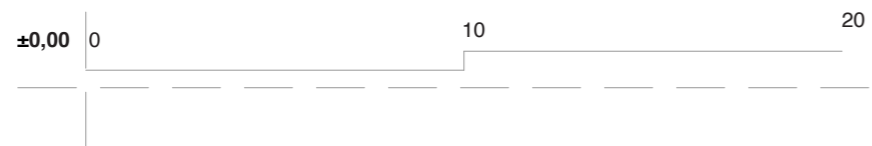
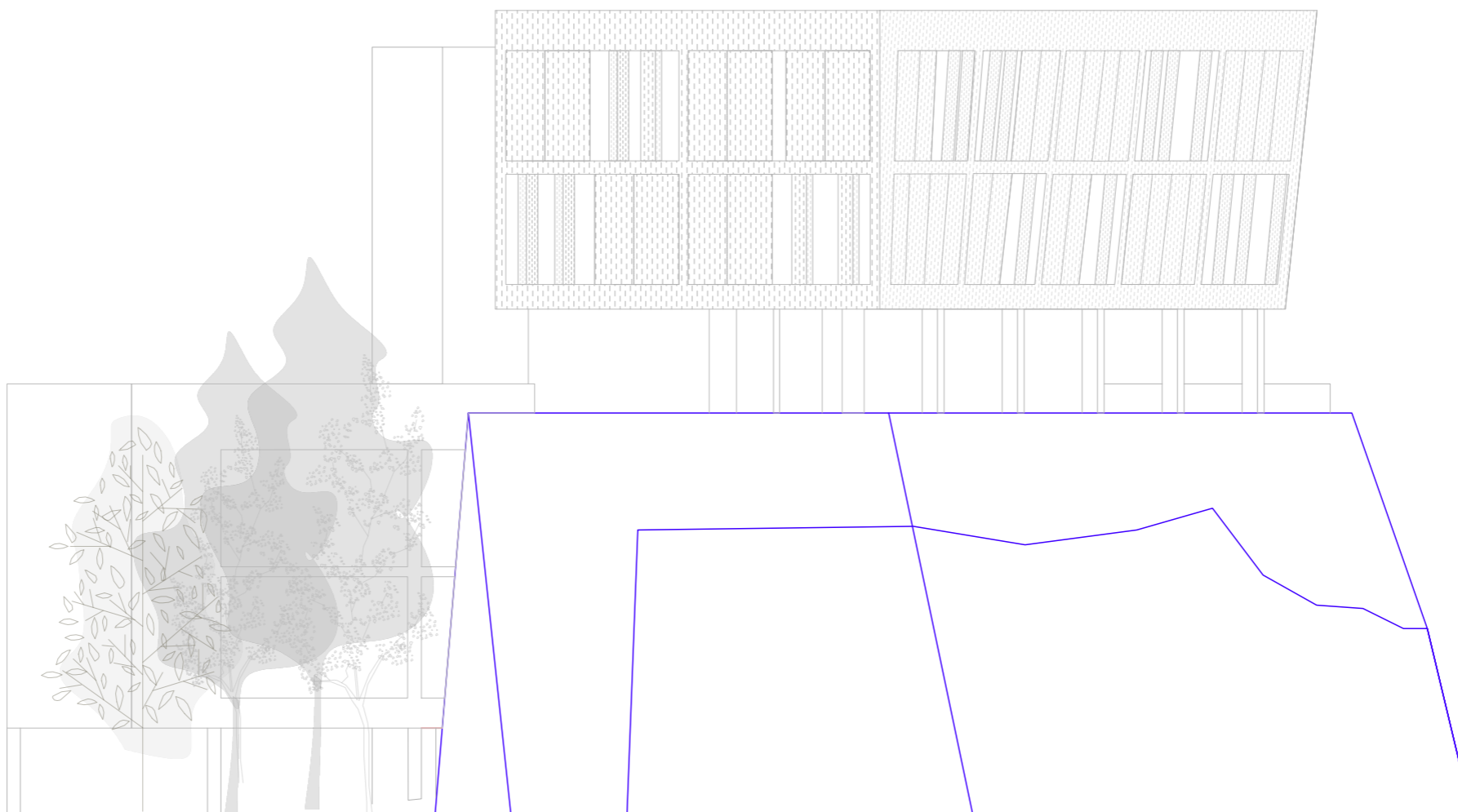
+16.78

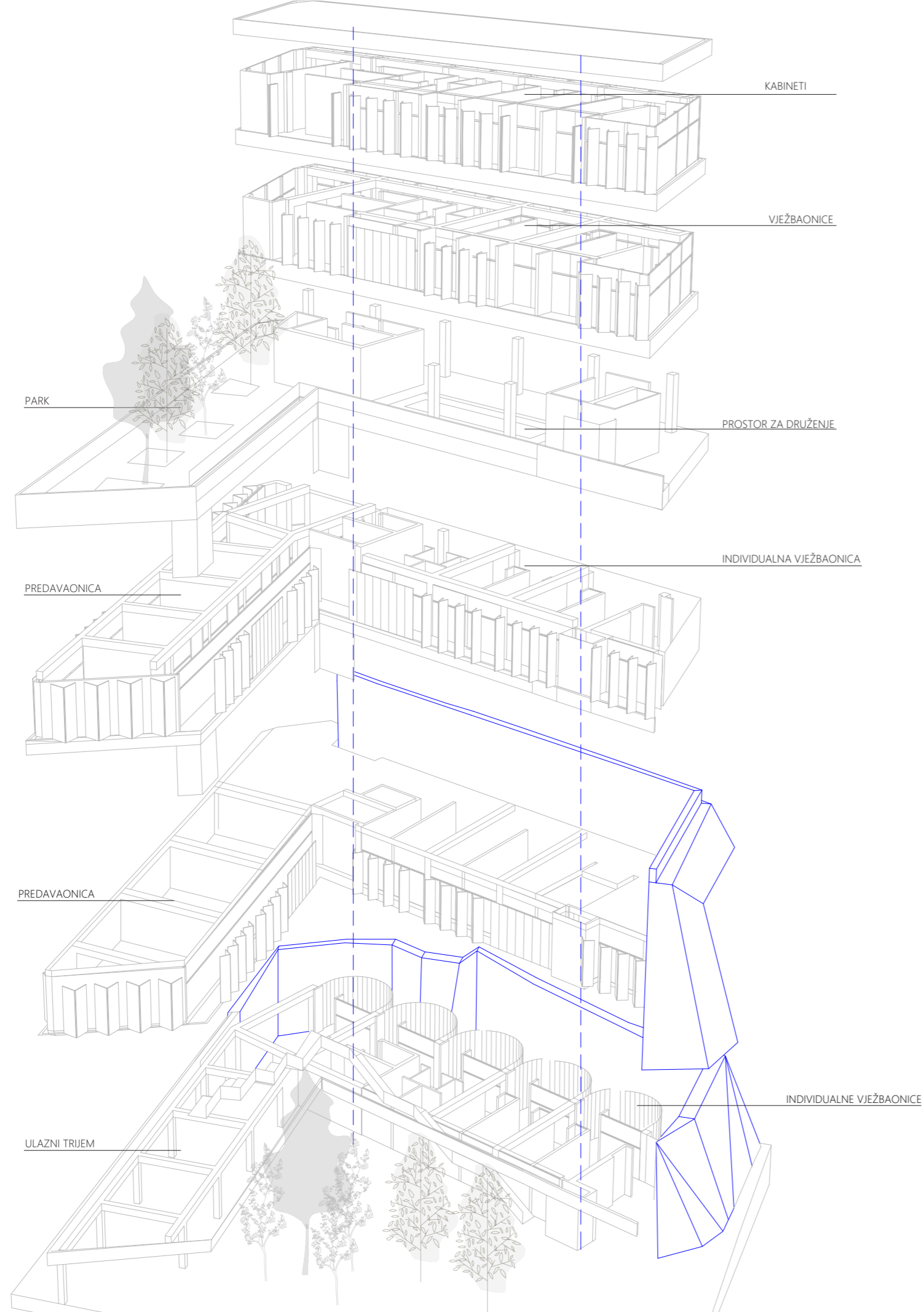
+12.74

+8.05

+4.02

±0.00

CONTARINI

Projekt se planira na obuhvatu općine Split. Predviđa se projekt Umjetničke akademije prema izmijenjenom projektnom programu natječaja za umjetničku akademiju iz 2009. na lokacijama bastionskog sustava, specifično bastioni Cornaro, Contarini i Priuli.

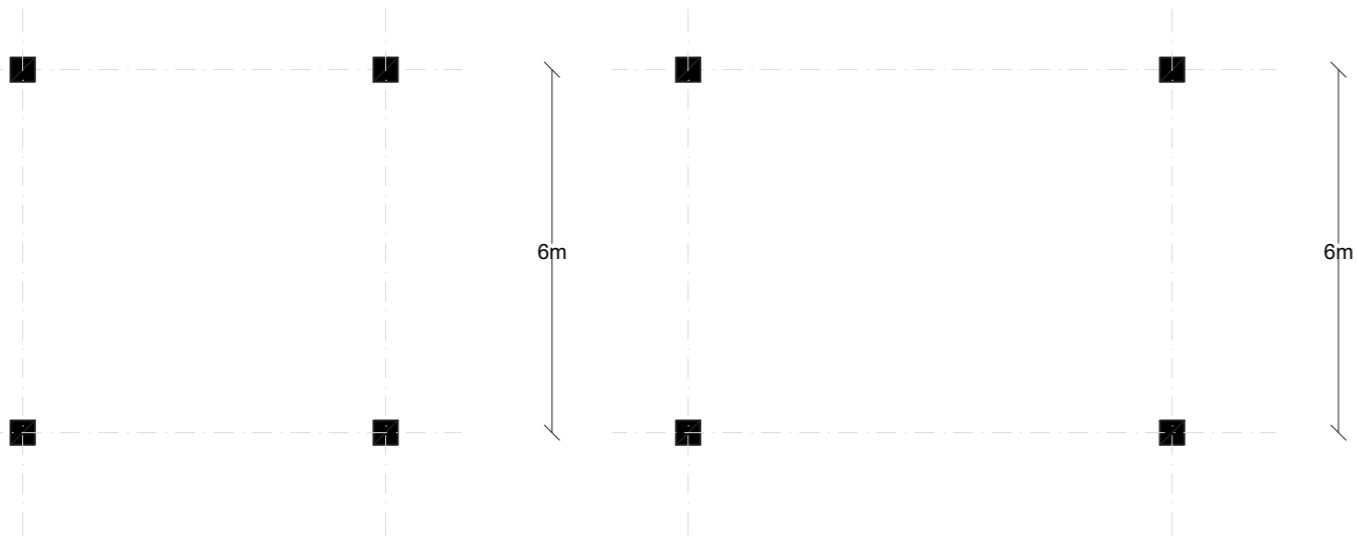
Projekt akademije na Contarini raščlanjuje se u dva međusobno povezana volumena. Trokatni uzdužni volumen postavljen unutar visine bastiona sadrži po svojoj fasadi predavaonice glazbenog odjela akademije. U podrumu se nalazi spremište i gospodarstvo. Oblik volumena prati linije zida bastiona Contarini, ali i odstupa kako bi se pratila trajektorija postavljanja željeznice. Uz navedeni volumen postavljen je dvokatni volumen koji se nalazi iznad sjevernog zida bastiona na stupovima i u njemu su prostorije individualnih vježbaonica. Krov prostora akademije je velika javna parkovna površina. Trg je javne namjene te služi kao prostor za javne izvedbe glazbe, a također služi i krov koji je više neformalan. Jednaka važnost posvećena je projektiranju unutarnjih i vanjskih prostora akademije.

Protupožarni uvjeti uzeti su u obzir tijekom razvoja projekta te su uključeni u srž projekta. Tako po propisima potrebne dodatne skale postaju utilitarna stubišta koja povezuju prizemlje s parkom te omogućuju brzu evakuaciju u slučaju požara. Stubišta unutar zgrade su premazana vatrootpornim premazom kako bi se dodatno osigurala sigurna evakuacija. Postavljena su iza zaštite od sunca kako bi bila korisna u vrućim ljetnim mjesecima. Uz njih je postavljen lift kako bi park bio dostupniji svim posjetiocima. Većina prostora, uključujući podzemne etaže, ima osigurano prirodno prozračivanje preko atrija te su dodatni protupožarni uvjeti minimalni.

U parteru, kao i na oba javna prohodna krova, predviđene su zone sadnje mediteranskog bilja i grmova. Posebna pažnja posvećena je rekonstrukciji bastiona u njihov originalan volumen te je osiguran ophod s rekonstruiranom ogradom bastiona. Trgovi sa svojim zelenim površinama služe kao propusna površina kroz koju može proći kišnica.

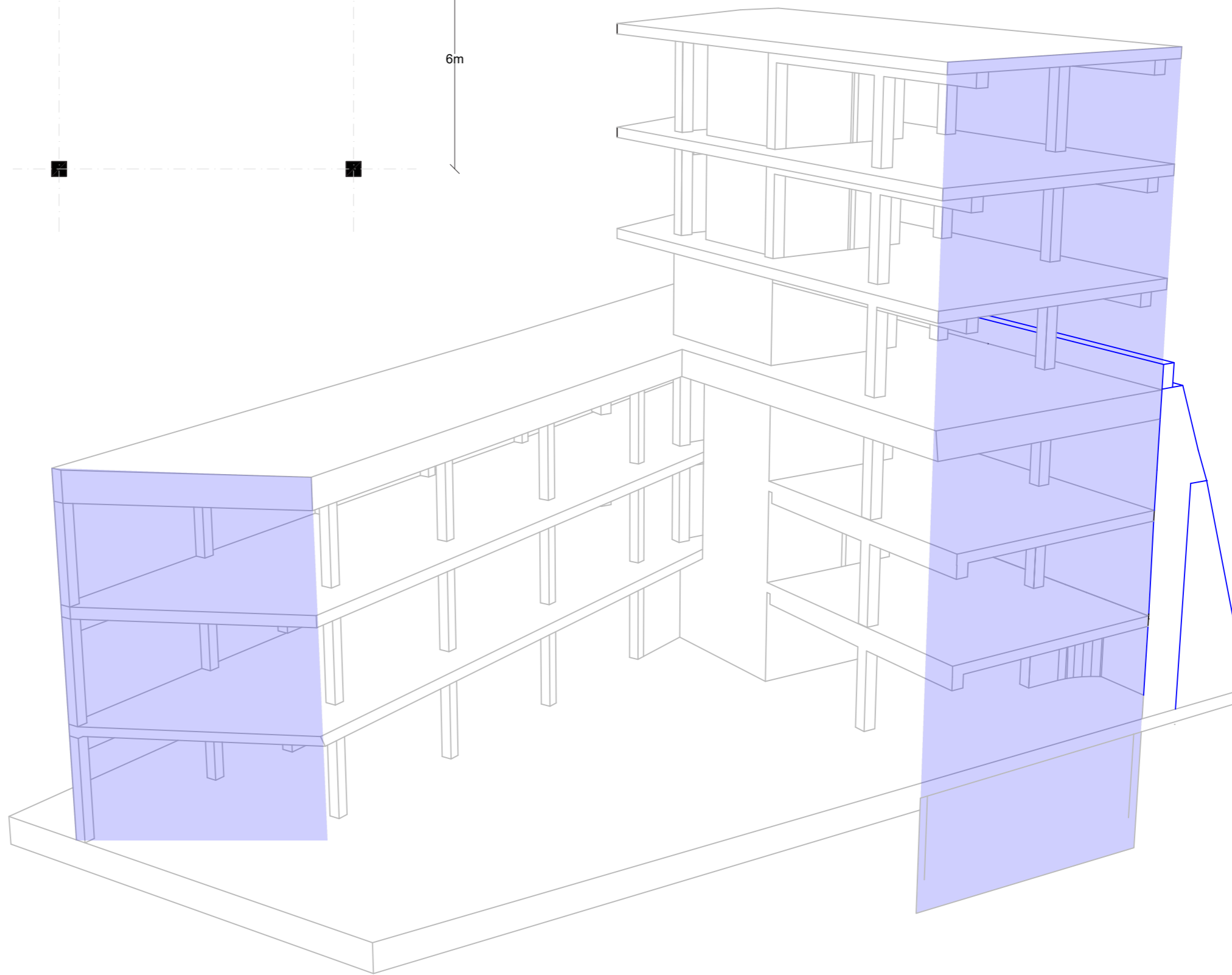
6m

8m

- stub, $d = 0,4\text{m}$
- zidovi, $d = 0,4\text{m}$
- temeljna ploča, $d = 1,0\text{m}$

Konstruktivni raspon stupova iznosi 6 m i 8 m.
Svi nosivi zidovi su debljine 0,4 m.
Temeljna ploča debljine je 1,0 m.
Međukatne konstrukcije debljine su 0,3 m.

metalni tipski element

sloj plodnog humusa za sadnju biljaka

šljunak

geotekstil

čepasta folija kao
zaštita hidroizolacije

bentonitna hidroizolacijska membrana

drenažna cijev Ø20cm

podložni beton

0

0.25

0.5

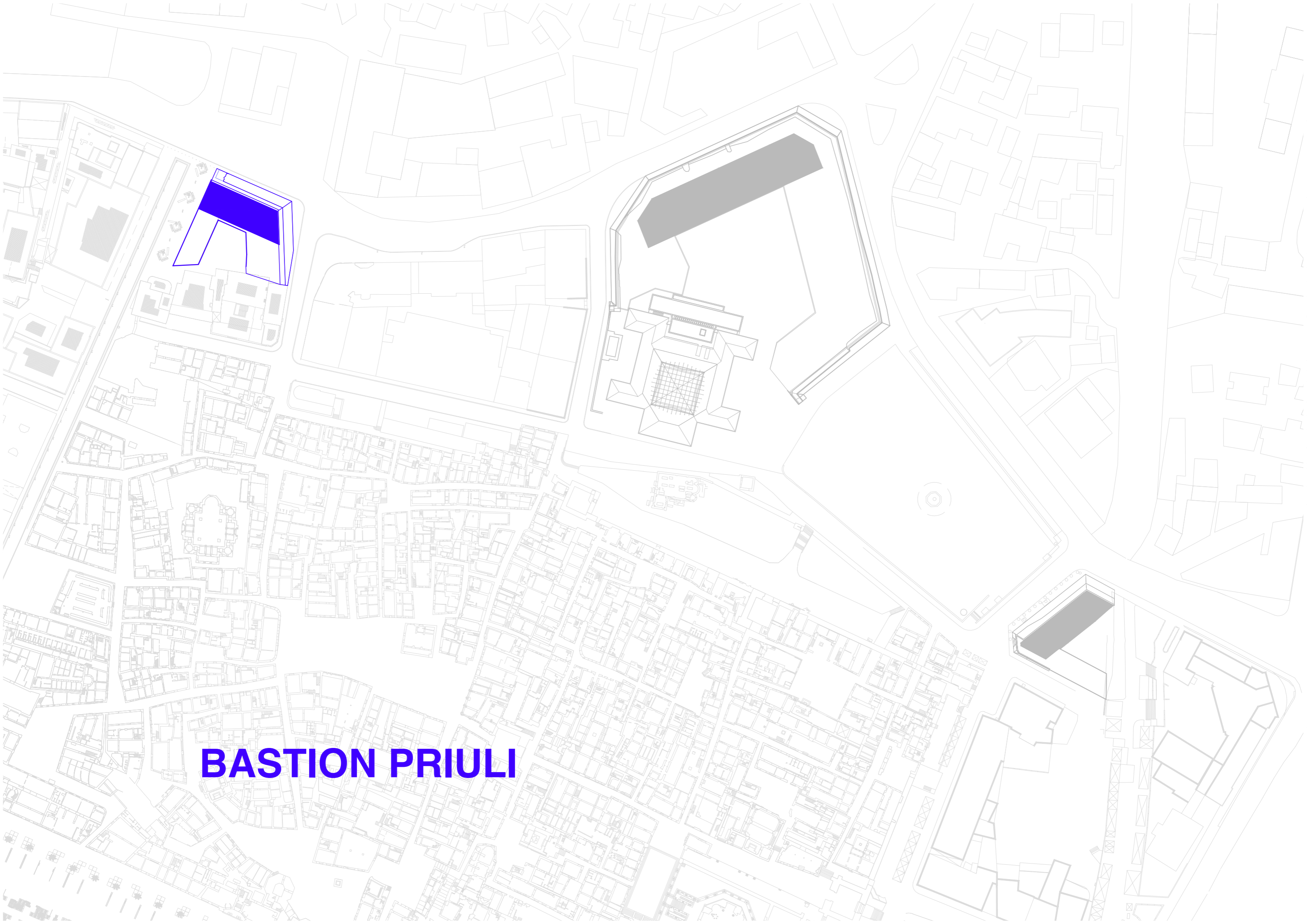

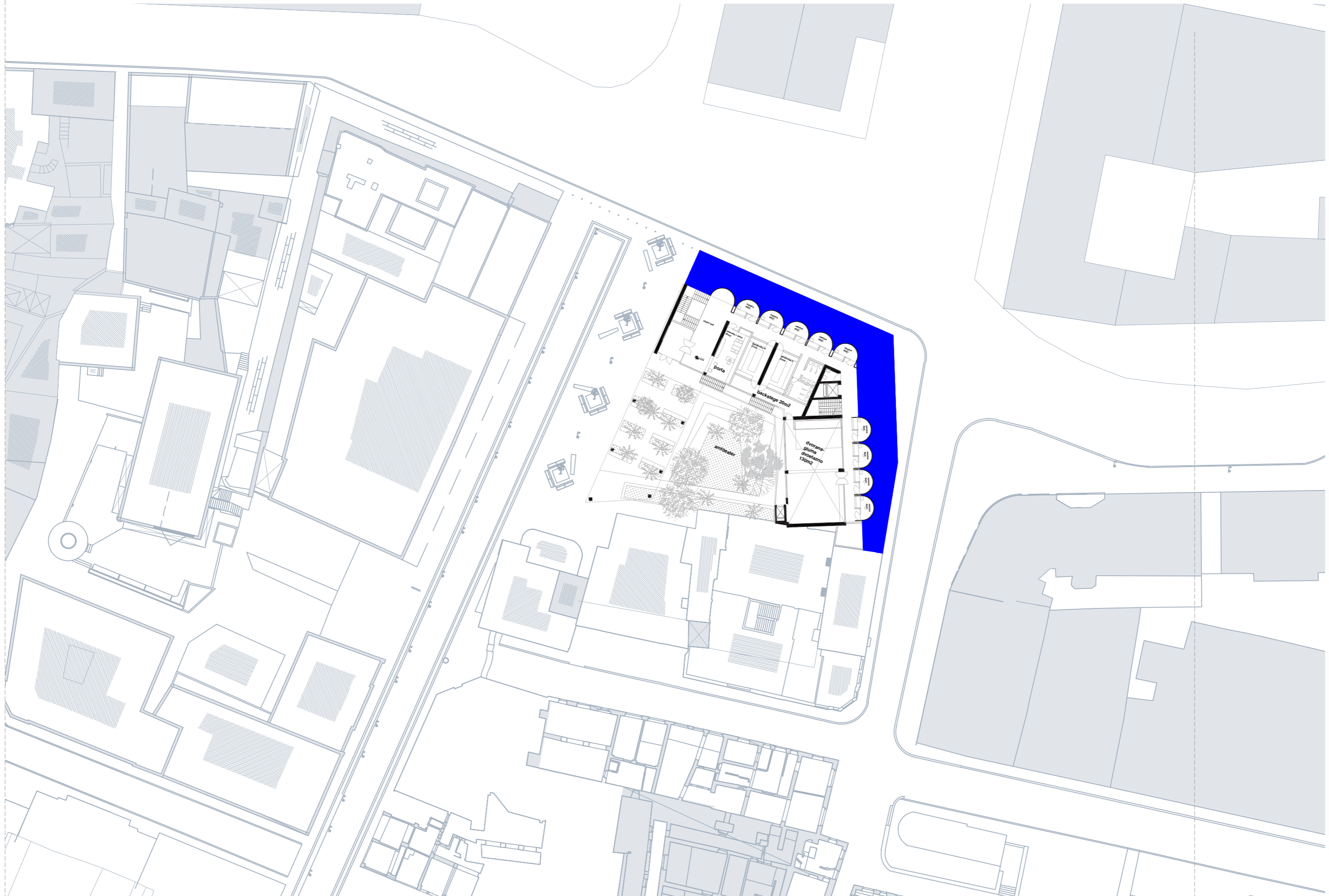

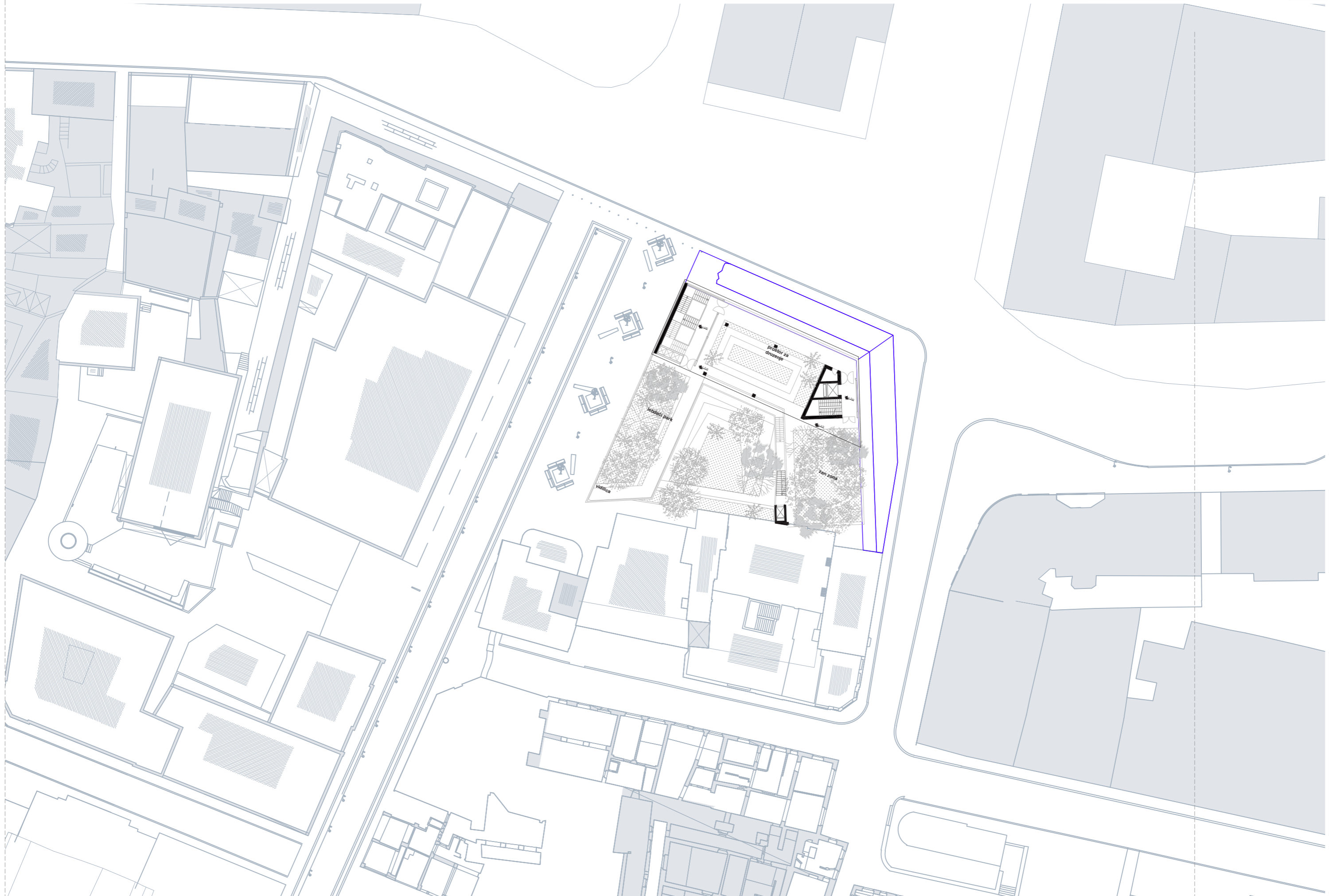

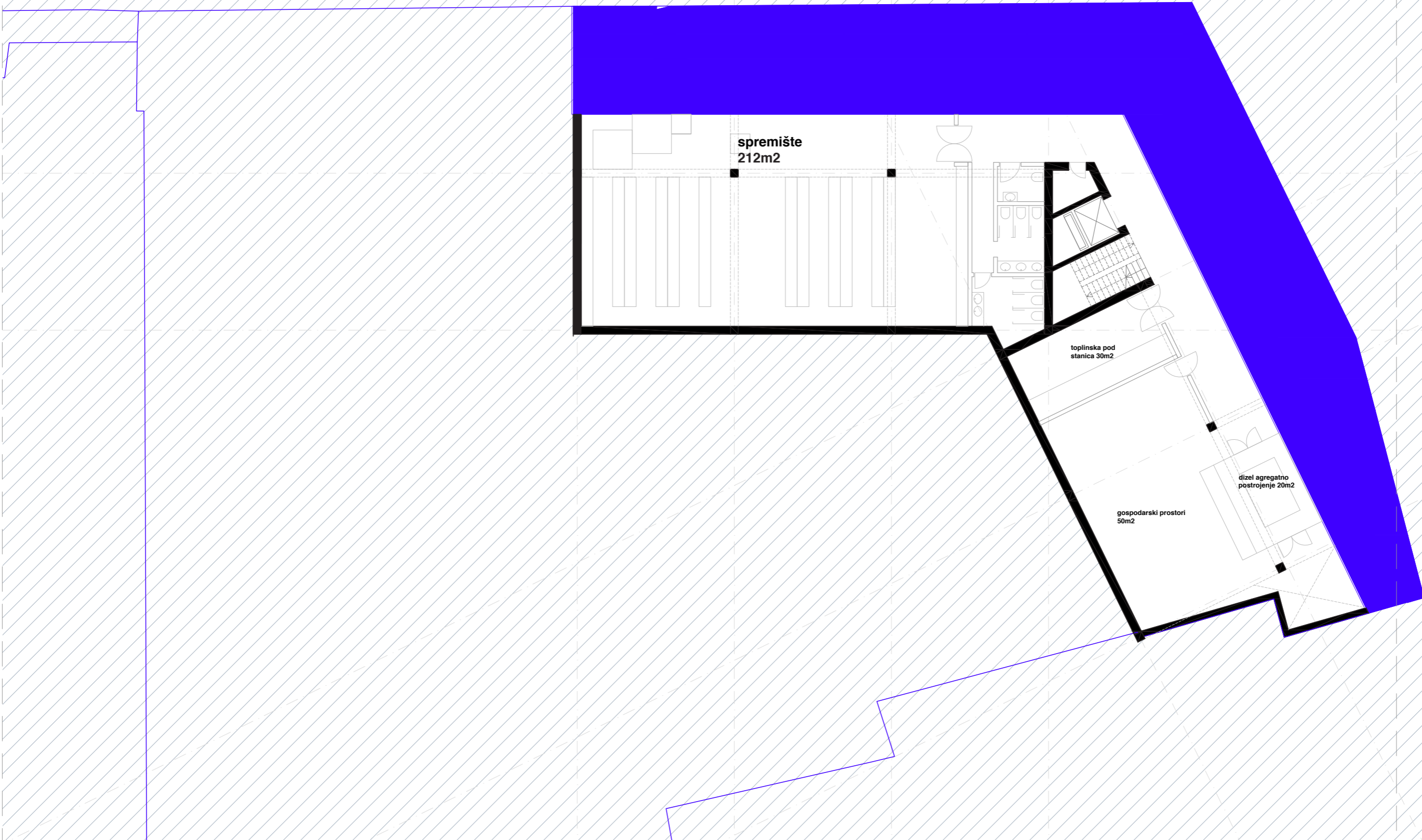

BASTION PRIULI

spremište
212m²

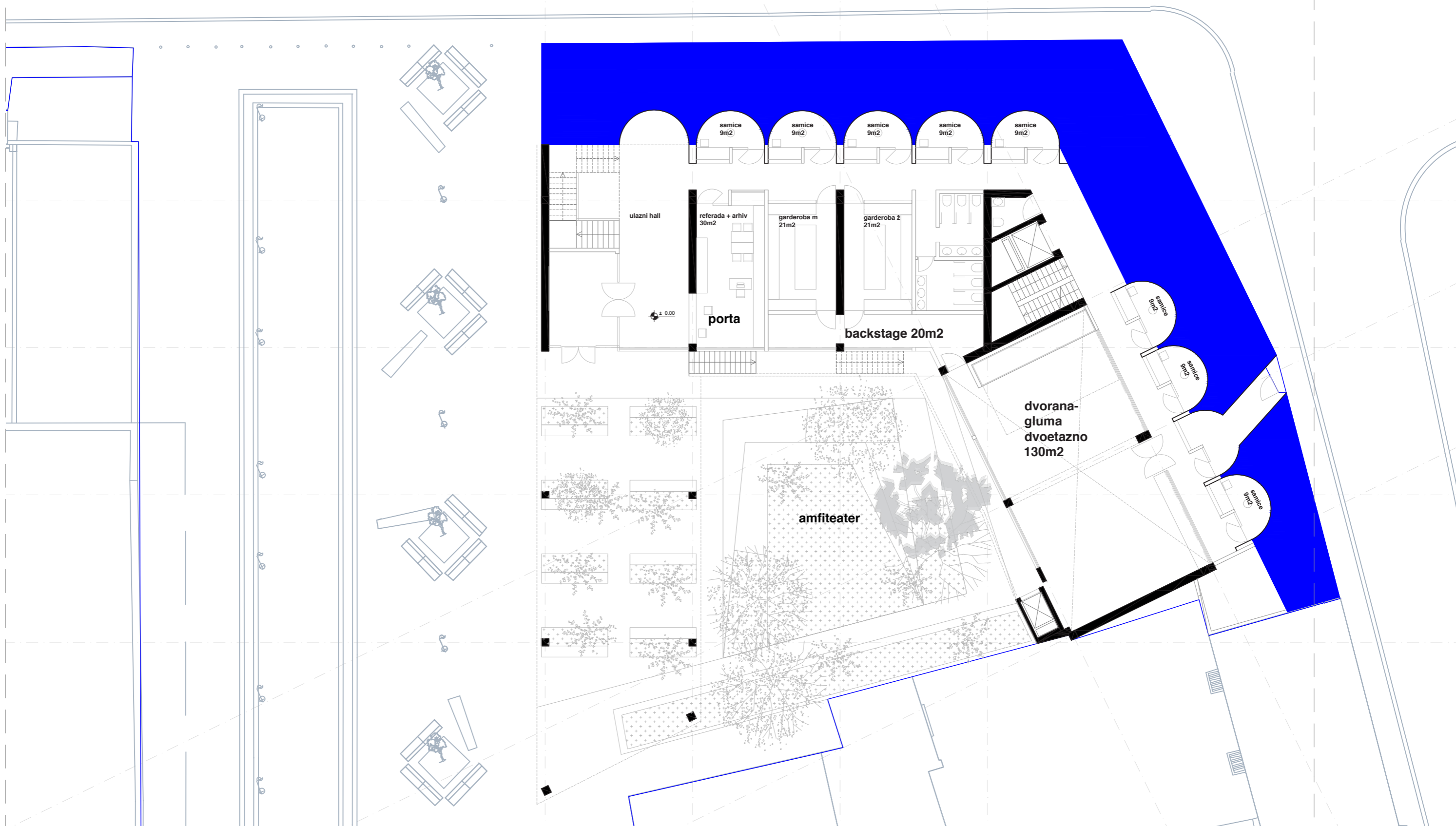
toplinska pod
stanica 30m²

dizel agregatno
postrojenje 20m²

gospodarski prostori
50m²

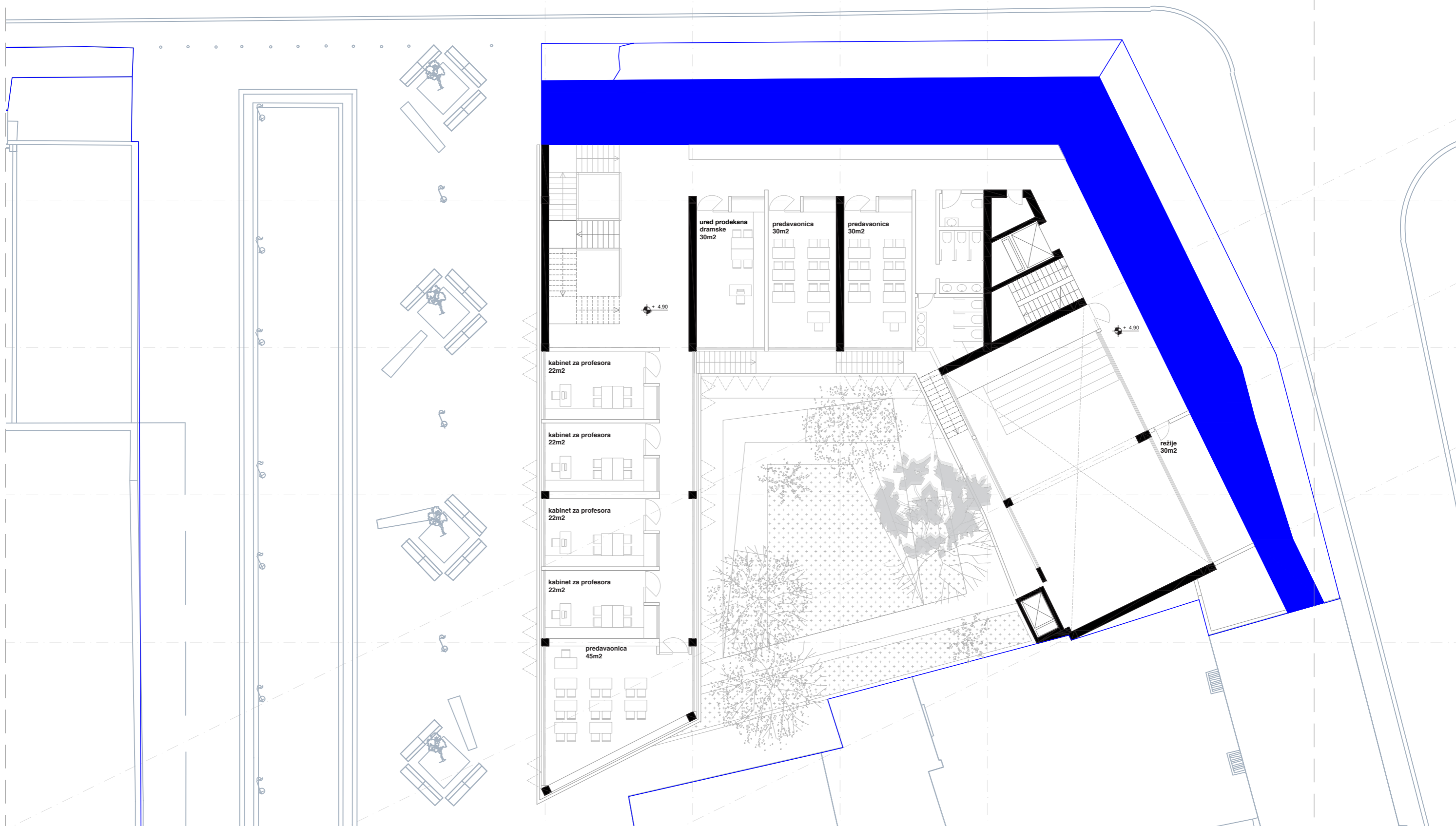
-4,90 0 10 20

±0,00 0

10

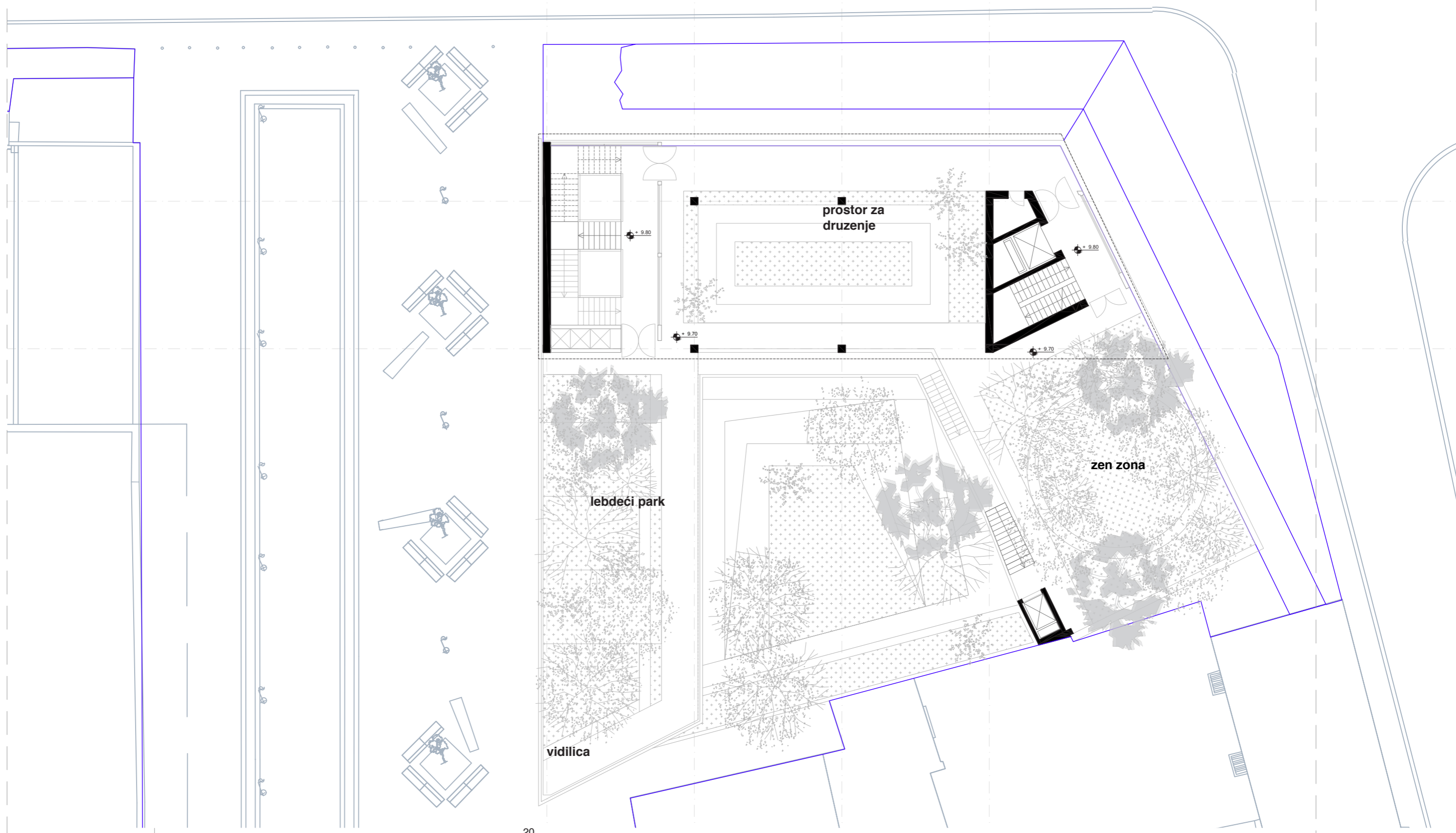
20

+4,90 0

10

20

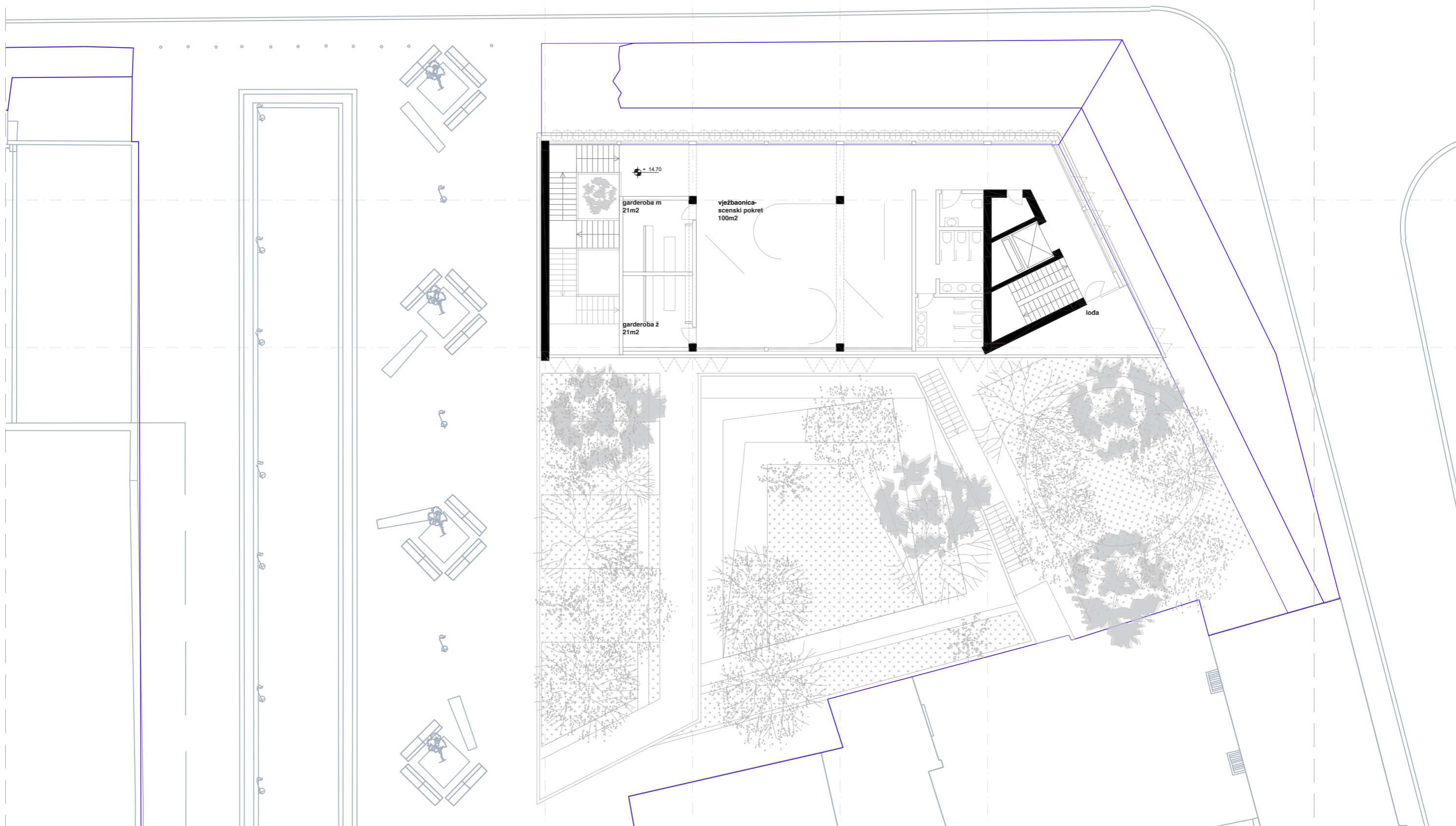
+9,80 0

10

20

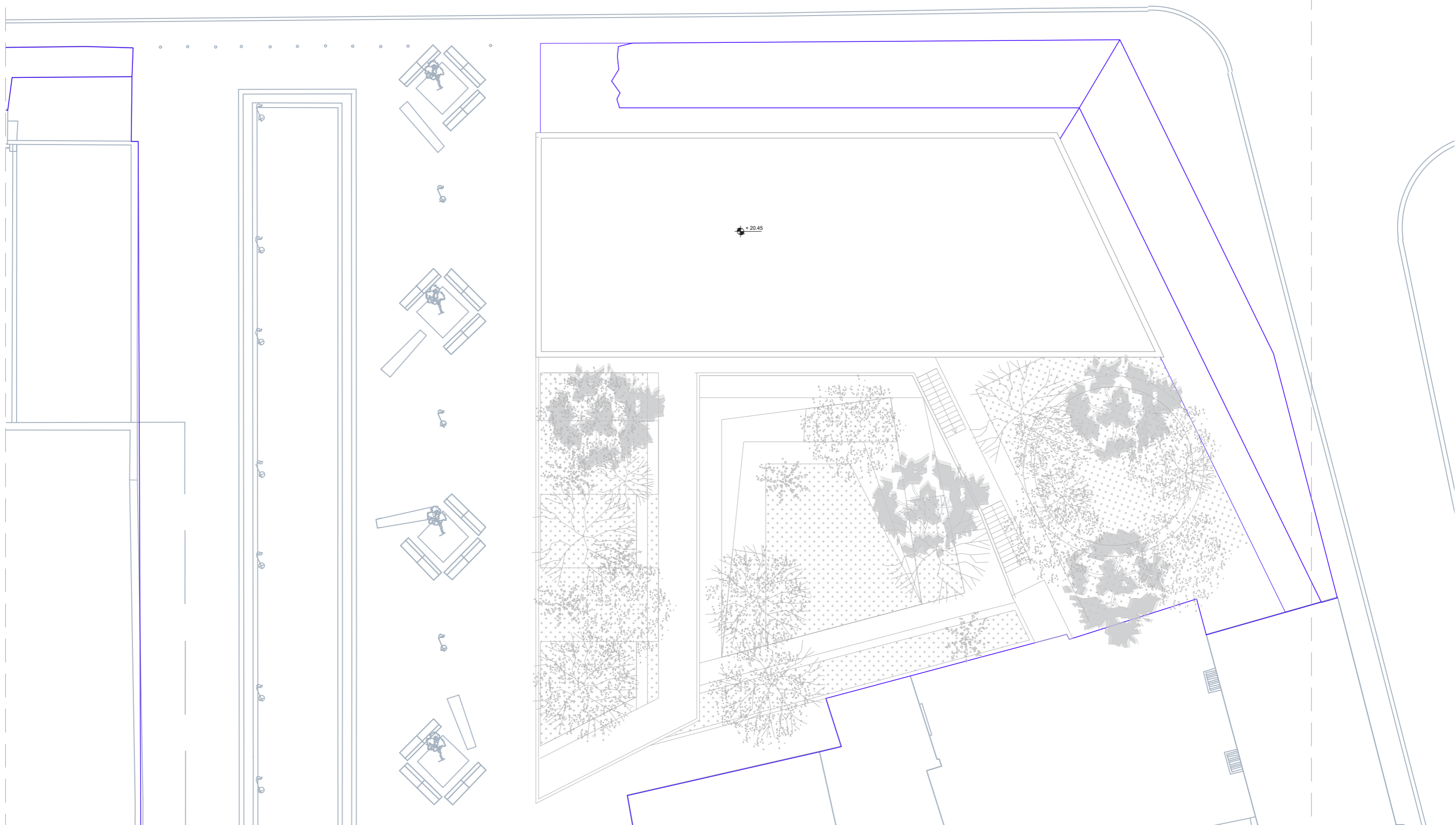

+14,70 0

10

20

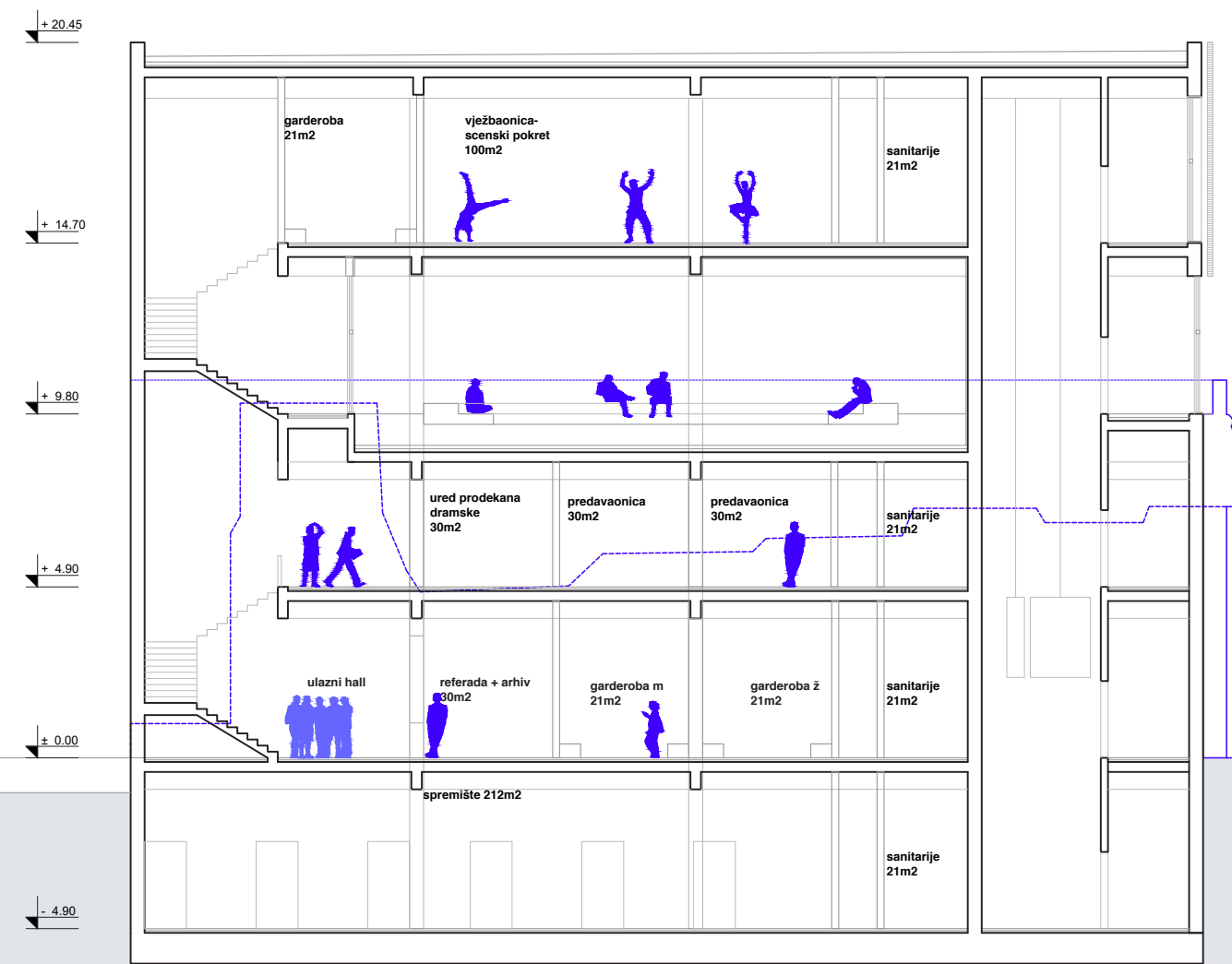
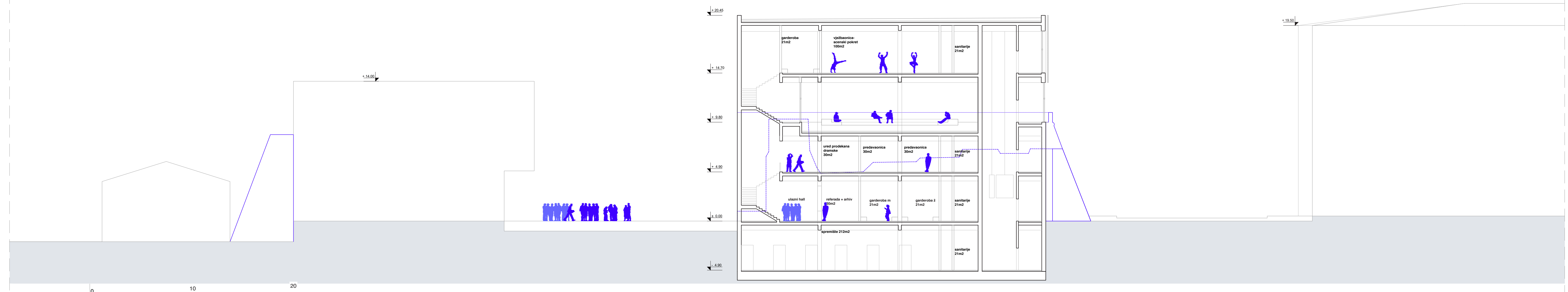
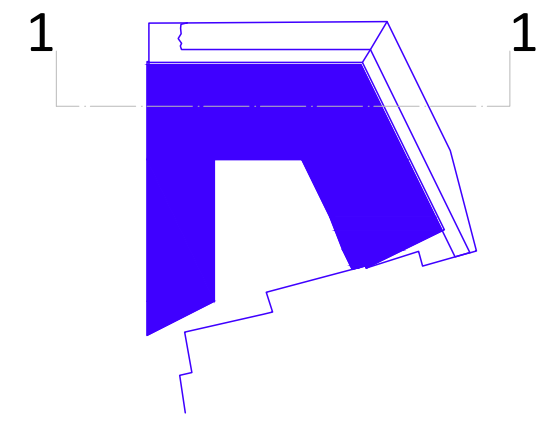
+20,45 0

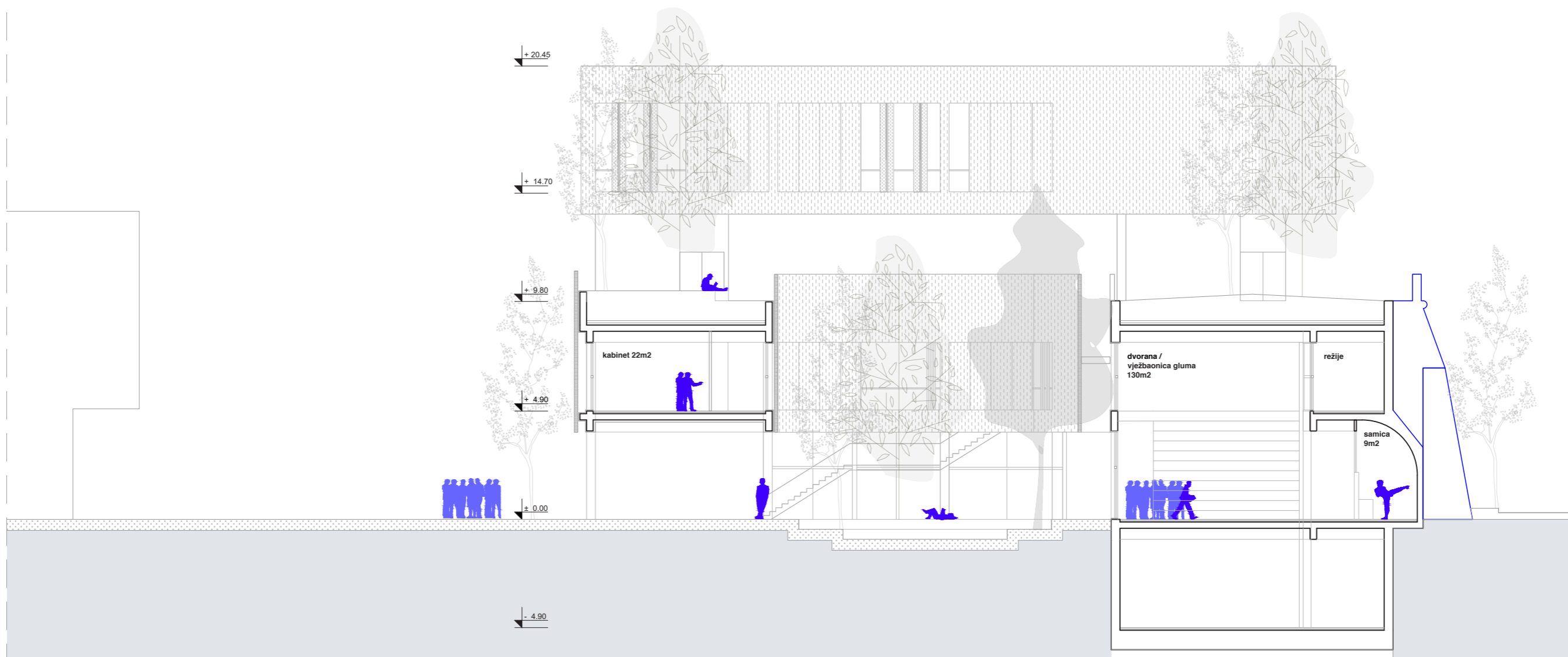
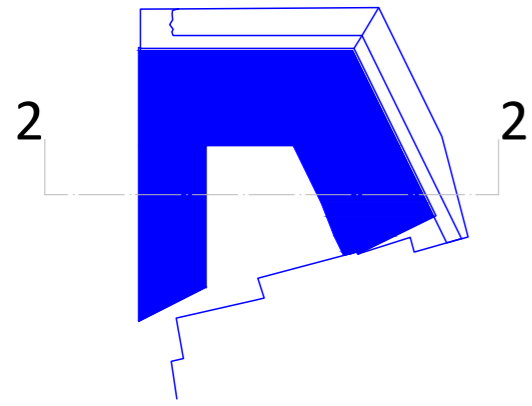
10

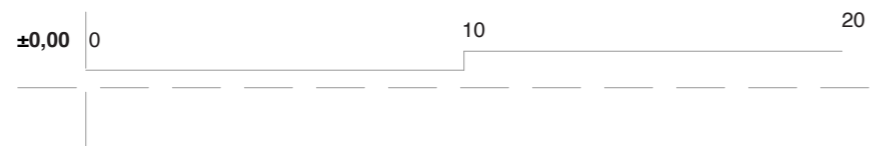
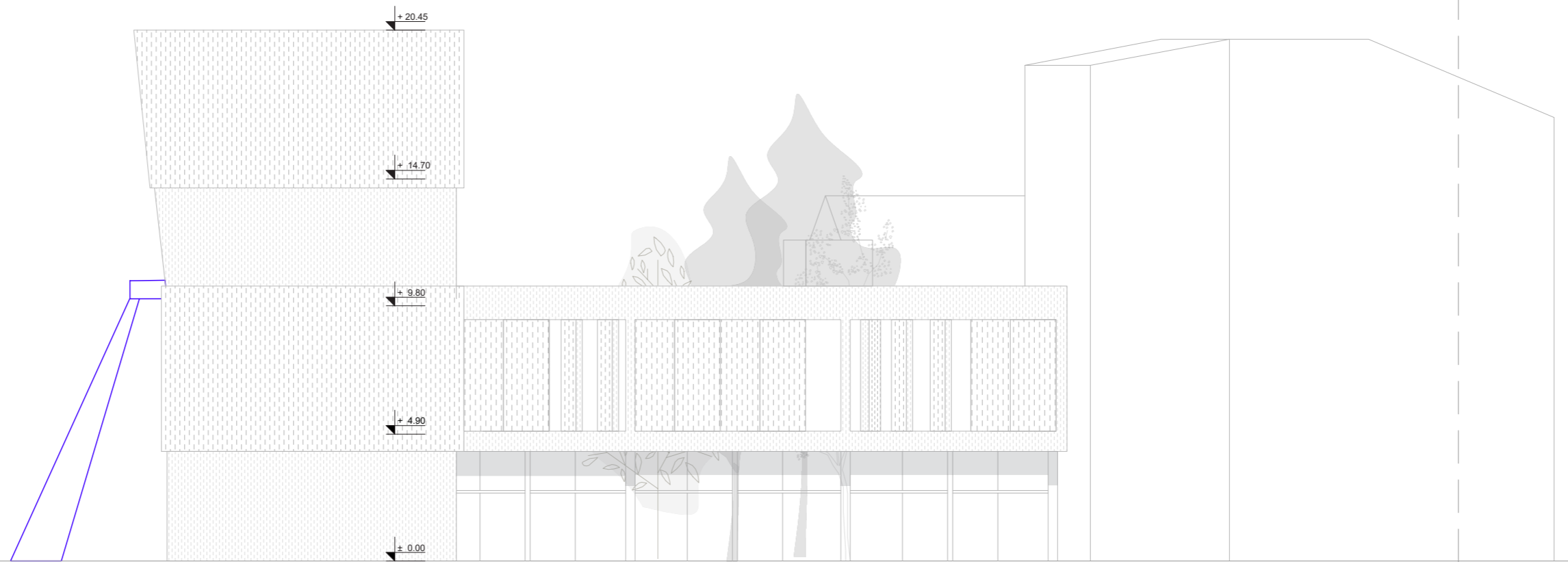
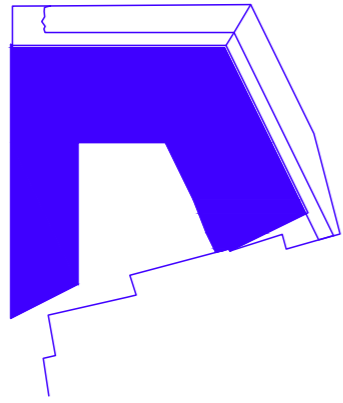
20

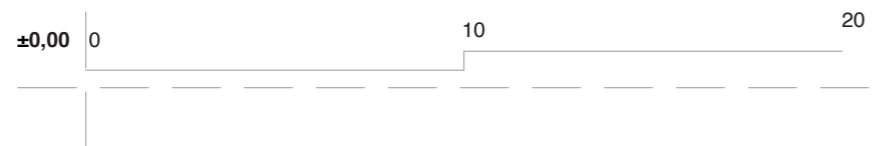
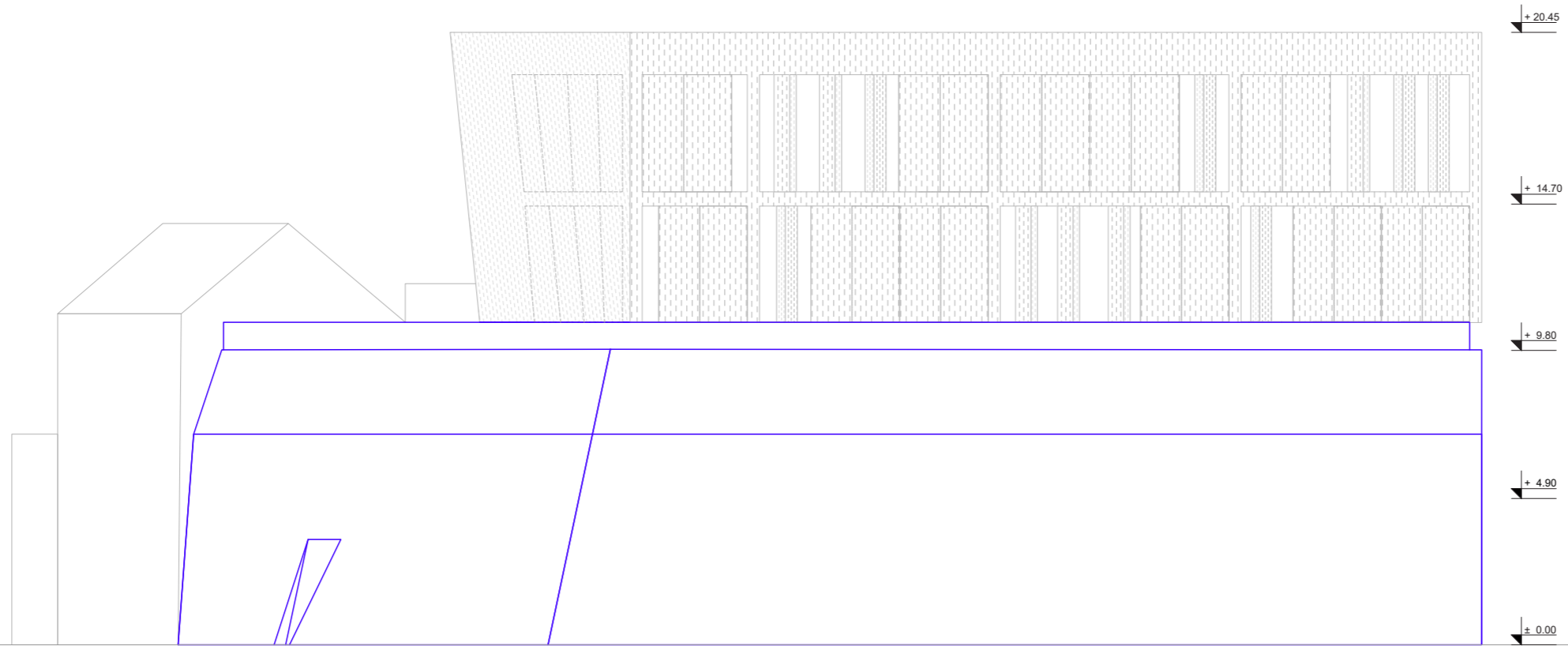
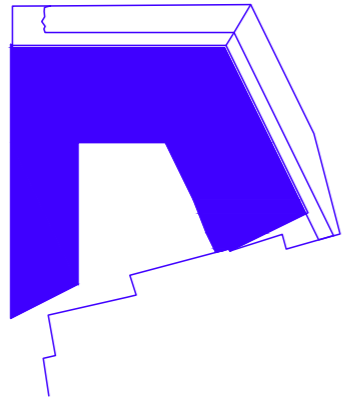
+ 20.45

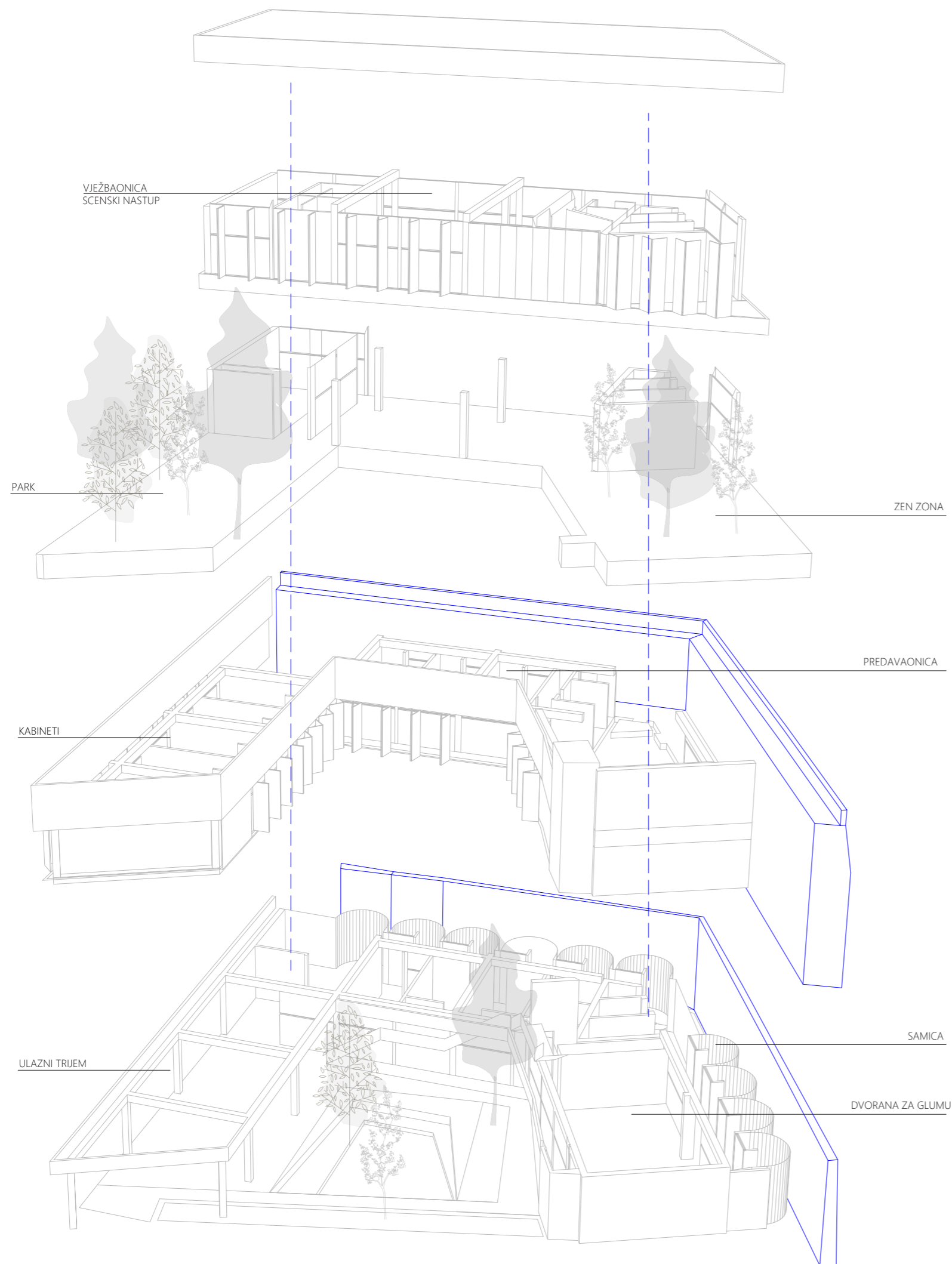

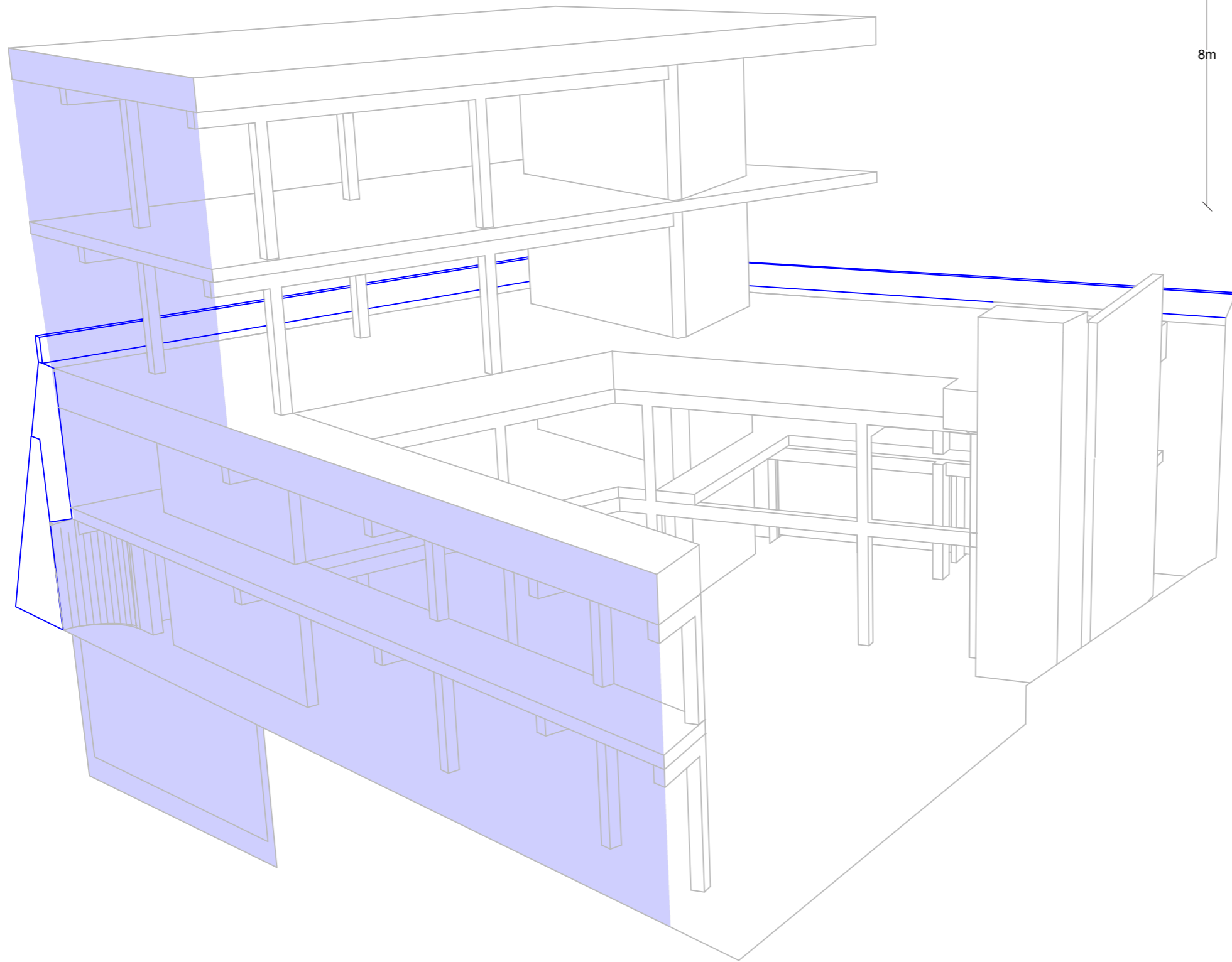
PRIULI

Projekt se planira na obuhvatu općine Split. Predviđa se projekt Umjetničke akademije po izmjenjenom projektnom programu natječaja za umjetničku akademiju iz 2009. na lokacijama bastionskog sustava, specifično bastioni Cornaro, Contarini i Priuli.

Projekt akademije na Priuli se raščlanjuje u dva međusobno povezana volumena. Dvokatni uzdužni volumen postavljen unutar visine bastiona sadržava po svojoj fasadi predavaonice dramskog odjela akademije te dodatnu dvoranu za izvedbe i sve njene popratne sadržaje. U podrumu se nalazi spremište koje je dostupno svim kulturnim institucijama u blizini (HNK, Kazalište lutaka, Hrvatski Dom, i slično) Oblik volumena prati linije zida bastiona Priuli, koje su razrušene i probijene Marmontovom. Uz navedeni volumen je isto je postavljen jednokatni volumen koji se nalazi iznad sjevernog zida bastiona na stupovima i u njemu je postavljena zadnja vježbaonica plesa kao akcent koji se vidi sa trga ispred Hrvatskog narodnog kazališta, Marmontove i Prime. Krov prostora akademije je velika javna parkovna površina. Trg je javne namjene te služi kao dnevni boravak centra, svi prostori na Priuli su namijenjeni odmoru i druženju, postavljen je i amfiteatar za izvedbe na otvorenom. Jednaka važnost posvećena je projektiranju unutarnjih i vanjskih prostora akademije.

Protupožarni uvjeti uzeti su u obzir i za vrijeme razvoja projekta te su uključeni u srž projekta. Tako po propisima potrebne dodatne skale postaju utilitarna stubišta koja povezuju prizemlje sa parkom te omogućuju brzu evakuaciju u slučaju požara. Stubišta unutar su premazana vatrootpornim premazom kako bi se dodatno osigurala sigurna evakuacija. Postavljena su iza zaštite od sunca kako bi bila korisna u vrućim ljetnim mjesecima. Uz njih je postavljen lift kako bi park bio dostupniji svim posjetiocima. Većina prostora, uključujući podzemne etaže ima osigurano prirodno prozračivanje preko atrija te su dodatni protupožarni uvjeti minimalni.

U parteru kao i na oba javna prohodna krova predviđene su zone sadnje mediteranskog bilja i grmova. Posebna pažnja je posvećena rekonstrukciji bastiona u njihov originalan volumen te je osiguran ophod sa rekonstruiranom ogradom bastiona. Trgovi sa svojim zelenim površinama služe kao propusna površina kroz koju može pustiti kišnica.

8m

8m

- stub, $d = 0,4\text{m}$
- zidovi, $d = 0,4\text{m}$
- temeljna ploča, $d = 1,0\text{m}$

Konstruktivni raspon stupova iznosi 8 m.
Svi nosivi zidovi su debljine 0,4 m.
Temeljna ploča debljine je 1,0 m.
Međukatne konstrukcije debljine su 0,3 m.

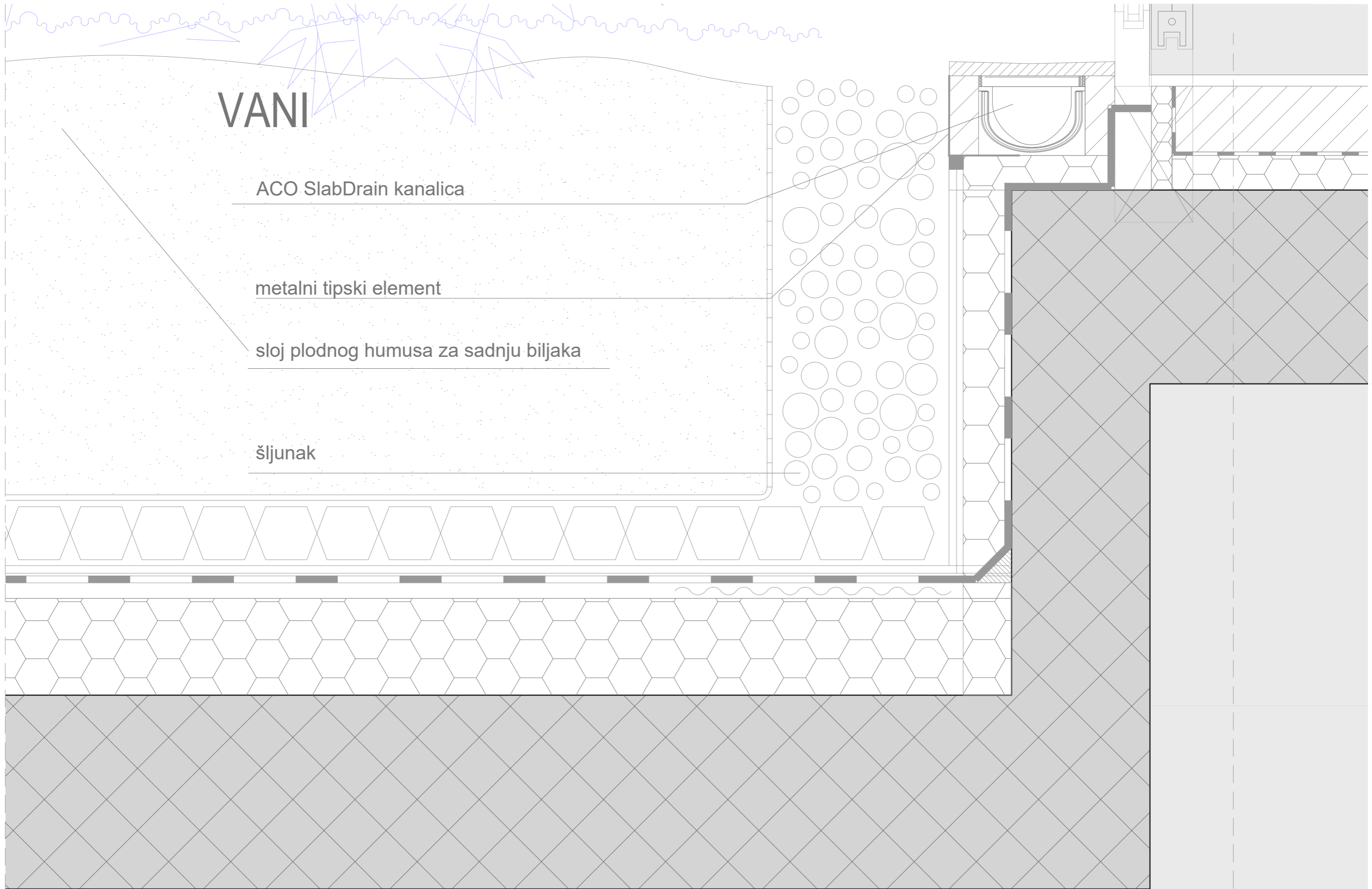
VANI

ACO SlabDrain kanalica

metalni tipski element

sloj plodnog humusa za sadnju biljaka

šljunak

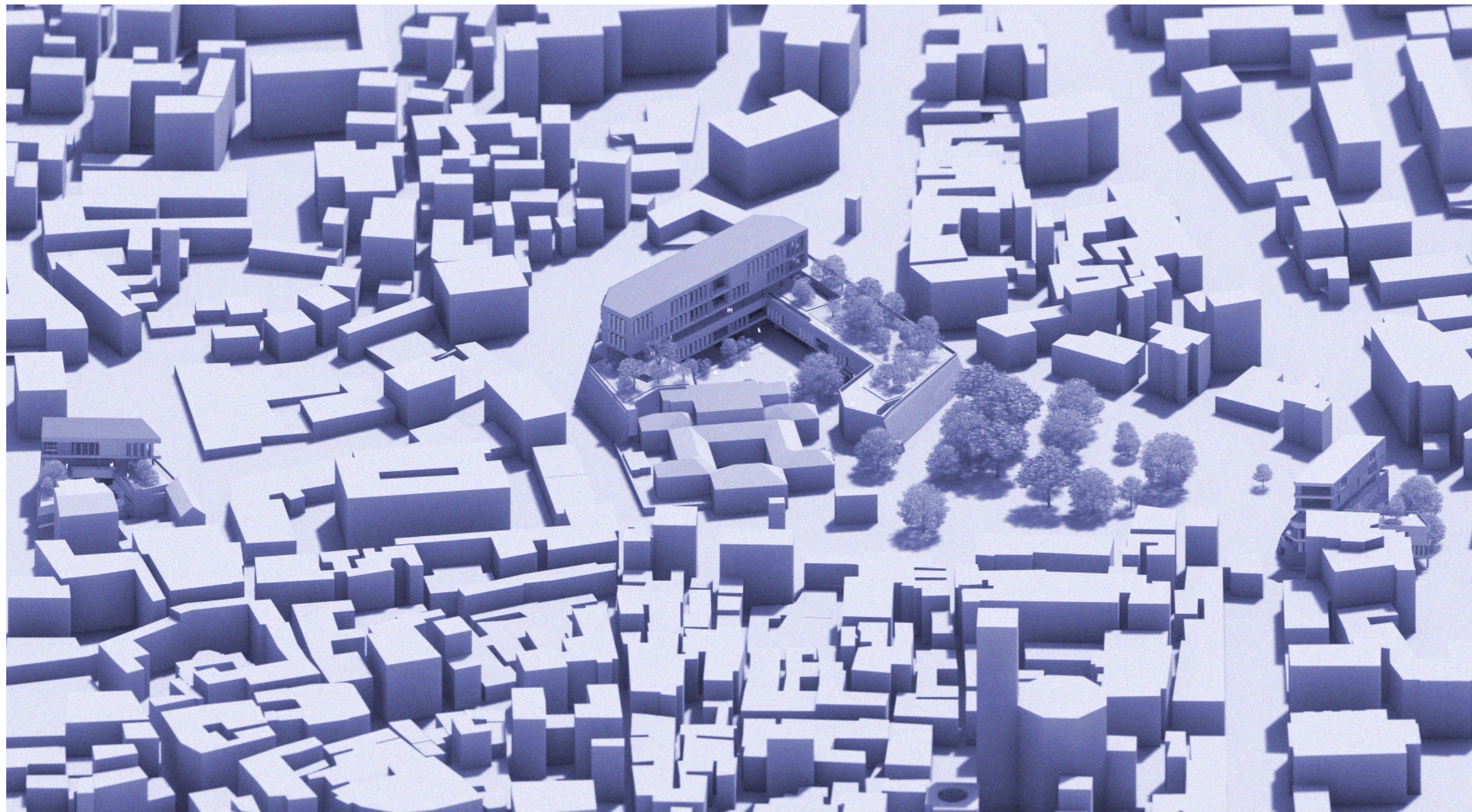
0

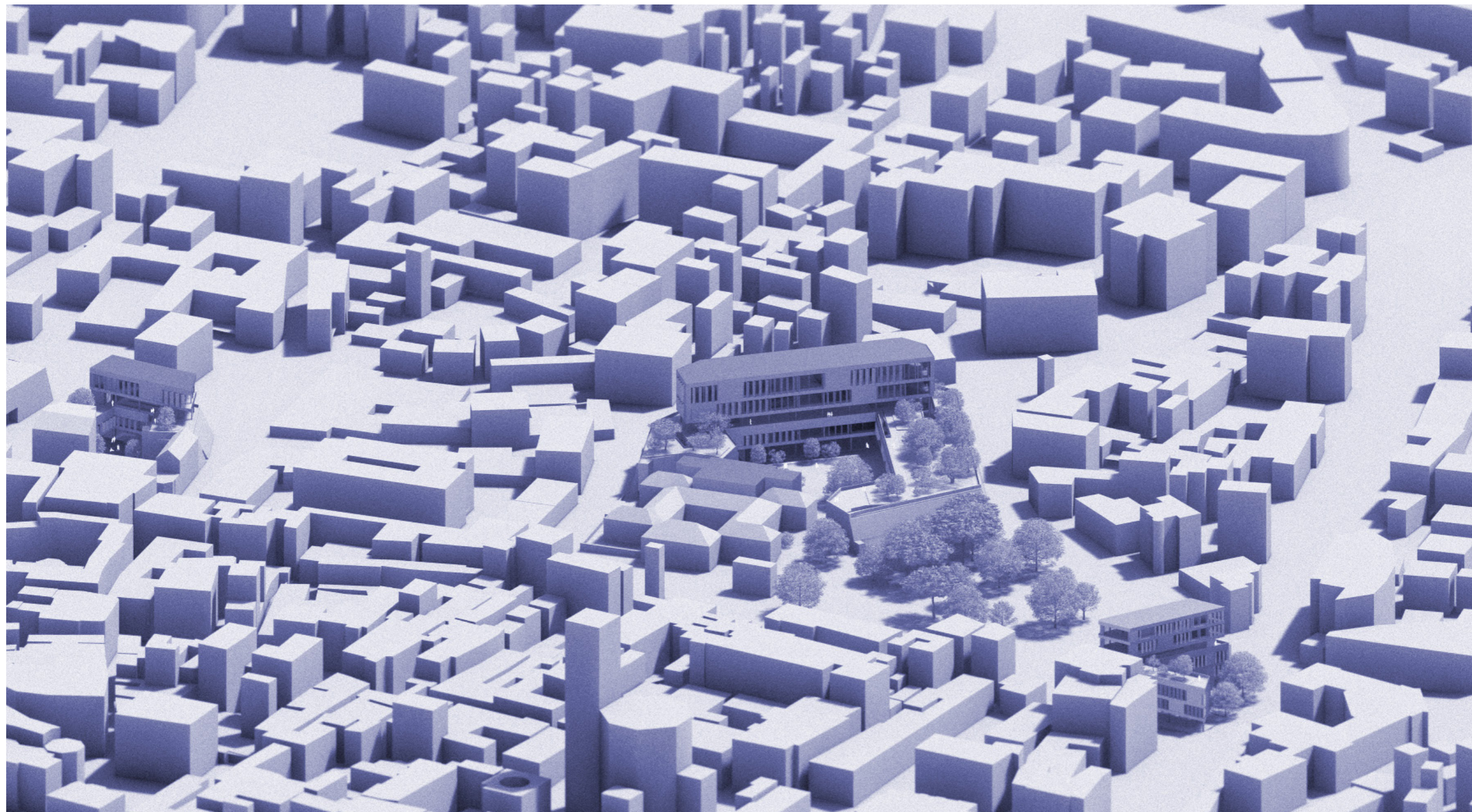
0.25

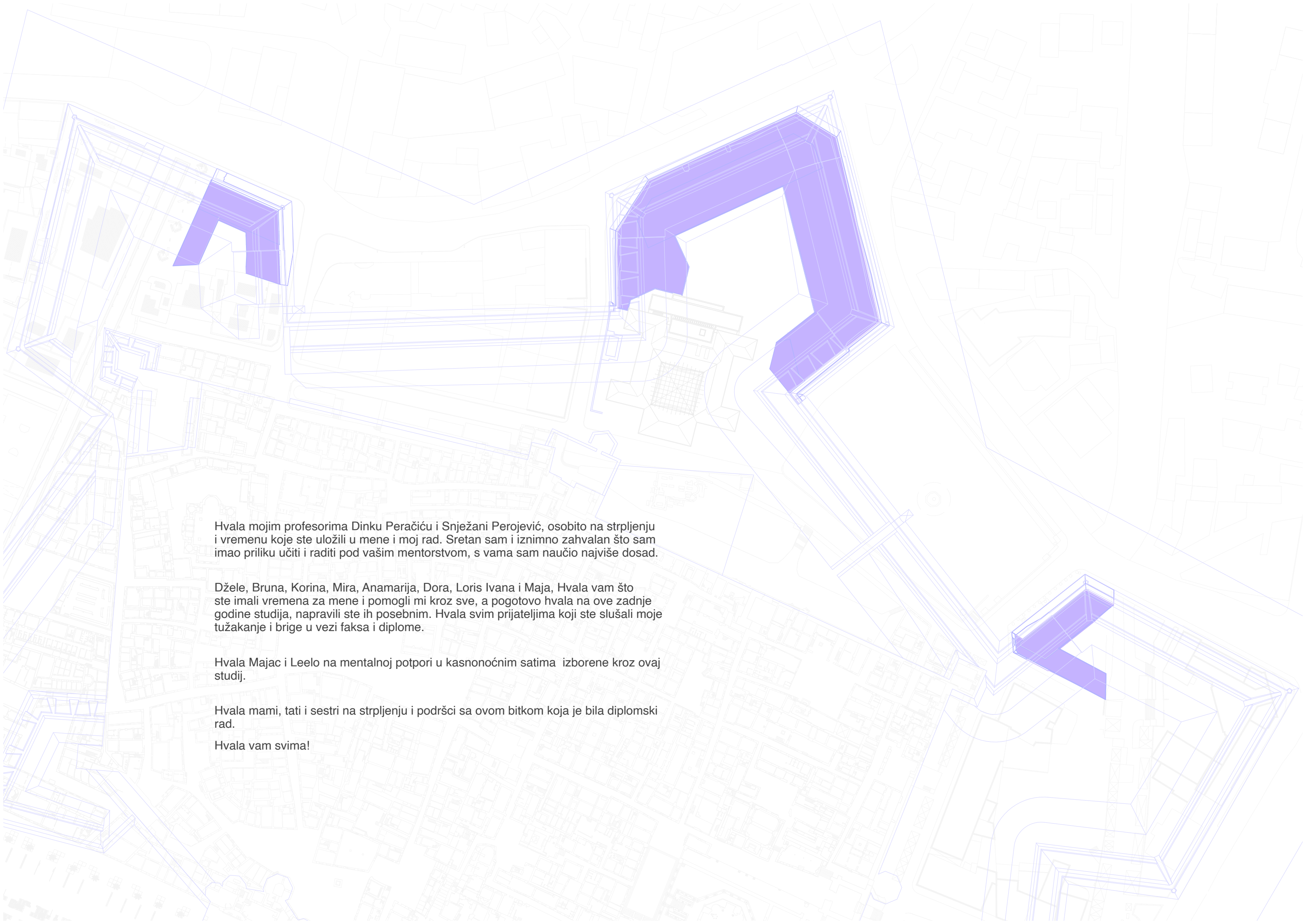
0.5

Hvala mojim profesorima Dinku Peračiću i Snježani Perojević, osobito na strpljenju i vremenu koje ste uložili u mene i moj rad. Sretan sam i iznimno zahvalan što sam imao priliku učiti i raditi pod vašim mentorstvom, s vama sam naučio najviše dosad.

Džele, Bruna, Korina, Mira, Anamarija, Dora, Loris Ivana i Maja, Hvala vam što ste imali vremena za mene i pomogli mi kroz sve, a pogotovo hvala na ove zadnje godine studija, napravili ste ih posebnim. Hvala svim prijateljima koji ste slušali moje tužakanje i brige u vezi faksa i diplome.

Hvala Majac i Leelo na mentalnoj potpori u kasnonoćnim satima izborene kroz ovaj studij.

Hvala mami, tati i sestri na strpljenju i podršci sa ovom bitkom koja je bila diplomski rad.

Hvala vam svima!